

ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1

นางสาวชญญะวีร์ ปรงประทีน

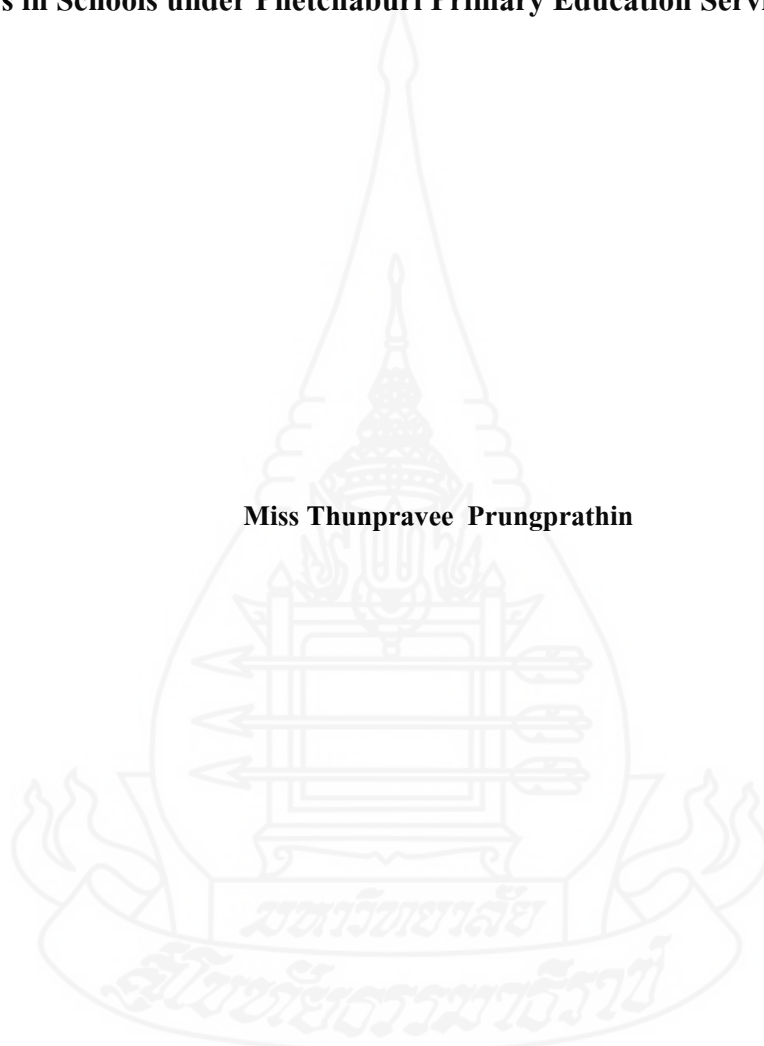

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Guidance Function of Primary School as Perceived by Administrators and
Teachers in Schools under Phetchaburi Primary Education Service Area Office 1**

Miss Thunpravee Prungprathin

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ชื่อและนามสกุล นางสาวธัญญะวีร์ ปรุงประทีน

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นรินาท แสนสา

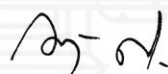
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

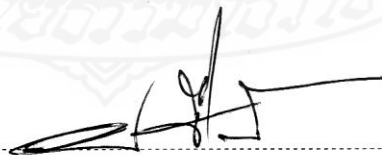
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. นรินาท แสนสา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1

ผู้ศึกษา นางสาวธัญฉวีร์ ปรงประทีน รหัสนักศึกษา 2542800483

ปริญญา ศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นรินาถ แสนสา ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียน
ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูต่อการปฏิบัติงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาด
ของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 93 คน และครู จำนวน 250 คน
รวม 343 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราค่า
มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) การปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มี
การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อ
การปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน บุคลากรในสถานศึกษาขนาดต่างก็มี
ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรที่มี
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียน
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี
มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนในทางบวกสูงกว่าความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี

คำสำคัญ การปฏิบัติงานแนะแนว โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบุรี เขต 1

Independent Study title: The Guidance Function of Primary School as Perceived by Administrators and Teachers in Schools under Phetchaburi Primary Education Service Area Office 1

Author: Miss Thunpravee Prungprathin; **ID:** 2522300033;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent Study advisor: Dr. Niranat Sansa; **Academic year:** 2013

Abstract

The objectives of this study were (1) to study the guidance function of primary school as perceived by administrators and teachers in schools under Phetchaburi Primary Education Service Area Office 1; and (2) to compare opinions of school administrators and teachers towards the guidance function of primary schools under Phetchaburi Primary Education Service Area Office 1, as classified by work position, work experience, and school size.

The sample of this study consisted of 343 school personnel classified into 93 school administrators and 250 teachers, obtained by stratified random sampling. The employed research instrument was a rating scale questionnaire with reliability coefficient of .93. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Findings of the study showed that (1) the overall guidance function of primary school as perceived by administrators and teachers in schools under Phetchaburi Primary Education Service Area Office 1 was practiced at the high level; and (2) the administrators and teachers did not significantly differ in their opinions toward the practice of guidance function in school; school personnel in schools of different sizes did not significantly differ in their opinions toward the practice of guidance function in school; while school personnel with different work experiences differed significantly at the .05 level in their opinions toward the practice of guidance function in school, with administrators and teachers with work experience of 11-20 years having significantly higher positive opinions toward the practice of guidance function in school than those of administrators and teachers with work experience of 5 – 10 years.

Keywords: Guidance function, Primary school,
Phetchaburi Primary Education Service Area 1

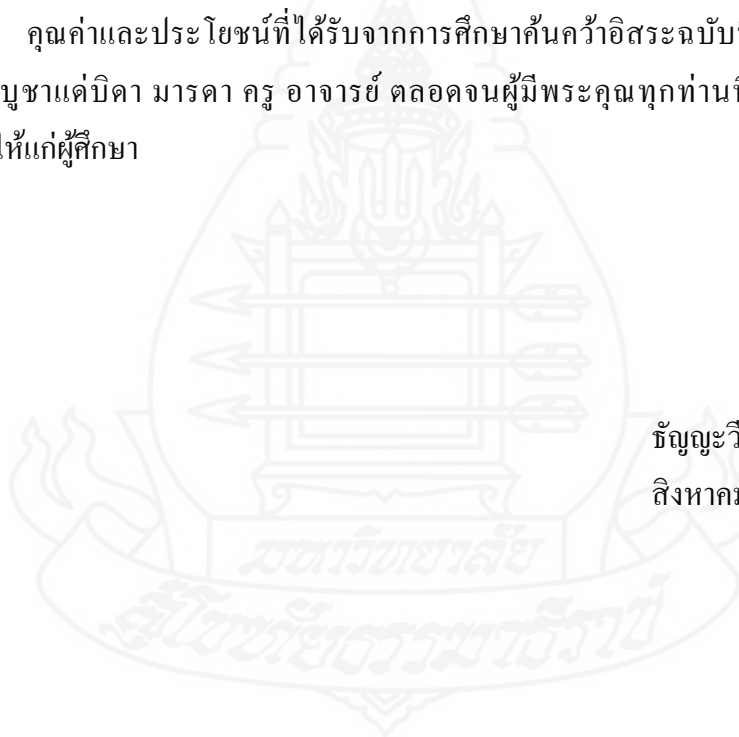
กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ซึ่งได้แนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ตลอดจนตรวจแก้ไข ปรับปรุงจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง และคณาจารย์ แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็น กตัญญูตานุชาแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสร้างพื้นฐาน การศึกษาให้แก่ผู้ศึกษา

ธัญญะวีร์ ปรงประทีน

สิงหาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการจัดการศึกษา.....	11
แผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะเวลาที่ 3 (พ.ศ. 2545- 2549).....	17
งานแนะแนว.....	22
ภารกิจงานแนะแนว.....	29
มาตรฐานการแนะแนว.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
รูปแบบการวิจัย.....	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ระยะเวลาทำการวิจัย.....	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1.....	77
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1.....	89
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะผู้บริหารและครูต่อบริการแนะแนว.....	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปการวิจัย.....	95
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	111
ก แบบสอบถาม.....	112
ข การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	120
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	134
ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	139
ประวัติผู้ศึกษา.....	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
ตารางที่ 4.2 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	77
ตารางที่ 4.3 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ด้านการบริหาร.....	79
ตารางที่ 4.4 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ด้านการบริการ.....	82
ตารางที่ 4.5 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ด้านวิชาการ.....	87
ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ.....	89
ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานแนะแนว.....	90
ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว ด้านการบริหาร.....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว ด้านการบริการ.....	91
ตารางที่ 4.10	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานแนะแนว ด้านการวิชาการ.....	92
ตารางที่ 4.11	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานแนะแนว ในภาพรวม.....	93
ตารางที่ 4.12	ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	94

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างองค์กรแนะแนวและบทบาทหน้าที่.....	30
ภาพที่ 2.2 กระบวนการบริหารแบบวงจรเดมिंग.....	31
ภาพที่ 2.3 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแนะแนว.....	33
ภาพที่ 2.4 แสดงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้โดยใช้หลักแนะแนว.....	42
ภาพที่ 2.5 แสดงภาระงานแนะแนวในสถานศึกษา.....	53
ภาพที่ 2.6 แสดงโครงสร้างองค์กรแนะแนว.....	55

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานแนะแนวเป็นงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม งานแนะแนวมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อม สังคม เทคโนโลยีและระบบข้อมูลสื่อสาร เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมาก การปฏิบัติงานแนะแนวถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของชาติ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (สภาร่างรัฐธรรมนูญ.2550: 19) กำหนดไว้ในมาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการศึกษาไม่น้อยไปกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ” ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน).กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ.2545: 5) กล่าวในมาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 22 (กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ .2545: 11) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ซึ่งได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ

การเผชิญสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทั้งสังคมและเทคโนโลยี ซึ่งก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตให้สามารถดำเนินการอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีมีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. 2545: 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 คือ เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพและยังสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแนะแนว (กระทรวงศึกษาธิการ.กรมวิชาการ .2546: 72) ที่ต้องการพัฒนาให้บุคคลเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ฟังตนเองได้ พัฒนาเต็มศักยภาพมีทักษะการเรียนรู้-อาชีพ-ชีวิตและสังคมและรู้จักตน-โลก รู้จักคิดปรับตัว นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับปรัชญาหลักการแนะแนว คือ คนมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี คนมีสิทธิเสรีภาพ คนมีศักยภาพ คนแตกต่างกัน พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ นอกจากนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 3) ยังได้กล่าวถึงการแนะแนวมิติใหม่ ว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนและบุคคลทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข มีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดี เพื่อการสร้างคน สร้างงาน สร้างชาติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีวิสัยทัศน์ของการแนะแนวมิติใหม่ (กรมวิชาการ.กระทรวงศึกษาธิการ.2544: 21) มุ่งให้การแนะแนวชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพแก่ทุกคนในทุกช่วงชีวิต โดยให้ทุกคนในสังคม มีบทบาทและมีส่วนรวมในกระบวนการแนะแนวอย่างกล้าหาญมิตร ประกอบด้วยหลักการ 5 ประการ คือ ทุกคน ในสังคมต้องมีบทบาทในด้านการแนะแนว การแนะแนวเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดและให้เกิดความเท่าเทียมกัน ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นกับระบบการแนะแนว แหล่งการเรียนรู้และข้อมูลสารสนเทศเพื่อการแนะแนว มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของผู้เรียนและศักยภาพเครือข่ายการแนะแนวได้จากการร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ

สำหรับภารกิจงานแนะแนวของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมแนะแนวเป็นลักษณะหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการทำงาน ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ.กระทรวงศึกษาธิการ.2544: 7) ระบุถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า “กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและ

ปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่สนองนโยบายให้การสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสร้างสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม”

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีบริการแนะแนวสำหรับเด็กในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ช่วงชั้นที่ 1 - 4) เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กตั้งแต่ต้น ช่วยให้เด็กทุกคนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมส่งเสริมบุคลิกภาพให้สมบูรณ์ ดีขึ้นทุกๆด้านได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ประกอบกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสถาบันการศึกษาสถาบันแรกของชีวิตนักเรียน และเป็นหน่วยสังคมที่รองรับมาจากครอบครัวและชุมชนเมื่อนักเรียนเข้าในโรงเรียนต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆในโรงเรียนย่อมก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ ครูและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ ห้องเรียนและโรงเรียน เมื่อนักเรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้และฝึกฝนจนปฏิบัติได้ถูกต้องก็จะเป็นการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ดังนั้นงานแนะแนวจึงเข้ามามีบทบาทในการสร้างความเข้าใจตลอดจนการปรับตัวแก่นักเรียนอย่างถูกต้องประกอบกับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในวัยกำลังพัฒนา ด้านร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ และสังคม หากได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนถูกต้องเหมาะสม

ปัจจุบันนี้สภาพแวดล้อมทางสังคมเทคโนโลยีเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วฉับพลันทำให้นักเรียนปรับตัวไม่ทันมีความรู้สึกลังเลสงสัยดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์จนกลายเป็นปัญหาของสังคมจึงส่งผลต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย และสติปัญญาเป็นทอดๆ ตามลำดับ ซึ่งต่อมาจะก่อให้เกิดปัญหาด้านความประพฤติปัญหาด้านการเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันที่สองรองรับมาจากครอบครัวเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาโดยมีครูผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้ฝึกฝน กล่อมเกลาคความประพฤติ ถ่ายทอดวัฒนธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน กิจกรรมแนะแนวจะทำให้ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนรอดพ้นปลอดภัยจากปัญหา ซึ่งจะเกิดจากภาวะดังกล่าว โดยการป้องกันไว้ก่อนและความเจริญทางด้านวิทยาการเทคโนโลยี ทำให้นักเรียนต้องดิ้นรนเพื่อการเรียนและการเตรียมในการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นต้องรู้โลกที่กว้างในทุก ๆ ด้าน รู้ตลอดอาชีพเพื่อให้นักเรียนทันกับความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ กิจกรรมแนะแนวมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนในการเปิดโลกกว้างให้นักเรียนค้นหา ความถนัด ความสนใจ

และความสามารถของตนเองด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเพื่อเลือกอาชีพอย่างเหมาะสม (กรมวิชาการ. 2549 ค: 77)

จากข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีปัญหาการบริหารจัดการงานแนะแนว ที่สำคัญที่สุดคือบุคลากร ไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน เพราะมีความคิดว่าการแนะแนวเป็น การเพิ่มงาน นำความยุ่งยากมาให้ต้องใช้เทคนิคและวิธีการมาก ครูทุกคนจัดกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างดีก็เพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมแนะแนวอีกเป็นการซ้ำซ้อนเสียเวลาไม่เกิด ประโยชน์เท่าที่ควร (กรมวิชาการ 2548 ก: 39) การที่สถานศึกษาจัดบริการแนะแนวได้ผลสำเร็จ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้บริหารสามารถบริหารงานได้ในระดับใด และการที่จะจัดบริการแนะ แนวได้ดีนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักการเบื้องต้นของการแนะแนว (เสริมสิริ วิศกดีลา ภรณ์. 2550: 20) มีการจัดวางตัวบุคลากรแนะแนว มีการติดตามประเมินผล (ภิญโญ สาธร 2553: 201) ตลอดจนช่วยเหลือบุคลากรแนะแนวให้มีความรู้ ความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการ ทำงานและร่วมรับผิดชอบประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ นอกโรงเรียนและการปฏิบัติงานแนะ แนวในสถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมห้าบริการสำคัญ คือ บริการศึกษาและรวบรวม ข้อมูล บริการสนเทศบริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล (กรมวิชาการ 2548: 2)

จากปัญหาดังกล่าว โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกันประกอบกับผู้วิจัย มีความตระหนักใน คุณค่าของการบริการจัดการงานแนะแนวเป็นอย่างมาก จึงสนใจศึกษา ภารกิจงานแนะแนวของ โรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อต้องการทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อ ภารกิจงานแนะแนว อยู่ในระดับใด สถานศึกษาที่มีขนาด แตกต่างกัน มีการบริหารงานแนะแนว ต่างกันหรือไม่อย่างไรและควรปรับปรุง รูปแบบใด ผลการวิจัยนี้จะนำไปเป็นข้อมูลใน การพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

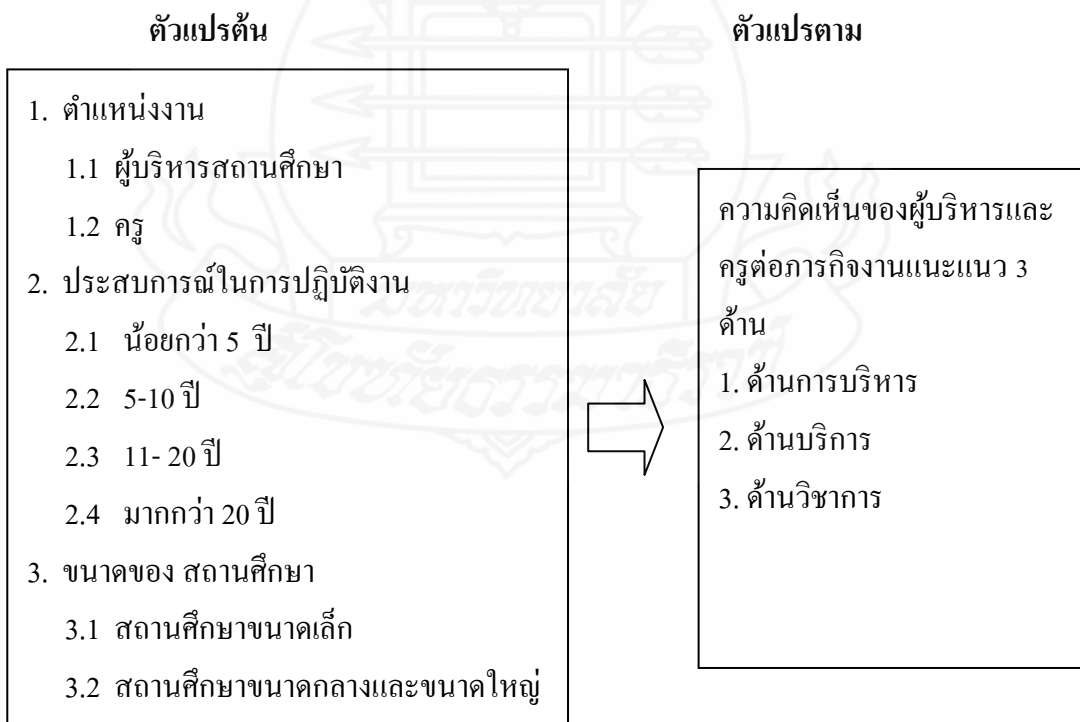
2.1 เพื่อศึกษาภาระงานและแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภาระงานและแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริการงานและแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษา ภาระงานและแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบริการ และด้านวิชาการ

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2556 ดังนี้

1. ตำแหน่งงาน ได้แก่
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ครู
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 2.2 5-10 ปี
 - 2.3 11- 20 ปี
 - 2.4 มากกว่า 20 ปี
3. ขนาดสถานศึกษา
 - 3.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - 3.2 สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่

4.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อภารกิจงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 1 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหาร
2. ด้านบริการ
3. ด้านวิชาการ

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 996 คน รวม 1,089 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประชากรเป้าหมายคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 93 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 จำนวน 250 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 343 คน

4.3 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะใช้ข้อมูลที่เก็บได้ในช่วง ระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคล โดยอาศัยพื้นฐาน ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลที่มีต่อภารกิจงานแนะแนวของสถานศึกษา โดยระดับ ความคิดเห็นต่อภารกิจงานแนะแนวในสถานศึกษา 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5.2 ภารกิจงานงานแนะแนว หมายถึง การศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องของงานแนะแนว สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรแนะแนว ได้เพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ในงานแนะแนว ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานทักษะในการบริหารงานแนะแนว 3 ด้าน ได้แก่

5.2.1 ด้านการบริหาร หมายถึง การบริหารงานแนะแนวเพื่อใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสม ได้แก่ การบริหารทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ และอาคาร สถานที่ งบประมาณ และการจัดการ

1) การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การบริหารของหน่วยงานทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาซึ่งเป็นกระบวนการบริหารแบบวงจร P-D-C-A โดยเดิมมี 4 ขั้นตอนดังนี้

Plan หมายถึง การเตรียมและการวางแผน

Do หมายถึง การปฏิบัติตามแผน

Check หมายถึง การติดตามการตรวจสอบและการประเมินผล

Action หมายถึง การปรับปรุงเพื่อพัฒนาและการรายงาน

2) การบริหารทรัพยากรบุคคล หมายถึง การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานแนะแนว การสร้างขวัญกำลังใจ การประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ หมายถึง การมีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ที่มีปริมาณเพียงพอ และมีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างเหมาะสม และทันเหตุการณ์

4) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การบริหารการเงิน มีงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเพียงพอกับความจำเป็นสำหรับดำเนินงานการแนะแนว

5) การบริหารจัดการ หมายถึง การใช้การจัดการ วิธีการทำงานในการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุด และประหยัดทรัพยากรการบริหารมากที่สุด

5.2.2 ด้านการบริการ หมายถึง การดำเนินการให้การจัดบริการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมตามภาระงานแนะแนว ได้แก่ บริการศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล

1) บริการศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการศึกษารวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมของนักเรียนอย่างเป็นระบบทั้งทางด้านความถนัด ความสนใจ สภาพความสัมพันธ์ของครอบครัว ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การเขียนประวัติ การสำรวจ โครงการเยี่ยมบ้าน มีการบันทึกข้อมูลในระเบียบสะสมรายงานประจำตัวผู้เรียนและปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน

2) บริการสนเทศ หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และจำเป็นในการตัดสินใจครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และสังคม โดยนำเสนอในรูปแบบอย่างหลากหลายทั้งการจัดเสียงตามสาย ชมวีดีโอ เชิญวิทยากร จัดทัศนศึกษา ศึกษาดูงานนิทรรศการ จัดป้ายนิเทศ จัดเอกสารแผ่นพับ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

3) บริการให้คำปรึกษา หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตสังคมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจแก่นักเรียน สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยหลักการ และวิธีการต่าง ๆ ทั้งจัดเตรียมห้องหรือสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้

ความรู้ จัดโครงการค่ายพุทธบุตรเพื่ออบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้คำปรึกษานักเรียนทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ครูต้องสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจมารับคำปรึกษา

4) บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การดำเนินการช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยจัดให้สอดคล้องต่อเนื่องกับกระบวนการเรียนการสอน ความต้องการ ความสนใจและสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคนทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยวิธีการต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมชุมนุม สอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม แนะนำการศึกษาต่อการศิษย์เก่าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชิญวิทยากร การจัดหาแหล่งทุน การสำรวจ และการคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุน ตลอดจนให้นักเรียนรับประทานอาหารฟรีหรือซื้อในราคาถูก

5) บริการติดตามและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการติดตามผลและประเมินผลการจัดบริการทั้ง 2 บริการ ให้แก่นักเรียนทั้งนักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคัน และนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบประเมิน จัดกล่องรับความคิดเห็น การโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การติดต่อบุคคลที่รู้จักหรือเกี่ยวข้อง

5.3 ด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้มีการผลิต สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น มีการทำวิจัย มีการสร้างเครื่องมือ กิจกรรมเพื่อการแนะแนว มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา ฯลฯ และการดำเนินงานเพื่อให้มีการใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในงานแนะแนว

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือรักษาการในตำแหน่ง ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานแนะแนวและหัวหน้างานแนะแนวซึ่งมีหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

5.5 ครู หมายถึง ครูประจำชั้นที่ดูแลนักเรียนในสถานศึกษา

5.6 ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดเกณฑ์ตามการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้ คือ

5.6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนทั้งหมดไม่เกิน 120 คน

5.6.2 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีนักเรียนทั้งหมด ตั้งแต่ 121-300 คน

ขึ้นไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู นำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานและแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 ได้ข้อมูลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็น เพื่อนำไปเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูนำไปปรับปรุง การปฏิบัติงานและแนวต่อไป

7. สมมติฐานการวิจัย

7.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีความคิดเห็นต่อภารกิจงานและแนว แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภารกิจงานและแนว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

7.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภารกิจงานและแนว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

7.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภารกิจงานและแนว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์และเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการจัดการศึกษา
2. แผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2545- 2549)
3. งานแนะแนว
4. ภารกิจงานแนะแนว
5. มาตรฐานการแนะแนว
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการเสริมสร้างความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาจะยึดตามหลักรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 (สภาร่างรัฐธรรมนูญ 2550: 19) กำหนดไว้ในมาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคกันในการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ” สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้และทักษะด้านประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศสภาวะแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตาม มาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มี ความสมดุลทั้งด้านความรู้ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

สาระสำคัญของหลักการแนวนโยบายมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กล่าวคือ การแนวนโยบายเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้รู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องรู้จักความสามารถของตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง มีทักษะ และวิจรรณญาณ ในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างฉลาดและวางแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมสามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่นและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดีมีความสุขจิตใจที่ดีเป็นสมาชิกที่ดีมีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม โดยเหตุที่การแนวนโยบาย เป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลดังกล่าวข้างต้น การแนวนโยบายจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และเพื่อให้การดำเนินการแนวนโยบายบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แผนพัฒนาการแนวนโยบายจึงมุ่งเน้นที่จะปรับปรุงทั้งในด้านวิชาการในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านบุคลากรที่มุ่งให้บุคลากรทุกฝ่าย

มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานและใช้กระบวนการแนะแนวตามบทบาทหน้าที่ รวมทั้งด้านบริหาร จัดการให้มีความยืดหยุ่นหลากหลาย เพื่อเอื้ออำนวยตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น

หลักสูตรการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2551ก: 4) กำหนดวิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยมีหลักการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ 2551ก: 5) มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษา ต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ 2551ก: 7) กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนว่า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนั้น หลักสูตรการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ 2551ก: 20) ยังได้ระบุถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ 2551ข: 20-23) มีขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษาต่อ การงานและอาชีพชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดีและมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติตามหลักการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 2 ส่วน เพื่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและจิตสาธารณะ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมแนะแนวจึงต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ นำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิตหรือการเรียนรู้ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยมีครูแนะแนวเป็นที่เล็งและประสานงาน การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ขอบข่ายแนวการจัดกิจกรรมและการประเมินผลการจัดกิจกรรม ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้
 1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
 2. ด้านการงานและอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ

3. ด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น รักรักษาสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. แผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2545- 2549)

วิสัยทัศน์การแนะแนว : การแนะแนวมุ่งให้ทุกคนในทุกช่วงชีวิตมีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดี ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและมีความสุข ทุกคนในสังคมมีบทบาท และมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างกัลยาณมิตรวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ผู้รับบริการมีทักษะชีวิต อยู่ดีมีสุข สามารถพัฒนาตนและสังคมได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อพัฒนาทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้รับบริการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้กระบวนการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนากระบวนการแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนาระบบการแนะแนวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายการแนะแนวให้เข้มแข็งเป็นกลไกในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายหลัก : ผู้รับบริการในวัยเรียนที่ศึกษาในระบบการศึกษา ร้อยละ 100 นอกในระบบการศึกษา ร้อยละ 50 และการศึกษาตามอัธยาศัย ร้อยละ 15 ได้รับการพัฒนาให้รู้จักตนเองพึ่งตนเองและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้รับบริการ ที่เป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์ และพ่อแม่ ผู้ปกครองของผู้เรียนในระบบการศึกษา ร้อยละ 100 สามารถนำกระบวนการแนะแนวไปบูรณาการ การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตครอบครัว ชุมชน และสื่อมวลชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมดำเนินงาน พัฒนาสื่อ เครื่องมือ ระบบสารสนเทศทางการแนะแนวตลอดจนติดตามประเมินผลและวิจัยพัฒนากระบวนการแนะแนวมีมาตรฐานการแนะแนวที่ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพและการงาน ด้านชีวิตและสังคม มีเครือข่ายการแนะแนวที่เข้มแข็ง ทุกเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานแนะแนวทั้งด้านวิชาการ บริการและบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การแนะแนว (แผนพัฒนาการแนะแนว ระยะที่ 3 พ.ศ. 2545 – 2549)
ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการแนะแนว ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไก ในการพัฒนาผู้รับบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชนให้มีบทบาทในการแนะแนว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสื่อ เครื่องมือ และระบบสารสนเทศทางการแนะแนว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการแนะแนว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 กำหนดมาตรฐานและเร่งรัดการประกันคุณภาพการแนะแนว

ยุทธศาสตร์ที่ 6 รมรณรงค์การมีส่วนร่วมพัฒนาการแนะแนว

ยุทธศาสตร์และแนวดำเนินการ (แผนพัฒนาการแนะแนว ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2545 – 2549)

ได้กำหนดแนวดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไก ในการพัฒนาผู้รับบริการ มีกรอบแนวคิด ในการใช้ การแนะแนวเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้เป็นกลไกในการมุ่งส่งเสริมเต็มเต็มให้บุคคลสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยยึดหลักว่าบุคคลทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามต้องการ ความถนัด ความสนใจ เพื่อเป็นคนดีมีปัญญามีความสุข มีความรับผิดชอบ ถึงพร้อมด้วยศีลธรรม จริยธรรม จัดให้ครอบคลุม ผู้รับบริการทุกคนเครือข่ายการแนะแนวสามารถเป็นแกนนำ ด้านวิชาการ บริการ และบริหารจัดการ ผู้รับบริการทุกคนมีส่วนร่วมมีโอกาส ได้รับความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรมและการใช้บริการ บุคลากรแกนนำสามารถนำกระบวนการแนะแนว ไปใช้ในการพัฒนาผู้รับบริการในสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูทุกคนนำองค์ความรู้ นวัตกรรมเทคนิควิธีการทางจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาไปบูรณาการในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม ส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองนำองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการแนะแนว ไปใช้ในการให้คำปรึกษา และเลี้ยงดูบุตรหลานในความปกครองดูแลการจัดกิจกรรมและบริการแนะแนว

การจัดกิจกรรมและบริการแนะแนวในสถานศึกษา จัดกิจกรรมและบริการแนะแนวที่มีความหลากหลายรูปแบบและวิธีการ เน้นให้ผู้รับบริการทุกกลุ่มได้มีการจัดกลุ่มดำเนินกิจกรรมตามความสนใจและความถนัด โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการ ได้มีส่วนร่วมในการเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับมีส่วนร่วมในการแสดงความคิด ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคมตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวันได้ สร้างแรงจูงใจให้ผู้รับบริการเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม และใช้บริการด้วยความสมัครใจตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง จัดกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุ และเยาวชน เปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ และให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมด้านต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชนให้มีบทบาทในการแนะแนว การให้บริการแนะแนวครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

ควรได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ทั้งภายในและภายนอก ระบบการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ศาสนบุคคล ชุมชนและ สื่อมวลชน ร่วมมีบทบาทในการแนะแนวชีวิตและสังคม บุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ผู้รับบริการ สามารถนำความรู้ด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือ และ ส่งเสริมพัฒนาตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตตามบทบาทหน้าที่ ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสังคมให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวและให้ คำปรึกษาเร่งส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการให้บุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารเห็น ความสำคัญ มีความรู้ และความเข้าใจ ในการมีบทบาทการแนะแนวการจัดกิจกรรมและบริการแนะ แนว ในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการมี บทบาทการแนะแนว สนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชนชาวบ้านพระภิกษุ นักบวช ผู้นำ ศาสนา สื่อมวลชน ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ และเป็น แหล่งการเรียนรู้ด้านการแนะแนวชีวิตและสังคม ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการ สมาคม ชมรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวให้มีส่วนร่วมช่วยเหลือและ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเพื่อพัฒนาการแนะแนว ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยพฤติกรรม การเรียนรู้ตามวัยเพื่อใช้ ผลการวิจัยปรับวิธีการการแนะแนวของผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นแหล่งการ เรียนรู้ในชุมชนรวมทั้งให้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ และส่งเสริมการจัดกิจกรรม และบริการแนะแนวใน ชุมชน กำหนดบทบาท หน้าที่ บุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารมีบทบาทในการแนะ แนว ระดับสถานศึกษา เร่งรัด ให้ครูคณาจารย์ทุกคนมีบทบาท ในการแนะแนวให้รู้จักและเข้าใจ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลสามารถให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเบื้องต้นได้ และนำความรู้ด้านจิตวิทยา และการแนะแนวไปสอดแทรกและบูรณาการในการเรียนการสอนได้เร่งรัด ให้ครูแนะแนวเป็น แกนนำด้านองค์ ความรู้ทางจิตวิทยาและการแนะแนวแก่ครูทุกคน ผู้ปกครองและชุมชนร่วม ประสานการทำงานกับครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้นในการดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มพิเศษ และรับการ ส่งต่อผู้เรียนที่มีปัญหาซับซ้อนยากแก่การแก้ปัญหาให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป ประสาน ความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการแนะแนว โดยร่วมมือกับสถานศึกษา จัด กิจกรรมและบริการต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไข และพัฒนา ผู้เรียน ตลอดจนสอดส่อง ดูแลพฤติกรรม ผู้เรียน ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ครูและสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ชุมชน ศาสนสถาน และศาสนบุคคล ร่วมมีบทบาทในการแนะแนวโดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นผู้แทนใน คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว เป็นวิทยากรให้การ สนับสนุนในการเป็นแหล่งความรู้และแหล่งวิทยากร ส่งเสริม สนับสนุน ให้สื่อมวลชนร่วมมือ

บทบาทในการแนะแนว โดยใช้สื่อทุกประเภทประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เกี่ยวกับจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อชีวิตและสังคม ตลอดจนสะท้อนความคิดเห็นที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์เพื่อให้สาธารณชนได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการแนะแนว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสื่อเครื่องมือและระบบสารสนเทศทางการแนะแนว การแนะแนวมีบทบาทสำคัญ ในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลทุกช่วงชีวิต ให้มีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดีจึงต้องมีสื่อเครื่องมือที่หลากหลายและเป็นมาตรฐานทั้งข้อมูลสารสนเทศทางการแนะแนวที่เป็นระบบและทันสมัย สื่อทางการแนะแนวได้แก่ เอกสาร คู่มือ แผ่นพับ ภาพพลิก จดสาร สิ่งตีพิมพ์วีดิทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางการแนะแนวได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสอบถาม ระเบียบสะสมแฟ้มผลงานระบบสารสนเทศทางการแนะแนวเป็นการจัดทำระบบข้อมูลสนเทศ เพื่อเป็นข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจ ทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตการดำเนินงานระดับโรงเรียน จัดทำ จัดหา แลกเปลี่ยนสื่อ เครื่องมือทางการแนะแนวที่จำเป็นและเป็นมาตรฐานเพื่อนำไปใช้กับผู้บริหารประชาสัมพันธ์สื่อ เครื่องมือทางการแนะแนวสู่กลุ่มเป้าหมายในรูปแบบที่หลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้สื่อเครื่องมือทางการแนะแนวนิเทศติดตามผลและรายงานผลการใช้สื่อ เครื่องมือทางการแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการแนะแนว พัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารทางด้านองค์กร บุคลากรและการจัดการแนะแนวให้มีความหลากหลาย ในแนวทางปฏิบัติปรับบทบาทการแนะแนวให้เป็นแนะแนวเชิงรุก ให้สังคมทุกส่วนได้มีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการดำเนินงาน และมีบทบาทในการแนะแนวชีวิตและสังคม การพัฒนาระบบบริหารจัดการแนะแนวให้มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบทุกระดับประสานความร่วมมือและความรับผิดชอบจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ปรับปรุงเครือข่ายให้ครอบคลุมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครองชุมชนและสื่อมวลชนมีการนำผลการวิจัยใช้เป็นทางในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์การดำเนินงานมีการประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ มีการติดตามผลประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพงานแนะแนวการดำเนินงานระดับสถานศึกษา ดำเนินการให้มีโครงสร้างระบบการบริหารจัดการแนะแนว จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการแนะแนวระดับสถานศึกษา ให้ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการแนะแนวประจำปีที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการแนะแนวของเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดให้งานแนะแนวเป็นนโยบายที่สำคัญและเร่งด่วน และอยู่ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา นิเทศ ติดตามผล และประเมินผล สร้างเครือข่ายประสานความ

ร่วมมือให้พ่อแม่ ผู้ปกครองชุมชน องค์กรภาครัฐ เอกชน ส่งเสริมการวิจัยแบบมี ส่วนร่วม โดยเน้น การวิจัยเจาะลึกในเชิงจิตวิทยาพัฒนาการตามวัยของเด็กและนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางาน แนะแนว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 กำหนดมาตรฐาน และเร่งรัดการประกันคุณภาพการแนะแนว มาตรฐาน การแนะแนวเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงต้องการให้เกิดขึ้น ในสถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการส่งเสริมและการกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการปรับปรุงการแนะแนว การประกันคุณภาพการแนะแนว ต้องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ที่ครอบคลุมด้านการศึกษาด้านอาชีพและการงาน ด้านชีวิตและสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับการ พัฒนาให้รู้จักตัวเอง พึ่งตนเอง และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คือเป็นคนดี มี ปัญญาและมีความสุข การดำเนินการระดับสถานศึกษา จัดทำตัวบ่งชี้ความสำเร็จให้เหมาะสมกับ สถานศึกษา ตามมาตรฐานการแนะแนว จัดทำแผนปฏิบัติการแนะแนว ให้บรรลุผลตามมาตรฐานการ แนะแนวประเมินงานแนะแนว ตามมาตรฐานการแนะแนวใช้กระบวนการแนะแนวในการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดระบบประกันคุณภาพ การแนะแนว สนับสนุนให้ครูและ ผู้เกี่ยวข้องประเมินตนเองอย่างจริงจัง เป็นระบบเพื่อให้เกิด การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 รมรณรงค์การมีส่วนร่วมพัฒนาการแนะแนว การแนะแนวจะประสบ ผลสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายทุกส่วนมีความตระหนักเห็นความสำคัญเกิดจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการแนะแนว ทุกส่วนของสังคมเป็นแหล่งเรียนรู้ให้บริการเพื่อการแนะ แนวชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การดำเนินการระดับสถานศึกษา รมรณรงค์ให้ข้อมูล ข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพและการงาน ด้านชีวิตและสังคม แก่ผู้ปกครองชุมชน ให้ตระหนัก ภูมิใจถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการแนะแนวในท้องถิ่น ส่งเสริมการให้บริการแนะแนวและให้ คำปรึกษาแก่ครอบครัวที่สอดคล้องกับหลักวิชาการจิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา วัฒนธรรมของชุมชนและสังคมไทย เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ การประกอบอาชีพ และความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่สำคัญของชุมชน พัฒนาและส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของ การเรียนรู้ รักการอ่าน ส่งเสริมให้ชุมชนสนับสนุน ให้ชุมชน ชุมชนต่าง ๆ ร่วมกันจัดกิจกรรมใน การรณรงค์ให้การดูแลช่วยเหลือ เอื้ออาทรต่อกันในกลุ่มผู้เรียนระดับต่าง ๆ และเครือข่ายระหว่าง สถานศึกษาในชุมชน

3. งานการแนะแนว

การแนะแนว (กรมวิชาการ 2545: 4) อธิบายว่า เป็น จิตวิทยาประยุกต์แขนงหนึ่ง ว่าด้วยการพัฒนาคนให้รู้จักช่วยตนเองหรือพึ่งตนเองได้โดยกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มทีในการเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพ และสามารถจัดการกับชีวิตของตนอย่างฉลาด โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักโลกแวดล้อม สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา รู้จักเลือก และวางแผนชีวิตการเรียนอาชีพ และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพอันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่มีสุข ความสำเร็จ และเป็นประโยชน์ ในการปฏิบัติงานแนะแนว จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาและหลักการแนะแนวอย่างกระจ่าง เพื่อจะนำไปเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กระบวนการหนึ่งซึ่งจะช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อม สามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 1)

กิจกรรมแนะแนว (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 6) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 2550: ออนไลน์) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนว คือ จิตวิทยาประยุกต์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยการพัฒนาคนให้รู้จักตนเอง หรือพึ่งตนเองได้ โดยกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มทีในการเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพ และสามารถจัดการกับชีวิตของตนอย่างฉลาด

การแนะแนว คือ กระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือและผู้แนะแนวผ่านการอบรมมาอย่างดี รวมทั้งผ่านการศึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวมาแล้ว มีจุดมุ่งหมายปลายทางที่จะช่วยเหลือให้ผู้ประสบปัญหาได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะเผชิญกับสภาพความเป็นจริงและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาหลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (1021205). 2550 : ออนไลน์)

การแนะแนว หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการ หรือบริการอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้บุคคลได้รู้จักตนเองดีขึ้น ได้รู้ถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ระดับสติปัญญา ฯลฯ ตลอดจนช่วยให้บุคคลรู้ถึง โอกาสและช่องทางที่จะใช้สามารถและสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองมีอยู่ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง

และแก้สังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ให้รู้จักเลือกและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ (เอกสารประกอบชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2549 : 329)

วัฒนา พัทธราวิช (2549: 8) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเองและรู้จักตนเองรวมทั้งเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับตัว ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ก๊อต (ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ, 2549: 12; อ้างอิงจาก Good, 1980: 270) ได้ให้ความหมายว่า “การแนะแนว” หมายถึง การให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบนอกเหนือจากการสอนนักเรียนนิสิตนักศึกษา หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมสามารถใช้ความรู้ความสามารถนั้นนำตนเองไปสู่ความสำเร็จและดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

นุชลี อุปภัย (2548: 4) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองและรู้จักตนเองและรู้จักโลกกว้างที่เขาเผชิญชีวิตอยู่

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551: 4) กล่าวว่า การแนะแนว เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง และหลีกเลี่ยงลาด โดยผู้แนะแนวหรือชี้ช่องทางให้เท่านั้นผู้รับการแนะแนวจะเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาเองตามความสมัครใจ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง เข้าใจผู้อื่นรวมถึงเข้าใจสภาพแวดล้อมเพื่อที่จะสามารถเลือกวิธีการตัดสินใจ แก้ปัญหา และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม โดยผู้แนะแนวเป็นผู้ให้ข้อมูล ชี้ช่องทางเท่านั้นผู้รับการแนะแนวเป็นผู้ตัดสินใจ แก้ปัญหาเองตามความสมัครใจ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นบุคคลโดยสมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการแนะแนว

วุฒิพงษ์ บพมาศย์ (อนันต์ อนันตรังสี 2552: 29-37; อ้างอิงจาก วุฒิพงษ์ บพมาศย์ 2551: 17-21) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการบริการแนะแนว ซึ่งมีสาเหตุมา จากสิ่งต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางสภาพครอบครัว
2. การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา
3. เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ
4. การเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ
5. ปัญหาทางด้านสังคม

6. ปัญหาการแออัดของประชากร
7. ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ
8. ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
9. ปัญหาทางการเมือง
10. ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ
11. ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยม
12. ปัญหาเกี่ยวกับความคิดผิด ๆ

นรินทร์ จุลทรัพย์ (2549: 5-8) กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนว สรุปได้ดังนี้

1. มีความเปลี่ยนแปลงและความเจริญทางการศึกษาได้แก่ ช่วยให้นักเรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจมีความถนัดและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนได้
2. มีความจำเป็นทางการเลือกอาชีพ โดยการแนะนำให้นักเรียนได้รู้จักและชี้แนะแนวทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้นักเรียนมีความจำเป็นจะต้องได้ชมข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการปรับตัวและได้รับโอกาสที่จะพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
4. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วผู้ประกอบการต้องทำงานมากขึ้นอาจไม่มีเวลาพอที่จะให้กับนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ไม่รู้จะปรึกษาใครซึ่งบริการแนะแนวสามารถช่วยแก้ไขได้
5. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ไม่เหมาะสมบางประการอาจก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมกับนักเรียนการได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากครูแนะแนวจะช่วยเหลือแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ให้ดีขึ้น
6. ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนาทำให้เกิดความสับสนในการวางตัวกับนักเรียนนำมาสู่การวางตัวและบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมซึ่งการแนะแนวจะช่วยแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้รู้จักการวางตัวที่เหมาะสมได้
7. ความต้องการในการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นักเรียนจำนวนมากยังไม่สามารถแบ่งเวลาให้เหมาะสมว่าเวลาใดควรทำอะไร บางคนใช้เวลาว่างในการเที่ยวเตร่ พักผ่อนและร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไปทำให้กระทบต่อการเรียน

สรุปได้ว่า การแนะแนวมีความสำคัญต่อบุคคลเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะตัวนักเรียน เนื่องจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของตนเอง คือ ความไม่รู้ ขาดความเชื่อมั่น คิดไม่เป็น และความต้องการ โดยปราศจากปัญญารวม ทั้งปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภายนอก เช่น การ

เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ แต่ในด้านศีลธรรมกลับถดถอยส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวได้อาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคม โดยรวมได้การแนะนำที่มีประสิทธิภาพจึงก่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตัวผู้รับบริการซึ่งสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ในด้านครอบครัวจะช่วยเสริมสร้างและประสานความเข้าใจอันดีทำให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข ในส่วนของสถานศึกษาหรือโรงเรียนก็จะได้ประโยชน์ในด้านการลดปัญหาและความขัดแย้ง ทั้งยังสามารถส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของสมาชิกให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

หลักการของการแนะนำ

เอกสารประกอบชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรมของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช (2550: 330 - 331) ได้สรุปหลักการแนะนำได้ดังนี้

1. การแนะนำจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลทุกด้าน การแนะนำเข้ามามีบทบาทใน การพัฒนาตนเอง เพื่อให้บุคคลแต่ละคนได้เข้าใจตนเอง และมีประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต จากแนวความคิดนี้การแนะนำจึงควรจัดให้มีขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สร้างความหมายในชีวิตให้ตนเอง

2. การแนะนำเป็นบริการที่จัดให้กับบุคคลทุกคน ไม่ใช่ให้บริการเฉพาะคนที่มีปัญหาเท่านั้น เพราะการแนะนำมิใช่เป็นการแก้ปัญหาแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นการป้องกันปัญหาและเป็นการสร้างเสริมให้เด็กแต่ละคนมีความเจริญงอกงามมากขึ้นในทุก ๆ ด้านเท่าที่แต่ละคนจะเป็นได้

3. การแนะนำมีความสำคัญต่อชีวิตในทุกกระยะ ดังนั้นการแนะนำจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป การแนะนำจึงต้องเริ่มให้บริการตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งวัยเข้าโรงเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วเราก็ถือว่า บุคคลยังต้องการแนะนำในขณะที่เด็กอยู่ในโรงเรียนควรมีการประเมินผลเพื่อทราบข้อบกพร่องเพื่อแก้ไข

4. พฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ การสำรวจเพื่อหาสาเหตุของปัญหาจะเป็นการง่ายที่จะหาวิธีแก้ปัญหานั้นๆ แต่บางครั้งการหาสาเหตุของปัญหาอาจยุ่งยาก โดยเฉพาะปัญหาทางจิตใจ ต้องใช้บททดสอบทางจิตวิทยาเพื่อวินิจฉัยปัญหา และในพฤติกรรมหนึ่ง อาจมีสาเหตุหลายประการรวมอยู่ด้วย

5. การแนะนำยึดหลักสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ผู้แนะนำตระหนักในสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการที่จะเลือกตัดสินใจที่จะนำชีวิตของตนเอง โดยผู้แนะนำจะเป็นผู้ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น เพื่อผู้ที่มารับการแนะนำจะได้ตัดสินใจเลือกการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพโดยที่ผู้แนะนำจะไม่ใช่ผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจให้แก่ผู้รับบริการ

6. ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการแนะแนว ต้องตระหนักถึงขอบเขตความสามารถของตนเองที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะปัญหาที่มีมากมายถ้าผู้แนะแนวพบว่า บางปัญหาตนเองช่วยไม่ได้ ก็ควรจะส่งต่อปัญหานั้นไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น โดยเฉพาะ

เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาหลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (1021205) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2549 – 42) กล่าวว่า หลักของการแนะแนวที่สำคัญมีดังนี้

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน การจัดบริการแนะแนวไม่ใช่การกระทำที่เสร็จสิ้นลงในระยะเวลาเพียงสั้น ๆ การแนะแนวจะต้องกระทำติดต่อกัน ต้องมีการวางแผนระยะยาว แล้วจัดดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องเรียงลำดับก่อนหลัง และมีการติดตามผลงานที่ได้กระทำลงไปด้วย

2. การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาจะแยกออกจากกันไม่ได้ เพราะการแนะแนวจัดขึ้นเพื่อช่วยให้การศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การแนะแนวจำเป็นต้องสอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนตลอดเวลาโดยไม่มีการแยกกันว่าส่วนใดเป็นการศึกษาหรือส่วนใดเป็นการแนะแนว

3. การแนะแนวนั้นถึงเรื่องการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ไขปัญหาการแนะแนวจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันปัญหาต่าง ๆ ไม่ให้เกิดขึ้น โดยมีการวางแผนในการป้องกันปัญหาไว้ล่วงหน้า เช่น การป้องกันการติดยาเสพติด การแนะแนวจะเน้นวิธีการป้องกันไม่ให้เด็กตกเป็นทาสของยาเสพติด แต่ไม่ใช่ติดยาเสพติดแล้วจึงมาหาวิธีแก้ปัญหา การแก้ปัญหานั้นจำเป็นต้องกระทำต่อเมื่อปัญหานั้นได้เกิดขึ้นแล้ว โดยไม่สามารถป้องกันได้

4. การแนะแนวเป็นเรื่องของการเข้าใจตนเอง การตัดสินใจด้วยตนเอง การปรับตัวด้วยตนเอง (Self-Understanding, Self Determination and Self-Adjustment) การแนะแนวมุ่งให้บุคคลรู้แจ้งเห็นจริงเกี่ยวกับตนเอง เข้าใจตนเองได้ดี สามารถใช้วิจารณญาณตัดสินใจด้วยตนเอง และมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ทุก ๆ ด้านได้ บุคคลที่ได้รับการแนะแนวจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างดี

5. การแนะแนวเน้นที่การส่งเสริมการพัฒนาอย่างถูกวิธี การแนะแนวจะเน้นให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน อย่างถูกต้องตามหลักวิธีการ

6. การแนะแนวจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลอย่างมีระเบียบแบบแผน เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีอิสระ ปราศจากการบังคับ

7. การแนะแนวเน้นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มนุษย์ทุกรูปทุกนามย่อมมีความแตกต่างกัน การแนะแนวต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อจะได้

สามารถช่วยเหลือเด็กให้เรียนไปตามความถนัด และความสามารถของตน ช่วยให้สามารถวางหลักสูตรและจัดวิชาเรียนได้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

8. การแนะแนวต้องอาศัยการประสานงานของทุก ๆ ฝ่าย การแนะแนวที่ดีต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย เช่น ผู้บริหาร โรงเรียนหรือครูใหญ่ คณะผู้บริหาร ครูนักเรียน พยาบาล บรรณารักษ์และบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานการแนะแนว

9. การแนะแนวเป็นกระบวนการรวม การพิจารณาสิ่งใดก็ตามต้องมีการพิจารณาทุก ๆ อย่างไปพร้อมกัน เช่น การพิจารณานักเรียนก็จำเป็นต้องพิจารณารวมกันไปหมดไม่ใช่พิจารณาเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นการพิจารณารวมกันไปทุก ๆ ด้าน หรือที่เรียกกันว่าพิจารณาไปทั้งตัวบุคคล

10. การแนะแนวเป็นระเบียบที่ถือเอาตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง การแนะแนวต้องถือตัวเด็กเป็นส่วนกลาง ถือเป็นหลักในการจัดบริการแนะแนว โดยการคำนึงถึงความต้องการของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กกระทำตามที่ตนเองต้องการ ทั้งนี้ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับ

11. การแนะแนวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีผู้นำหรือผู้บริหารที่ดี มีความสนใจ เอาใจใส่บริการแนะแนว การบริหารแนะแนวจะไม่สามารถดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถ้าขาดความร่วมมือจากผู้นำหรือผู้บริหาร การให้การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบของผู้บริหาร ในการดำเนินงานของการบริการแนะแนวจะช่วยให้การแนะแนวเดินทางไปสู่เป้าหมายได้อย่างง่ายดาย

12. การแนะแนวต้องการจัดบริการสำคัญไว้ในโครงการแนะแนว คือบริการศึกษาเด็ก เป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผล

13. ครูในโรงเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแนะแนว โดยปกติแล้วมักจะมีผู้เข้าใจผิดว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริการแนะแนวที่แท้จริงนั้นคือ บุคคลที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะส่วนบุคคลอื่นนั้นไม่เกี่ยวข้อง ความจริงแล้วครูทุก ๆ คนก็คือผู้แนะแนวการบริการแนะแนวเป็นของครูทั้งโรงเรียน ซึ่งครูทุก ๆ คน มีหน้าที่โดยตรงที่จะร่วมบทบาทบริหารการแนะแนว และควรจะทราบถึงบทบาทที่แท้จริงของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประจำชั้นจะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อเด็กเพราะถือว่าเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กที่สุด

14. การแนะแนวจำเป็นต้องอาศัยผู้แนะแนวที่มีคุณสมบัติที่ดี เพราะการเป็นผู้แนะแนวไม่ใช่ของง่าย บุคคลที่จะทำหน้าที่แนะแนวต้องผ่านการฝึกฝนอบรมมาอย่างดี เข้าใจวิธีการการแนะแนวอย่างชัดเจน และต้องมีคุณสมบัติพิเศษส่วนตัวในลักษณะของผู้แนะแนวที่ดีจึงจะช่วยให้บริการแนะแนวบรรลุเป้าหมายได้

15. การแนะแนวต้องมีการวางแผนงานหรือโครงการเอาไว้ล่วงหน้า เนื่องจากการแนะแนวที่ดีต้องมีการวางแผนตามหลักวิชา สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ผู้แนะแนวต้องมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

16. การแนะแนวต้องอาศัยกลวิธีทางวิทยาศาสตร์ เข้าช่วยในการแก้ไขปัญหา รู้จักการรวบรวมข้อมูล และหาสาเหตุแห่งปัญหาไปตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์

17. การแนะแนวมุ่งบริการบุคคลทุกประเภททั้งเป็นรายหมู่และรายบุคคล การแนะแนวจะจัดบริการทั่ว ๆ ไป สำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัย ไม่ใช่การบริการเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น และสามารถจัดได้ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม

18. การแนะแนวจะอยู่ร่วมกันอันหนึ่งอันเดียวกัน การแนะแนวจะกระทำไปพร้อม ๆ กันทุก ๆ ด้าน เมื่อมีการแนะแนวจะไม่แยกเป็นการแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ การแนะแนวทางด้านศีลธรรม การแนะแนวปัญหาส่วนตัว หรือการแนะแนวประเภทอื่นใด แต่จะทำการแนะแนวทุก ๆ ด้านสัมพันธ์กันไป

19. การแนะแนวไม่ใช่การใช้แนวทางหรือบอกให้ผู้อื่นไปปฏิบัติ การแนะนำจะเป็นวิธีที่ผู้แนะนำช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ที่ประสบปัญหา ซึ่งกระทำเสร็จเป็นครั้ง ๆ ไป ส่วนการแนะแนวนั้นจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องช่วยให้ผู้ประสบปัญหารู้จักตัวเอง และสามารถตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างฉลาดรอบคอบ และต้องมีการติดตามผลและประเมินผลอยู่ตลอดเวลา

20. การแนะแนวต้องมีการประเมินผลโครงการแนะแนวเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เพื่อสำรวจดูว่าโครงการแนะแนวที่ได้ดำเนินไปแล้วนั้นมีผลคืออย่างไร สมควรจะได้รับบริการแก้ไขหรือไม่

สรุปได้ว่าหลักการแนะแนวนั้นเป็นการช่วยเหลือบุคคลโดยมีแนวคิดในการแก้ปัญหาทางการแนะแนว ด้วยการคำนึงถึงเอกกัตบุคคล ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยาและสังคมวิทยา โดยเฉพาะในเรื่องของความแตกต่างของแต่ละบุคคล การคำนึงถึงคุณค่าของมนุษย์ และหลักของทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

การแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไปเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข นักการศึกษา นักปราชญ์ นักคิด นักบริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เรียนให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ การเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

(กรมวิชาการ 2548: 1) สรุปสาระสำคัญดังนี้

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจดีงาม มีคุณธรรม มีจริยธรรมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่นความมีวินัย ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล ใฝ่หาที่ ซื่อสัตย์ پاکเพียร ขยันประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพ ความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข

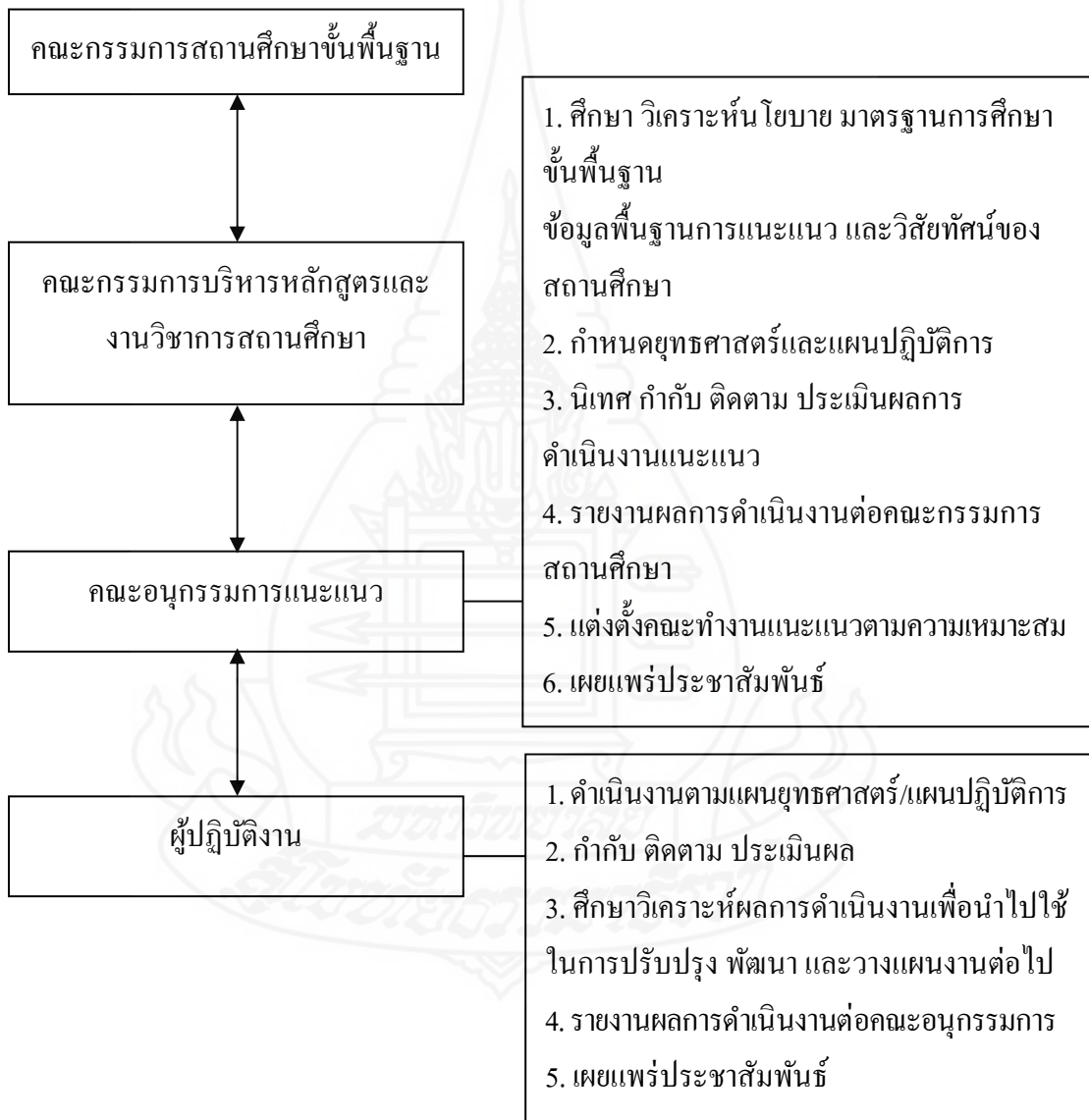
คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เช่นความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติได้คนมีความสุขคือ คนที่มีสุขภาพกาย และใจดีเป็นคนร่าเริง แจ่มใส ร่างกาย แข็งแรงจิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพรอดพ้นจากการ ตกเป็นทาสของอบายมุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก้อัตภาพ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทุกเพศทุกช่วงวัยชีวิต ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสาเหตุสำคัญคือ บุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอขาดทักษะในการคิดตัดสินใจแก้ปัญหาและไม่สามารถในการปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ได้การดำเนินการแนะแนวให้สนองเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตดังกล่าวจำเป็นต้องมีการจัดระบบงานให้มีความสำคัญกับการแนะแนวและบริหารจัดการ เพราะกระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการที่มุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพแห่งตน มีทักษะในการดำเนินการชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีศีลธรรม จริยธรรม

4. การกิจงานแนะแนว

การจัดการแนะแนวเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่ต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดระบบงานให้มีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันและทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารจัดการแนะแนว กำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ โครงสร้างการบริหารจัดการ ทั้งเป็นผู้ริเริ่มส่งเสริม สนับสนุน และช่วยแก้ไขปัญหาลุอุปสรรค เพื่อให้การปฏิบัติงานแนะแนวดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมาย

ที่วางไว้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งการบริหารงานแนะแนวออกเป็น 4 องค์ประกอบใหญ่ ๆ (กรมวิชาการ 2546ก: 79-163) ดังนี้

- 1.1 ภารกิจงานแนะแนว
- 1.2 โครงสร้างองค์กรแนะแนว
- 1.3 แนวปฏิบัติหรือระบบการดำเนินงาน
- 1.4 การติดตามและประเมินผล

ภาพประกอบที่ 2.1 แสดงโครงสร้างองค์กรแนะแนวและบทบาทหน้าที่

ที่มา : กรมวิชาการ.(2546ก: 105)

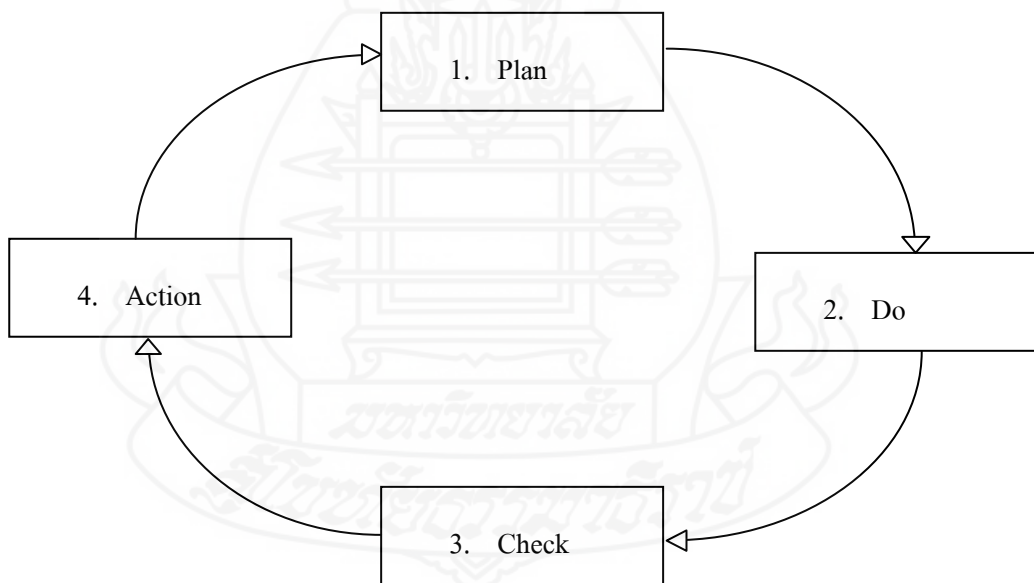
การบริหารงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ ควรมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้ (กรมวิชาการ 2544 : 21)

1. การเตรียมและวางแผนดำเนินงาน (Plan) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว และศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพความต้องการของผู้เรียน สภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษา แผนพัฒนาการแนะแนว ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545– 2549) และสภาพความพร้อมของ สถานศึกษา รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) มีการสร้างความตระหนักและความเข้าใจกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

3. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล (Check) มีการติดตามและประเมินผล เพื่อตรวจสอบทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา

4. การปรับปรุงและพัฒนา(Action) เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารงานแนะแนวทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

ภาพที่ 2.2 กระบวนการบริหารแบบวงจรเดมिंग

กระบวนการบริหารงานแผนและการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบวงจรเดมิ่ง มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

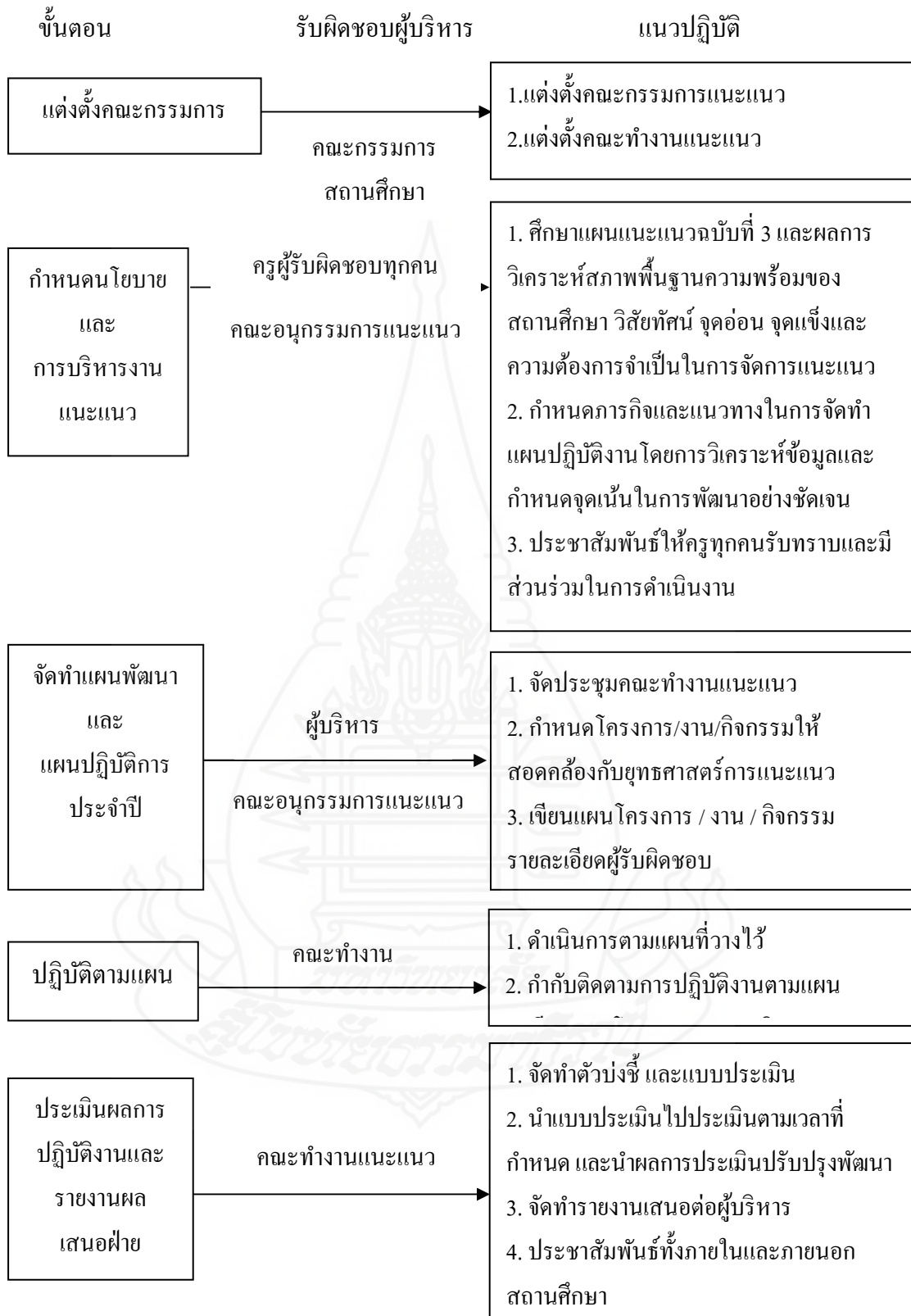
1) การเตรียมการและการวางแผน (P) เช่น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร/ คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานการแผนและการศึกษาเชิงจิตวิทยา วิเคราะห์ความต้องการของผู้รับบริการวิเคราะห์ทรัพยากรและความพร้อมของหน่วยงาน ร่วมกันทำแผนปฏิบัติการ/ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

2) การปฏิบัติตามแผน (D) เช่น มีการชี้แจงและสร้างความเข้าใจกับบุคลากรและฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติโดยดำเนินการตามเป้าหมาย และระยะเวลา เพื่อให้เกิดผลตามที่กำหนดไว้ในแผน

3) การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล (C) เช่น มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีว่า ผลงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ เพียงใด โดยการเปรียบเทียบระหว่าง P กับ D

4) การปรับปรุงเพื่อพัฒนา และการรายงาน (A) เช่น มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผนครั้งต่อไป รวมทั้งเพื่อใช้ประชาสัมพันธ์การแผนและการศึกษาเชิงจิตวิทยาของหน่วยงานด้วย

ภาพที่ 2.3 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแนะแนว

ที่มา : กรมวิชาการ (2546: 21)

การแนะแนวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากกำหนดภารกิจของงาน ให้สนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดโครงสร้างองค์กร และบทบาทของบุคลากรอย่างชัดเจนและมีระบบการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม การจัดการด้านบุคลากรนับว่ามีความสำคัญยิ่งซึ่งในการบริหารจัดการควรคำนึงถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ เวลาในการปฏิบัติงานของครูผู้รับผิดชอบ ครูประจำชั้น กำหนดอย่างเหมาะสม การประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายสร้างความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการแนะแนว การประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกสถานศึกษาซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการแนะแนว รวมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผน การสร้างขวัญกำลังใจ งานแนะแนวเป็นภารกิจของทุกคน ที่ต้องร่วมกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้รับการศึกษาฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการแนะแนวเพื่อนำไปพัฒนาตน และพัฒนางานต่อไป

1. การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา

จากกระบวนการบริหารที่กล่าวมาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ทฤษฎี ข้างต้นคือ ทฤษฎีการบริหารของรัลเชลล์ ที แกรก ทฤษฎีการบริหารของคูติก และเออร์วิคทฤษฎีการบริหารงานของสมาคมผู้บริหาร โรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา(AASA) และทฤษฎีการบริหารของเอดเวิร์ด เดมมิ่ง จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดงานแนะแนวในโรงเรียน ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่ตระหนักถึงความจำเป็น ไม่เห็นประโยชน์และไม่สนับสนุนแล้ว งานแนะแนวโรงเรียนก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการวางแผน การดำเนินการและการประสานงาน ดังนั้นงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวนั้น รวีวรรณ ชินะตระกูล (2548: 63-64) และกรมวิชาการ(2545: 10) มีความคิดสอดคล้องกันพอสรุปสาระสำคัญได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทต่อการจัดการแนะแนวคือ สร้างระบบงาน และจัดโครงสร้างองค์กรการแนะแนวของสถานศึกษาให้ชัดเจน สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของงานแนะแนว ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ได้รับความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว คูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ ร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น แก้ไข สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานแนะแนว เป็นผู้นำทาง

การแนะแนว และใช้กระบวนการจิตวิทยาการแนะแนวในการบริหารสถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนวจัดให้มีการอบรมครูประจำการในเรื่องการแนะแนว อาจเชิญวิทยากรบรรยายหรือส่งครูเข้ามารับการอบรมพยายามจัดตารางเวลาสอนให้ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวได้มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนหรือทำงานแนะแนวได้อย่างเต็มที่ จัดหางบประมาณสำหรับโครงการแนะแนว ช่วยเหลือในการประเมินผลงานของโครงการแนะแนว

กรมวิชาการ (2546: 10) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการบริหารจัดการกำหนดทิศทางการแนะแนวของสถานศึกษาเพื่อให้กระบวนการแนะแนวเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง โดย

1. สร้างระบบงานและจัดโครงสร้างองค์กรแนะแนวของสถานศึกษาให้ชัดเจน
2. สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของงานแนะแนว
3. ส่งเสริมให้ ครู อาจารย์ได้รับความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน
4. คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนวครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว
5. คู่มือ กำกับ นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ
6. ร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น แก้ไข สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานแนะแนว
7. เป็นผู้นำทางการแนะแนว และใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการบริหารสถานศึกษา
8. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และชุมชน
9. ประสานงานด้านการแนะแนว ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

วัฒนา พัทธราวิช (2548: 208) กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดของการจัดงานแนะแนวซึ่งควรแสดงบทบาทพอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เป็นผู้นำของการจัดงานแนะแนว ต้องให้การสนับสนุนงานแนะแนว โดยชี้แจงให้บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนเห็นความสำคัญของงานแนะแนว รวมทั้งนโยบายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานแนะแนว

2. คัดเลือกหัวหน้างานแนะแนวที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานแนะแนวตลอดจนตั้งคณะกรรมการแนะแนว

3. ส่งเสริมให้ทุกคนให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับการจัดงานแนะแนว

4. จัดหางบประมาณเพื่อจะนำไปใช้ในการจัดงานแนะแนว

5. จัดให้ครูแนะแนวได้มีเวลาว่างเพียงพอที่จะทำหน้าที่ในการให้การปรึกษา

6. จัดส่งครูเข้ารับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับงานแนะแนว

7. คัดเลือกตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้การปรึกษาโดยกำหนดวุฒิการศึกษาและประสบการณ์

8. วางนโยบายในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูและคณะผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือจากครูและผู้ปกครอง

9. สนับสนุนผู้ทำหน้าที่แนะแนวให้มีโอกาสศึกษาต่อในด้านงานแนะแนว

10. เป็นผู้ประสานงานระหว่างงานแนะแนวกับหน่วยงานอื่น ๆ

11. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานแนะแนวกับหน่วยงานอื่น

12. ช่วยจัดปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านงานแนะแนว

วัชร ทรัพย์มี (2548: 123) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่องานแนะแนวไว้ดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์และขอบข่ายงานแนะแนวจนเข้าใจอ่องแท้และตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนวและมีส่วนร่วมในการจัดโครงการแนะแนวและพัฒนาให้ดีขึ้น

2. จัดสรรอัตราและบรรจุครูแนะแนวที่มีความรู้ทางด้านแนะแนว มีประสบการณ์ตลอดจนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม หรืออาจคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมไปอบรมหรือศึกษาต่อทางด้านงานแนะแนวโดยอาจคัดเลือกจากบุคลากรในโรงเรียนที่สนใจงานแนะแนว รักษาความลับได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจนักเรียน เป็นคนทันต่อเหตุการณ์

3. จัดหาสถานที่สำหรับใช้เป็นห้องแนะแนวและจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงานแนะแนว เช่นค่าวัสดุ อุปกรณ์เกี่ยวกับงานแนะแนว ตลอดจนการจ้างเสมียนเพื่อช่วยทำงานแนะแนว

4. จัดตารางเวลาสำหรับการดำเนินงานแนะแนวโดยเฉพาะ

5. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคคลต่าง ๆ กับฝ่ายแนะแนว เช่นให้ความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ตระหนักถึงประโยชน์ของงานแนะแนว มีทัศนคติที่ดีต่องานแนะแนว เข้าใจบทบาทของตนที่มีต่องานแนะแนวในโรงเรียน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือ

6. ให้กำลังใจและสนับสนุนให้ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวได้มีโอกาสศึกษาต่อหรือรับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว

7. เป็นผู้ประสานงานและขจัดปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานแนะแนว

8. ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์หน่วยแนะแนว

9. ติดต่อกับบุคลากรและสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน พยายามให้บุคลากรและสถาบันเหล่านั้นร่วมมือกับงานแนะแนวให้มากที่สุด

10. ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองร่วมมือกับงานแนะแนว

11. ประเมินผลงานแนะแนวโดยต่อเนื่องกัน

เจียรนัย ทรงชัยกุล (2547: 551-554) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวไว้ พอสรุปสาระสำคัญได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาทในการบริหารงานแนะแนว 2 บทบาท คือ บทบาทในการเริ่มต้นงานแนะแนวและบทบาทในการสนับสนุนงานแนะแนวซึ่งมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการเริ่มต้นงานแนะแนว ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 7 ประการ คือ

1.1 ทำความเข้าใจเรื่องงานแนะแนว ในการเริ่มต้นงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ ควรเริ่มจากตนเอง โดยศึกษาทำความเข้าใจเรื่องการแนะแนวอย่างถูกต้องซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ของงานแนะแนวที่มีต่อตัวนักเรียน ครูโรงเรียน ครอบครัวและชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ตลอดจนหาแนวทางในการจัดงานแนะแนวอย่างเป็นระบบตามสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียนและยังช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดเจตคติที่ดีขึ้นต่องานแนะแนว

1.2 ชี้แจงบุคลากรเรื่องงานแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนต้องประชุมคณะครูภายในโรงเรียนเพื่อชี้ให้เห็นความจำเป็นและประโยชน์ของงานแนะแนวตลอดจนเข้าใจวิธีการจัดงานแนะแนว

1.3 จัดตั้งคณะกรรมการแนะแนว เนื่องจากงานแนะแนวมีขอบข่ายกว้างขวางและเกี่ยวข้องกับบุคลากรและหน่วยงานหลายฝ่าย ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีผู้ร่วมงานมาช่วยบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ การจัดตั้งผู้ร่วมงานในรูปของคณะกรรมการแนะแนวและรับผิดชอบในการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน จึงเป็นบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนัก และเห็นความสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียนควรประกอบด้วยบุคลากรหลักของโรงเรียน 3 กลุ่มดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนคณะครู และครูแนะแนว ทั้งนี้ควรขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนนั้น ๆ

1.4 กำหนดนโยบายแนะแนว การกำหนดนโยบายแนะแนวของโรงเรียนก็คือ กำหนดแนวทางอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบนำไปจัดทำเป็นแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้เกิดผลเชิงรูปธรรม ควรพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญ ความสอดคล้องของนโยบาย ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ความพร้อมของโรงเรียน องค์ประกอบของนโยบาย

1.5 กำหนดแนวปฏิบัติงานแนะแนว การกำหนดแนวปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนเป็นบทบาทที่คณะกรรมการแนะแนว โดยการนำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อที่จะนำนโยบายแนะแนวของโรงเรียนไปจัดทำเป็นแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ให้บังเกิดผลตามที่กำหนดไว้ในนโยบาย

1.6 จัดสรรงบประมาณเพื่องานแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาและ ในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนควรจัดสรรเงินงบประมาณให้งานแนะแนวอย่างชัดเจนและเพียงพอ เงินงบประมาณที่จำเป็นต้องจัดสรรเพื่อใช้ในงานแนะแนวของโรงเรียนมีอยู่ 2 ประเภทได้แก่ เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยความละเอียดรอบคอบ

1.7 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่องานแนะแนวเป็นสิ่งที่มีผู้บริหารโรงเรียนควรจัดเตรียมให้ตามความเหมาะสม

2. บทบาทในการสนับสนุนงานแนะแนว ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 5 ประการคือ

2.1 สนับสนุนด้านความเข้าใจ ความสนใจ และความเลื่อมใสศรัทธาในงานแนะแนวการสนับสนุนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวมีความเข้าใจ สนใจและเลื่อมใสศรัทธาในงานแนะแนวสามารถทำให้เห็นคุณค่าและเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานแนะแนว

2.2 สนับสนุนด้านความมั่นใจในการปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนด้านความมั่นใจในการปฏิบัติงานของคณะครูที่ต้องทำหน้าที่แนะแนว ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นการฝึกอบรม การนิเทศ เป็นต้น อาจช่วยลดปัญหาในการจัดบริการแนะแนวและยังเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดงานแนะแนวได้ด้วย

2.3 การสนับสนุนด้านการบำรุงขวัญ และกำลังใจในการดำเนินงานแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำได้หลายทาง เช่น การขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่บั่นทอนกำลังใจในการปฏิบัติงานการจัดให้มีสวัสดิการ ความมั่นคงก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานแนะแนว

2.4 สนับสนุนด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานแนะแนว เพราะการทำงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น จัดสรรให้มีห้องบริการให้การปรึกษาเป็นสัดส่วนมีสีทันงามตาและมีขนาดพอเหมาะย่อมส่งผลให้บุคคลผลิตผลงานที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

2.5 สนับสนุนให้มีการติดตามและประเมินผลงานแนะแนว การติดตามและประเมินผลงานแนะแนวเป็นบทบาทที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อที่จะได้รู้ว่าการแนะแนวของโรงเรียนดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง รวมทั้งหาแนวทางปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลดียิ่งขึ้นต่อไป

กอร์ตัน (Gorton, 1997:387-388) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่จะช่วยในการขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของครูแนะแนวและช่วยให้ครูแนะแนวได้ใช้ความรู้ ความสามารถให้เกิดประโยชน์แก่งานแนะแนวให้มากที่สุดช่วยครูแนะแนวในการประเมินตนเองและงานแนะแนวในเรื่องทั่ว ๆ ไปเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และวิเคราะห์ข้อบกพร่องของงานที่จำเป็นและปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป จัดสำนักงานให้มีขนาดกว้างเพียงพอและเหมาะสมกับงานแนะแนว จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้เพียงพอ เช่น จัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้หรือกิจกรรมต่าง ๆ จัดเลขานุการสำหรับช่วยงานอย่างเพียงพอ

ธีรวิภา ปรทุมพรรัตน์ (2549: 77-79) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวไว้ พอสรุปสาระสำคัญได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษาให้เข้าใจงานแนะแนวในด้านความหมาย ปรัชญา ความสำคัญ ขอบข่ายและกิจกรรม เพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดของงานในภารกิจนี้ สามารถจัดตั้ง บำรุงรักษา และพัฒนาได้ถูกต้อง การจัดตั้งโครงการแนะแนวขึ้นในโรงเรียน หมายถึง การจัดผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานแนะแนว จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับการจัดงานแนะแนวโดยยึดถือหลักความพอเพียง ประชุมชี้แจงให้บุคคลอื่น ๆ ทราบว่า การแนะแนวคืออะไร มีประโยชน์กับผู้ปกครอง โรงเรียน นักเรียน และส่วนร่วมอย่างไร การทำความเข้าใจเป็นกิจกรรมที่หวังประโยชน์ด้านความร่วมมือในการจัดงานแนะแนวเป็นหลัก จัดบุคลากรแนะแนวให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียน การมอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูแนะแนวอย่างชัดเจน เช่น การมอบหมายงานแนะแนวด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านการจัดวางตัวบุคคล และด้านการติดตามผล ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดประชุมบุคลากรเหล่านั้น อภิปรายถึงความเหมาะสมของภารกิจที่จะมอบหมายให้แต่ละคนไปทำและถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้รับอาสาว่าจะทำอย่างไร หลังจากนั้นควรออกคำสั่งเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายทราบว่า ครูแนะแนวได้รับมอบหมายให้ทำอะไรบ้างและคนอื่น ๆ สามารถให้ความร่วมมืออย่างไรจึงจะเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ อบรม ครู

แนะแนวให้มีความรู้เพียงพอแก่การจัดงานแนะแนวตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่า ครูแนะแนวแต่ละคนต้องมีความรู้ด้านงานแนะแนวที่ตนจะต้องทำอย่างน้อยในชั้นความจำเป็น พื้นฐานการบำรุงขวัญบุคลากรแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนพึงตระหนักว่า ครูแนะแนวคือบุคคลธรรมดา ควรช่วยแก้ปัญหาให้โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการขาดทรัพยากรการบริหาร คือคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบวิชาชีพของครูแนะแนว ให้ครูแนะแนวจัดงานแนะแนวอย่างมีแผน หมายความว่า ต้องมีการสำรวจหาข้อมูลของแต่ละปีการศึกษาว่า นักเรียนต้องการอะไร นักเรียนมีลักษณะใด และนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาว่าแผนดำเนินงาน ของปีการศึกษาหนึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นไปอย่างเดียวกัน กับแผนของอีกปีการศึกษาหนึ่ง และไม่จำเป็นต้องเหมือนกับแผนของโรงเรียนอื่นๆ ต้องจัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ การประเมินผลจัดงานแนะแนวเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบจุดเด่นและจุดด้อย เพื่อที่จะนำจุดด้อยมาพิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิด ความเหมาะสมเป็นระยะ ๆ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะผลักดันให้งานแนะแนวบรรลุเป้าหมาย เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทในการจัดงานแนะแนว คือศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องของงานแนะแนว สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรแนะแนวได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในงานแนะแนว ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาและจัดวางตัวบุคคลแก่นักเรียน นิเทศ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลและพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการวางแผนจัดดำเนินงานและประสานงาน ดังนั้นงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียน

2. การบริหารบุคลากรแนะแนว

งานแนะแนวมีภาระงานหลายประการ และเป็นงานที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายทั้งภายในและนอกสถานศึกษาดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวประสบผลสำเร็จ ตามที่มุ่งหวัง ผู้บริหารต้องพิจารณาวางตัวบุคคล เพื่อดำเนินงาน ตามภาระงานแนะแนว ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานแนะแนว คณะกรรมการหรือคณะทำงานในฝ่าย / งานต่าง ๆ การคัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานแนะแนว ควรถามความสมัครใจหรือคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติต่อไปนี้

(กรมวิชาการ 2546ก: 115)

- 2.1 วุฒิการศึกษาทางการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษา
- 2.2 มีความถนัด ความสนใจ
- 2.3 มีความรู้และประสบการณ์

2.4 บุคลิกภาพที่เหมาะสมเนื่องจากบุคลากรแนะแนวมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องต่างๆและต้องทำงานประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ ดังนั้น บุคลากรแนะแนวจึงควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงานนี้ ได้แก่ มีความจริงใจไม่เสแสร้ง เคารพในสิทธิส่วนบุคคลและยอมรับว่าทุกคนมีค่า มีสุขภาพจิตดี คือ ปรับตัวได้ดี มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีประสานงาน กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ เมตตาขอช่วยเหลือผู้อื่น เป็นผู้ไวต่อความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น สามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นมีเหตุผลและมีประสบการณ์กว้างขวางพอที่จะเข้าใจปัญหาของผู้เรียนมีความสุข พิจารณาส่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบหมั่นศึกษา หากความรู้ อยู่เสมอ

2.5 มีจรรยาบรรณอันเหมาะสมกับงานแนะแนวข้อที่สำคัญ คือ สามารถรักษาความลับได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการแนะแนวเกิดความไว้วางใจครูแนะแนว พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเขาแก่ครูแนะแนว การดำเนินงานแนะแนวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากการกำหนดภาระงานแนะแนว ให้สนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายกำหนดโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแนะแนวอย่างชัดเจน มีระบบการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นรูปธรรม และมีการคัดสรรบุคลากรแนะแนวให้เหมาะสมกับภาระงานแนะแนวแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีเทคนิคในการบริหารงานและคน ดังนี้

2.5.1 การประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญแก่บุคลากรทุกกลุ่มทุกฝ่าย โดยให้ร่วมกำหนดนโยบาย แผนงาน และจัดประชุมชี้แจงบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการแนะแนว ตลอดจนร่วมประชุมระดมความคิดและปรึกษาหารือกับบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อประสานความร่วมมือและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานการประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกสถานศึกษาที่มีบทบาทต่อการแนะแนว ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ จำเป็นที่สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารหรือเชิญประชุมร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการแนะแนวรวมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผนการแนะแนวของสถานศึกษา ตลอดจนยอมรับในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้และให้ความร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลืองานกิจกรรมหรือโครงการของสถานศึกษาด้วยความเต็มใจ

2.5.2 การสร้างขวัญกำลังใจและการเสริมแรง ให้การยกย่อง ชมเชย หรือประกาศเกียรติคุณสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน สนับสนุนงบประมาณตามความจำเป็น รวมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ จัดหาสถานที่สำหรับเป็นห้องแนะแนว ที่สามารถเข้าไปรับบริการได้สะดวก ไม่มีคนพลุกพล่าน ปราศจากเสียงรบกวนและมีบรรยากาศที่ดี

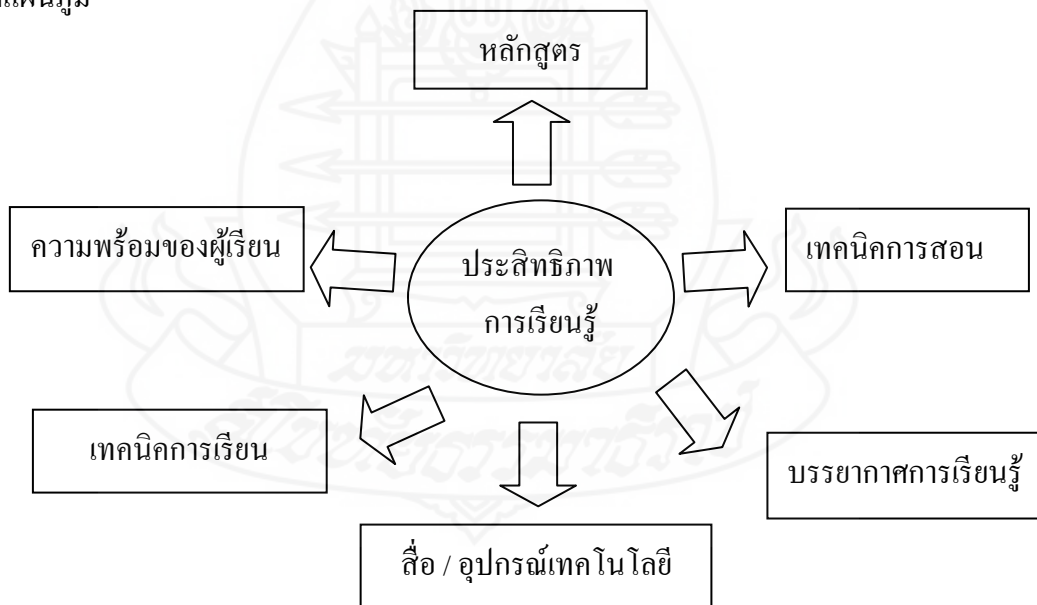
2.5.3 การประชาสัมพันธ์งานแนะแนว ผู้บริหารจะต้องประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา เห็นความสำคัญ ความจำเป็นและให้ความร่วมมือกับงานแนะแนว

2.5.4 เป็นที่ปรึกษาแก่บุคลากรแนะแนว การทำงานของบุคลากรแนะแนว บางครั้งอาจพบปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถแก้ไขได้ หรือต้องการขอความคิดเห็นเพิ่มเติมผู้บริหาร ควรให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานมาขอพบ และช่วยขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

2.5.5 นิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรให้นิเทศติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อทราบผลการดำเนินงานปัญหาหรืออุปสรรคข้อดีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนวในปีต่อไป

3. การเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรและการเรียนรู้โดยใช้หลักการแนะแนว

ประสิทธิภาพการเรียนรู้เป็นการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้ได้มากที่สุด ใช้เวลาดูแลมากที่สุด หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าคนเรียนเก่ง หมายถึงคนที่สามารถรับรู้และใช้ความรู้ได้มากที่สุดเท่าที่ความสามารถทางสติปัญญาของตนจะอำนวยให้ได้ ในการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบหลายด้านที่ส่งผลต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 2.4 แสดงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้โดยใช้หลักแนะแนว

แผนการแนะแนวฉบับที่ 3 (2545-2549) มุ่งประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเป็น การแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริม พัฒนาและสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยมีแนวคิดมิติใหม่การแนะแนวดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546: 2)

1. ผู้บริหารและครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง ให้กับผู้เรียนทั้งด้านชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่อง ใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมตลอดจนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองและตัดสินใจ อย่างเหมาะสมมีทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอในการดำเนินชีวิต

2. การแนะแนวที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนต้องยึดหลัก ว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองโดย รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่ง ส่งเสริมและเติมเต็มให้ผู้เรียนด้วยการลงมือปฏิบัติจริงตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้และพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองได้อย่างเต็มที่ มุ่งเน้นให้เกิดบูรณาการแบบ องค์กรวมทั้งความรู้ตามหลักวิชา วิชาชีวิต และวิชางานเพื่อให้ผู้เรียนมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

3. การแนะแนวที่เน้นความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษาการจัดกิจกรรม และการให้บริการการแนะแนวควรจัดให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ทางการศึกษา มีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ คนดี คนเก่งและมีความสุข มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม

4. การพัฒนาระบบการแนะแนวของสถานศึกษาระบบการแนะแนวต้อง ดำเนินการในเชิงรุกที่ครอบคลุมทั้งการป้องกันดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้ พัฒนาตน เต็มศักยภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่สำคัญได้แก่ ผู้บริหาร ครูทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนสื่อมวลชน

5. พันธกิจระหว่างบ้าน ชุมชนและสถานศึกษา บ้านเป็นฐานะแหล่งเรียนรู้แห่ง แรกของผู้เรียน จะเป็นเครือข่ายที่สำคัญของสังคม ในการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาผู้เรียนไป ในทิศทางที่ต้องการและเป็นแหล่งที่จะช่วยส่งเสริมการศึกษาได้ตลอดชีวิตโดยมุ่งให้พ่อแม่ ผู้ปกครองให้แก่บุตรหลานหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลชุมชนเป็นเครือข่ายการแนะแนวที่สำคัญ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและช่วยส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาของสังคมให้ดีขึ้น จึงควร ประสานความร่วมมือและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่เช่น ศาสน

สถานผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน สถานประกอบการองค์กรท้องถิ่น สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ จึงควรสร้างเสริมบุคลากรให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านวิชาการและการประสานสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

6. เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ข้อมูลสนเทศ ในการเรียนรู้ในยุคไร้พรมแดน ผู้เรียนต้องรู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย และทันเหตุการณ์จึงจำเป็นผู้เรียนต้องรู้ข้อมูลสนเทศอย่างกว้างขวางและเพียงพอซึ่งหน่วยงาน สถานศึกษา องค์กรที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อข้อมูลสนเทศ ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

7. การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายการแนะแนว เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการแนะแนวทุกระดับในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการด้านวิชาการ เป็นการมุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และสร้างเครื่องมือที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักรักและเห็นคุณค่าของตัวเอง มีทักษะ มีวิจารณญาณในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างชาญฉลาดวางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสติปัญญาสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นสมาชิกที่ดีมีประโยชน์ต่อครอบครัว และสังคม ด้านบุคลากร มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย ให้มีส่วนร่วมในการใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครูทุกคน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชน โดยให้ทุกส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ในลักษณะของ กัลยาณมิตรด้านบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่นหลากหลาย เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานแนะแนว ตามความเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและท้องถิ่น ภาวะความสำเร็จของการแนะแนวมิติใหม่จะเกิดขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมอย่างกัลยาณมิตรของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา พันธกิจร่วมกันระหว่างบ้าน ชุมชน สื่อมวลชนและสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการมีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดี สามารถดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความสุข

การบูรณาการการแนะแนวในการจัดการเรียนรู้เป็นบทบาทของครูทุกคนที่ต้องรู้จักและเข้าใจผู้เรียน เข้าใจพฤติกรรมและสาเหตุของพฤติกรรม สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม กระบวนการแนะแนวที่ครูควรทำความเข้าใจ (กรมวิชาการ. 2546: 30) ประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. อัตมโนทัศน์
2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
3. พฤติกรรมมนุษย์

4. พัฒนาการตามวัย
5. ประสบการณ์พื้นฐานความรู้เดิม
6. วิธีการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้

1. **อัตมโนทัศน์ (Self concept)** เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ ความรู้สึก ของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง การมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเช่นไรจะสะท้อนให้เห็นว่าตนมองผู้อื่นอย่างไร ถ้ามองตนเองในด้านบวกจะรู้ตัวเองเป็นผู้มีความสามารถ มั่นใจ เห็นคุณค่าของตนเอง มักจะมีผลสำเร็จในการเรียน ตรงข้ามถ้ามองตนเองในด้านลบก็จะมองคนอื่นในด้านลบ ความขัดแย้ง มีอคติ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ ครูต้องเข้าใจใน การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้ผู้เรียนรู้ตัวเองว่ามีคุณค่า มีศักยภาพ การสร้างบรรยากาศอาจทำได้ดังนี้ (กรมวิชาการ 2545ค: 30)

1.1 บรรยากาศที่ท้าทาย กระตุ้นให้กำลังใจว่างานนั้นผู้เรียนสามารถทำได้ ให้ผู้เรียนมีความรู้สึกอิสระที่ทำไม่ใช่ถูกบังคับ

1.2 บรรยากาศอิสระ ผู้เรียนมีโอกาสเลือกสิ่งที่คุณเองถนัด และมีคุณค่าสำหรับตนเองทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะศึกษาค้นคว้าไม่เกิดความตึงเครียด

1.3 บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ ครูเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญมีความรักความจริงใจ จะมีผลต่อการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ความรู้สึกที่ดีของครูจะส่งผลต่อการยอมรับตัวเองของผู้เรียน เห็นคุณค่าของตนเอง

1.4 บรรยากาศที่มีความอบอุ่น การที่ครูมีความเข้าใจผู้เรียน เป็นมิตรยอมรับตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือ ทำให้เกิดความอบอุ่น สบายใจอยากเข้าใกล้ ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณเอื้ออาทรกับการกระทำของตน ทำให้เกิดความรู้สึกรักการเรียน

1.5 บรรยากาศแห่งการควบคุม หมายถึงบรรยากาศที่มีวินัย แต่มีให้อยู่ภายใต้การควบคุมลงโทษ ไม่ใช่สิทธิพิเศษกับผู้เรียนบางคน ให้ผู้เรียนเข้าใจว่า ทุกคนล้วนมีความสำคัญ

1.6 บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ครูควรพูดถึงความสำเร็จมากกว่าพูดถึง ความล้มเหลวของผู้เรียน เพราะความล้มเหลวไม่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เพราะคนจะเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้นเกิดจากความสำเร็จไม่ใช่ความล้มเหลว

1.7 บรรยากาศแห่งความใกล้ชิด การเอาใจใส่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของอารมณ์ความรู้สึก จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกดีงาม มีชีวิตชีวา ตื่นตัว ครูสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การสัมผัส แตะต้องทางกาย การมอง การยิ้มให้ การสบตา การใช้คำพูด การแสดงออกทางสีหน้าซึ่งการแสดงออกเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและรู้สึกดีต่อตนเองและผู้อื่น

2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นความต้องการตามธรรมชาติ และส่งผลให้เกิดพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล หากครูมีความเข้าใจความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนจะสามารถจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มขีดสุดแห่งความสามารถของตนเอง มาสโลว์ ได้เสนอลำดับความต้องการของมนุษย์เป็นแนวทางอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ทุกคนไว้ 5 ชั้นดังนี้ (Maslow 1943, 1954 and 1966 Cited by Trotzer, 1977 อ้างใน กรมวิชาการ 2545ค: 33)

2.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์ได้แก่อาหาร เสื้อผ้า ความต้องการทางเพศ และการออกกำลังกาย ซึ่งมนุษย์ทุกเพศทุกวัยมีความต้องการขั้นนี้เหมือนกัน แตกต่างกันที่ความอดทนในการจัดการ ให้ความต้องการนี้บรรเทาลง ความต้องการขั้นนี้มีพลังเหนือความต้องการในขั้นอื่น ๆ ถ้าขาดไปจะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการพัฒนาตนเองผู้เรียนอาจไม่สนใจร่วมกิจกรรมครูควรสนใจไต่ถามผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนแต่ละคน

2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) มนุษย์ทุกคนต้องการความปลอดภัยเป็นพื้นฐานของชีวิต ความคับข้องใจของบุคคลส่วนใหญ่มักเกิดจากความกลัวในสิ่งที่ไม่รู้ทั้งในสังคมและร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยมีความสำคัญกับธรรมชาติของความไว้วางใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จะช่วยให้บุคคลคลายความวิตกกังวลและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย แบ่งเป็นความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทางด้านร่างกาย (Physical Safety) ได้แก่ การป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับตนเองครูควรตระหนักถึงความต้องการนี้ โดยการจัดกิจกรรมที่ไม่เสี่ยงกับความไม่ปลอดภัย หรือเสี่ยงกับการได้รับการบาดเจ็บ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทางวัตถุ (Material Safe) ได้แก่ความมั่นคงที่เกี่ยวกับสภาพการเงินสวัสดิการความต้องการในด้านนี้จะเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ควรพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจค่านิยมด้านวัตถุของตนเอง การวางแผนอาชีพความต้องการความเชื่อมั่นในตัวเอง (The Needs for Self – Confidence) ได้แก่ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมั่นใจในการแสดงออกครูควรจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ไม่คุกคามจิตใจให้แรงเสริมเพื่อความมั่นใจ ความต้องการได้รับความไว้วางใจผู้อื่น (The Need to Trust Others) ได้แก่ความปรารถนาให้ผู้อื่นยอมรับตนเอง และความต้องการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น (The Need to be Trusted by Others)

2.3 ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วม (Love and Belonging) คือ มีความปรารถนาความรักความผูกพันจากผู้อื่นไม่มีความรู้สึกว่าคุณอยู่อย่างโดดเดี่ยว ความต้องการความรักมีหลายระดับ เริ่มจากผู้อื่นหรือกลุ่มที่ตนพอใจ แล้วจะพัฒนามาเป็นการยอมรับในตนเอง

กระบวนการเรียน การสอนควรจัดเป็นกลุ่ม จึงมีส่วนช่วยเหลือและตอบสนองความต้องการความรัก

2.4 ความต้องการเห็นคุณค่าของตนเอง (Self Esteem) เป็นการแสวงหาการยอมรับนับถือจากผู้อื่นและจากตนเอง ความต้องการนี้จะได้รับการตอบสนองเมื่อรู้สึกว่าคุณค่า มีความเข้มแข็งเป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มให้สมาชิกทุกคนมีหน้าที่บทบาทตามความถนัดและความสามารถของตนจะช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ว่าคุณค่าและมีความสำคัญ

2.5 ความต้องการบรรลุภาวะสัจจะการแห่งตน (Self – Actualization) เป็นความปรารถนาที่มนุษย์จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มขีดสูงสุดแห่งความสามารถ เป็นแรงจูงใจให้มนุษย์กระทำสิ่งต่าง ๆ กระทำให้บรรลุศักยภาพแห่งตน ให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มีพลังในการช่วยเหลือผู้อื่น มีสำนึกที่ดีต่อสังคม ความสำคัญของการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จะช่วยให้ครูมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอและส่งผลให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองไปสู่การรู้จักตนเองตรงตามสภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะนำชีวิตตนเองให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขได้

3. พฤติกรรมมนุษย์ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกเกิดจากการเรียนรู้และการเสริมแรงพฤติกรรมใดที่ทำแล้วได้รับความพึงพอใจก็จะแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก จนคิดเป็นนิสัย ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม เมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดี ครูควรให้การเสริมแรงโดยการชม การให้กำลังใจ

4. พัฒนาการตามวัย ผู้เรียนมีพัฒนาการตามช่วงวัยที่แตกต่างกัน ครูควรให้ความสนใจและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน (กรมวิชาการ 2546ค: 64) เช่น

ช่วงชั้นที่ 1 : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (อายุ 6 - 9 ปี)

ลักษณะทางร่างกาย : มีความคล่องแคล่วว่องไว ไม่ค่อยอยู่นิ่ง มีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมกล้ามเนื้อในการปฏิบัติงานนาน ๆ มักคิดโรคน่ากลัว

ลักษณะทางอารมณ์ : จะมีอารมณ์อ่อนไหวง่ายต่อการตีตราและการเยาะเย้ยถากถาง ชอบการชมเชยและการยอมรับ เด็กวัยนี้จะนิยมชื่นชมครูต้องการสร้างความพอใจให้ครูชอบที่จะปรนนิบัติครู และจะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด

ลักษณะทางสังคม : เริ่มรู้จักการคบเพื่อนจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ไม่บิดพลิ้วและไม่มีการยืดหยุ่น ทุกสิ่งเป็นจริงเป็นจัง การทะเลาะ การแข่งขัน การคุยโวโอ้อวดการต่อสู้เป็นธรรมชาติของเด็กวัยนี้

ลักษณะทางสติปัญญา : มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ชอบพูดมากกว่าเขียน จะตอบคำถามแบบนกแก้วนกขุนทอง ไม่ว่าจะคำตอบนั้นถูกหรือผิด

ช่วงชั้นที่ 2 : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 (อายุ 9 - 12 ปี)

ลักษณะทางร่างกาย : โดยทั่วไปเด็กหญิงวัยนี้เติบโตเร็วกว่าเด็กชาย เด็กหญิงส่วนใหญ่มักเข้าสู่วัยสาวรูปร่าง เปลี่ยนไป ต้องปรับตัวทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เด็กจะเป็นกังวล และในขณะเดียวกัน มีความอยากรู้อยากเห็นสูง เด็กชายชอบเล่นรุนแรง สามารถทำงานละเอียดได้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะทางอารมณ์ : สามารถยอมรับกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตัวได้ มีเหตุผล รู้จักพิจารณาสิ่งต่างๆ ด้วยใจเป็นธรรมมากขึ้น มีความขัดแย้งระหว่างข้อตกลงของกลุ่มต่างๆ และกฎของผู้ใหญ่ที่ไม่สอดคล้องกับความ คิดของเด็กวัยนี้อาจก่อให้เกิดปัญหา

ลักษณะทางสังคม : กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กวัยนี้มาก เด็กต้องการเป็นคนดังในหมู่เพื่อนมากกว่าจะเชื่อฟังผู้ใหญ่ซึ่งต่างจากเด็กวัยประถมศึกษาดอนต้นมีการขัดแย้งกันระหว่างกลุ่ม นิยมกีฬาที่เล่นเป็นทีมมากขึ้น มีความรักพวกรักพ้องมากขึ้น

ลักษณะทางสติปัญญา : มีความอยากรู้อยากเห็นในทุก ๆ เรื่องและจะสนใจช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งการที่เด็กเปลี่ยนความสนใจจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องธรรมดาไม่ได้ หมายความว่าเด็กมีความคิดสับสน ต้องการความเป็นอิสระ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงต้องการความช่วยเหลือตั้งความหวังในการทำงานสูงและต้องทำให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุด แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ตามความคาดหวัง จะเกิดความคับข้องใจและรู้สึกละอาย

ช่วงชั้นที่ 3 : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 (อายุ 12 - 15 ปี)

ลักษณะทางร่างกาย : เด็กส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย เด็กในวัยนี้จึงมักมีปัญหาในเรื่องการปรับตัว มีลักษณะกึ่งกำกวม ทำอะไรดูขัดตาไปหมด ทั้งนี้เพราะเด็กคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงเรื่องรูปร่างหน้าตาของตนเองมากเกินไป

ลักษณะทางอารมณ์ : ก่อนข้างเจ้าอารมณ์และมีอารมณ์ไม่แน่นอนส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และความสับสนในบทบาทของตนเองว่าเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่กันแน่จะขาดความมั่นใจในตนเองและมักแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่างๆ เช่น ทำเสียงดังแสดงทำเป็นผู้นำหรือยึดความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ การแสดงอารมณ์โกรธเป็นเรื่องราวธรรมดาของเด็กวัยนี้ ซึ่งจะมาจากความเครียดทางจิตและความไม่สมดุลทางชีวภาพ

ลักษณะทางสังคม : ต้องการอิสระและยอมรับตามข้อตกลงของกลุ่มมากกว่าพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ เป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่งจะไว้วางใจเพื่อนยิ่งกว่าพ่อแม่ เป็นวัยที่ขาด

ความมั่นใจ เด็กจึงมักทำอะไรคล้ายๆกับกลุ่มเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ เช่น การแต่งกาย การแสดง พฤติกรรมต่าง ๆ เด็กหญิงมีพัฒนาการทางสังคมเร็วกว่าเด็กชาย

ลักษณะทางสติปัญญา : ช่วงความสนใจของเด็กวัยนี้นานขึ้นสามารถทำกิจกรรมที่ยาก ๆ ได้ สามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องศีลธรรม จรรยาต่าง ๆ

ช่วงชั้นที่ 4 : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 (อายุ 15 - 18 ปี)

ลักษณะทางร่างกาย : มีความเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่เต็มที่และสนใจในรูปร่างกายของตนเองจะหมกมุ่นอยู่กับการแต่งตัวสุขภาพของเด็ก โดยทั่วไปจะสมบูรณ์เต็มที่เริ่มมีการพัฒนาการ ทางเพศ ต่อมาต่าง ๆ เจริญเติบโตอย่างเต็มที่ลักษณะทางอารมณ์ : ต้องการความอิสระมากขึ้น จึงมีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่อยู่เสมอทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยจะมีการแสดงออกที่แข็งกร้าว ซึ่งเป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลง จากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยเพื่อฝัน โดยเฉพาะเรื่องอนาคต

ลักษณะทางสังคม : มีลักษณะชอบทำตามกลุ่ม มีการขัดแย้งกับผู้ใหญ่มากขึ้น มีความนิยมหรือคลั่งไคล้อะไรเหมือนๆกันซึ่งบางครั้งอาจมากเกินไป เด็กหญิงมีความก้าวหน้าในด้านสังคมมากกว่าเด็กผู้ชายในวัยเดียวกัน เริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม มีความคิดเรื่องการมีนัด และการแต่งงาน

ลักษณะทางสติปัญญา : พัฒนาการทางสมองสูงถึงเกือบเท่าผู้ใหญ่ เพียงแต่ขาดประสบการณ์ เป็นวัยที่คำนึงถึงการมี “ปรัชญาชีวิต” โดยมุ่งเกี่ยวกับศีลธรรม จรรยา ศาสนา แต่ยังมี ความสับสนอยู่

5. ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิม

ผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้หรือประสบการณ์ที่ผ่านมามีไม่เหมือนกัน แม้จะผ่านกระบวนการเรียนรู้ในสถานการณ์เดียวกัน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมและได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแตกต่างกันสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่ทำให้คนประสบความสำเร็จทั้งการเรียนและอนาคตผู้เรียนที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความรักเอาใจใส่ ให้อิสระให้ความอบอุ่นเป็นกันเองกับบุตรหลานจะเป็นคนที่มีความสุข มีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองและผู้อื่น มีความมั่นใจในตนเอง และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในทางตรงข้าม บางครอบครัว บุตรหลานตกอยู่ในสภาพถูกบีบบังคับกดดันตกอยู่ในภาวะอันตราย ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียด ความกังวล ขาดสมาธิในการเรียนสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน และเป็นประสบการณ์พื้นฐานที่มีผลต่อการเรียนรู้ใหม่ ดังนั้นครูจึงต้องเข้าใจพื้นฐานดังกล่าวของผู้เรียน ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าได้ได้รับความรัก ความอบอุ่นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่สามารถประสบความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อตนเองอยากเรียน อยากรู้

6. วิธีการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ (Learning Style)

ลีลาการเรียนรู้หรือรูปแบบการเรียนรู้ เป็นคุณลักษณะสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแต่ละคนมีลีลาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การเข้าใจลีลาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนจะช่วยให้ครูจัดสภาพแวดล้อมและออกแบบการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนสู่ศักยภาพสูงสุดได้ง่ายขึ้น จากทฤษฎีการเรียนรู้แนวใหม่ (Modality Style) พบว่า ลีลาการเรียนรู้ของคนเรามี 3 ลักษณะ คือ

6.1 เรียนรู้ได้ดีด้วยการเห็น (Visual modality) ชอบเรียนรู้ เข้าใจ concept ทักษะใหม่ ๆ โดยการเห็นคุณค่า การเขียนให้เห็น ใช้การอธิบายต่าง ๆ ตามลำดับ การให้งานครูควรจดใ้ดูบนกระดาน เด็กจะเรียนได้ดีเมื่อมีสื่อต่าง ๆ ประกอบในการเรียน

6.2 เรียนรู้ได้ดีด้วยการได้ยิน (Auditory modality) การเรียนรู้ที่เกิดจากการฟัง การพูดใช้เสียงของตนเองหรือเสียงอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ชอบเรียนในชั้นที่มีการอภิปราย ผู้เรียนกลุ่มนี้อ่านเขาจะออกเสียงคำต่าง ๆ หรือออกเสียงในปาก บางครั้งขบริมฝีปาก เมื่อเขาต้องการจำ เขาจะออกเสียงดังเป็นบางครั้งหรือหลายครั้ง

6.3 เรียนรู้ได้ดีด้วยการเคลื่อนไหว การสัมผัส (Kinesthetic modality) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ เข้าใจ concept โดยการฝึกทำการทดลอง การมีส่วนร่วมในการแสดงออก การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา (กรมวิชาการ 2546: 93) นั้น แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ การจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบ โดยมีบริการครบ 5 บริการ และครอบคลุมงานแนะแนว ทั้ง 3 ประเภททั้งนี้จะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอยู่ในโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนและต้องมีโครงการ แผนงาน งบประมาณที่แสดงถึงการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องทั้งปี การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการจบหลักสูตรการประยุกต์ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว ในการจัดหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน การปกครองดูแลเด็กที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

การจัดบรรยากาศการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ได้กำหนดแนวทางการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตราที่ 24 ข้อ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถ

ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และข้อ (6) จัดการ

เรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียนไม่น้อยกว่าบทเรียน ทั้งนี้ เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ อย่างมีพลังเมื่อร่างกายมีความผ่อนคลาย สมองแจ่มใสและจิตมีสมาธิ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ (Physical environment) และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมด้านจิตใจ (Psychological environment)

บทบาทของผู้บริหารในการสร้างเสริมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น เพื่อใช้กำหนดกรอบนโยบาย วางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบุคลากรในโรงเรียนผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมที่ดีต่อกัน สนับสนุนงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการความจำเป็นอย่างเพียงพอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบของโรงเรียน ตลอดจนปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติการลงโทษ เป็นตัวอย่างที่ดี ในการให้การยอมรับและให้เกียรติแก่ทุกคนจัดบริการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมตามความจำเป็นหรือประสบการณ์ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป แนวทางการพัฒนาบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญในการบริหารจัดการพัฒนาบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ โดยจะต้องมีการดำเนินการอย่างครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนี้ (กรมวิชาการ 2546ข: 154-160)

1. สภาพแวดล้อมภายใน-นอกห้องเรียน จัดทำได้โดย จัดที่นั่งในรูปแบบต่าง ๆ จัดมุมความรู้ เก็บสื่อและอุปกรณ์อย่างมีระบบระเบียบ ห้องเรียนใช้สีเหมาะสม เสียงในห้องต้องชัดเจนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ตกแต่งห้องให้สวยงาม บรรยากาศเป็นมิตร มีการให้อภัย มีความเสมอภาค ได้เรียนตามความถนัด ความสนใจ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ได้แสดงผลงาน ได้รับความรัก ความเอื้ออาทร จากเพื่อนและครู มีแรงจูงใจ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครูเพื่อน และครูสนใจ เอาใจใส่ กฎระเบียบของโรงเรียนไม่เคร่งครัดจนเกินไป ได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือ มีกิจกรรมหลากหลายตามความสามารถ สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับบุคลากรในโรงเรียนมีความเป็นมิตรและอบอุ่น มีเครื่องอำนวยความสะดวกและสวัสดิการมีแหล่งนันทนาการบริเวณโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ

2. แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องจริยธรรม ห้องแนะแนว พิพิธภัณฑน์ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์การเรียนรู้ นอกจากการจัดการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แล้ว การจัดบริการเสริมอื่น ๆ ที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพก็นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกัน ซึ่งสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ โดยการระดมทรัพยากรรอบด้าน และประสานสัมพันธ์ให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ในการจัดบริการต่าง ๆ ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจมีความหลากหลายและสนองความต้องการ ที่แตกต่างกันการจัดบริการอื่นๆในสถานศึกษา เช่น จัดหาทุนและอาหารกลางวัน จัดหางาน การฝึกงานและหารายได้ระหว่างเรียน การซ่อมเสริม บริการด้านสุขภาพ จัดศูนย์การเรียนรู้ จัดบริการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา

5. ด้านการบริการแนะแนว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างให้สังคมมีส่วนร่วม และให้อิสระในการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนโดยกำหนดแนวการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการแนะแนวที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง ควรเป็น

ภารกิจของสถานศึกษาต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการแนะแนวให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติปรับบทบาทของการแนะแนวให้เป็นเชิงรุกและให้สังคมทุกส่วน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแนะแนวจึงพิจารณา 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (กรมวิชาการ 2546 : 5)

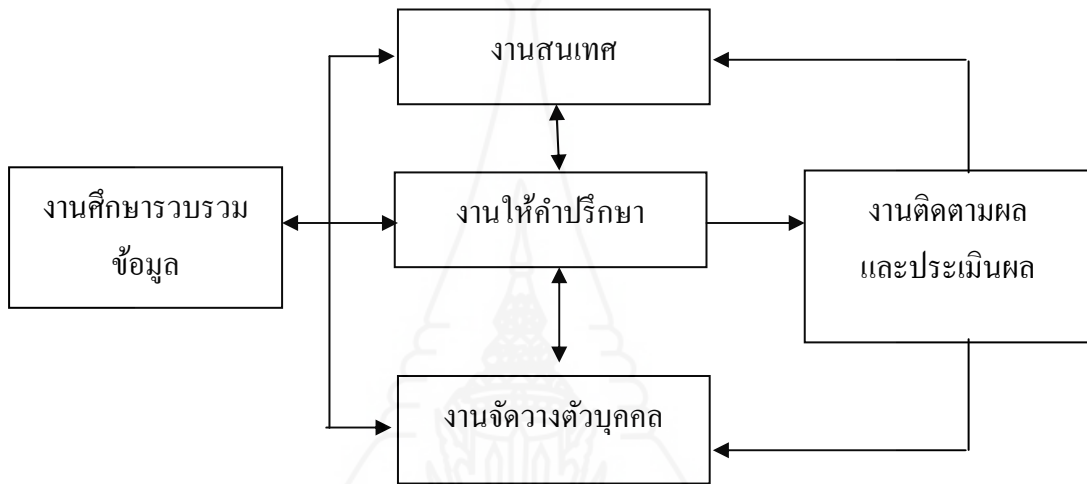
- 1) ขอบข่ายการแนะแนว
- 2) โครงสร้างการแนะแนว
- 3) ระบบการดำเนินการแนะแนว
- 4) การติดตามและประเมินผล

ขอบข่ายการแนะแนวเป็นการกำหนดภารกิจการแนะแนว มีขอบข่ายสาระสำคัญ 3 ด้านคือ

1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียนและมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2. การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลายมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงานมีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามความถนัดความสนใจ

3. การแนะแนวเพื่อบุคลิกภาพช่วยให้เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ภาระในงานแนะแนว ประกอบด้วย 5 งานหลัก (กรมวิชาการ 2546: 5)

ภาพที่ 2.5 แสดงภาระงานแนะแนวในสถานศึกษา

ที่มา : กรมวิชาการ.(2546: 5)

งานศึกษารวบรวมข้อมูล เป็นการศึกษา สืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม การเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน โดยมีการบันทึกข้อมูลในระเบียบพหุคุณลักษณะเขียนสะสมสมุद्रายงานประจำตัวผู้เรียน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียนและควรจะให้ความช่วยเหลือลักษณะใด

งานสนเทศ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพวัฒนธรรม ศิลธรรม จริยธรรม สุขภาพ โดยนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย อภิปรายจัดป้ายนิเทศการจัดหาเอกสารคู่มือให้อ่านทัศนศึกษาการใช้สื่อภาพยนตร์วีดิทัศน์ ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม และป้องกันความล้มเหลวได้อย่างมาก

งานให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่มารับการปรึกษาเกิดการเรียนรู้และเข้าใจตนเอง รู้จักปัญหาของตนอยู่ตรงไหน ควรแก้ไขอย่างไรการแก้ไขมีกี่ทางและ

ควรเลือกทางใด จึงเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด พร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบ ในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

งานจัดวางตัวบุคคล เป็นการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการช่วยเหลือตามควรแก่กรณี เช่น กิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจและความสามารถแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกคนรวมทั้งการจัดทุนการศึกษา อาหารกลางวันหรือการหางานพิเศษ

งานติดตามและประเมินผล เป็นงานติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ ผู้เรียนการติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 งาน ได้แก่ งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์ที่ศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผล การดำเนินงานแนะแนวและงานอื่น ๆ ของโรงเรียนและงานติดตามและประเมินผล มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลได้จากการดำเนินงาน โครงการแนะแนวว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงใดได้ผลหรือไม่ ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร และควรขยายผลหรือไม่

ลักษณะงานแนะแนว มี 3 ลักษณะ (กรมวิชาการ 2546: 7) ดังนี้

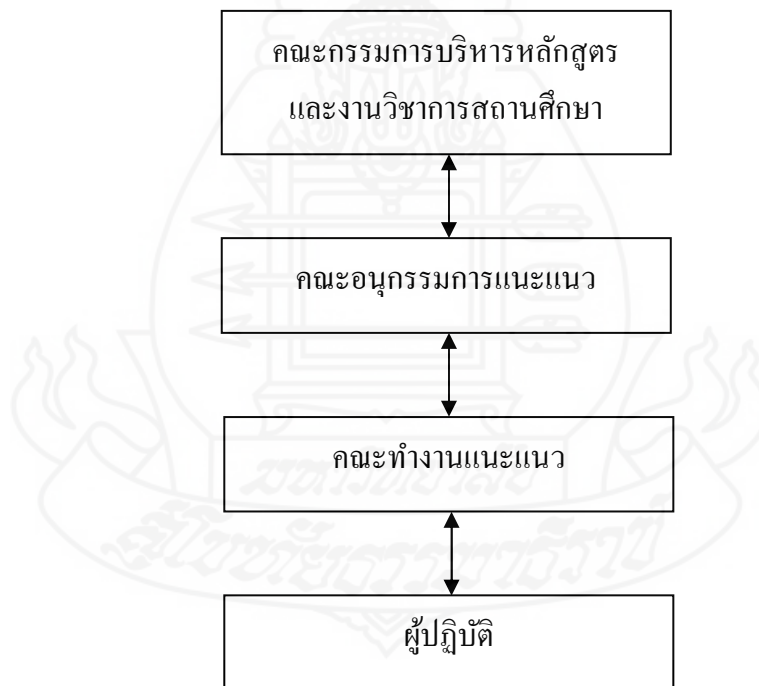
1. จัดกิจกรรมด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อส่งเสริมและป้องกันปัญหาของผู้เรียนทุกคน ทั้งกลุ่มพิเศษและกลุ่มปกติ ให้ได้รับการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะ การตัดสินใจ การปรับตัว การวางแผนชีวิต รวมทั้งการสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน อดกลั้น ในการจัดกิจกรรมในห้องเรียนครูต้องจัดอย่างต่อเนื่องโดยมีบรรยากาศเป็นกันเอง มีครูเป็นที่ปรึกษาและผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. การจัดบริการ เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตัวเองและรู้จักตนเองในทุกด้านให้ข้อมูลข่าวสาร สนเทศที่จำเป็นและทันสมัยทั้งด้านการศึกษาอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพให้สามารถ ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ฝึกประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนได้ใช้แนวทางในการวางแผนการศึกษาและชีวิตต่อไป

3. การบูรณาการการแนะแนวในการเรียนการสอน เป็นการนำเทคนิควิธีการทางจิตวิทยาและการแนะแนวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม โดยเน้นให้ครูได้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งด้านพัฒนาตามวัย พฤติกรรม และสาเหตุของพฤติกรรม วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ครูมีแนวทางในการ

ช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน ให้เรียนรู้เต็มคุณค่าในสาระวิชาต่าง ๆ เกิดแรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้สัมฤทธิ์ผลสูงสุด

การกำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนว สถานศึกษาต้องนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสำรวจ วิจัย เกี่ยวกับผู้เรียน ความต้องการ สภาพปัญหาและความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบกับนโยบายการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่และของสถานศึกษา มาประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และพิจารณากำหนดกรอบภารกิจงานและแนวตามหลักการและแนวโดยให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานและแนวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือของสังคมเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ โดยคำนึงถึงเป้าหมายคือผู้เรียน และศักยภาพของสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างองค์กร นับว่ามีความสำคัญเพราะการกำหนดโครงสร้างองค์กรจะทำให้มีการสร้างทิศทางนโยบาย แนวทางดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่าย

ภาพที่ 2.6 แสดง โครงสร้างองค์กรแนะแนว

ที่มา : กรมวิชาการ (2544: 9)

จากภาพประกอบแผนภูมิองค์กรแนวนอน กำหนดบทบาทคณะบุคคล ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการดังนี้

1. คณะอนุกรรมการแนวนอน ประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารที่รับผิดชอบงานแนวนอนเป็นประธาน หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครองและประธานคณะทำงานแนวนอนเป็นกรรมการ มีหัวหน้าการแนวนอนเป็นกรรมการและเลขานุการ องค์กรประกอบของคณะกรรมการและจำนวน ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะอนุกรรมการแนวนอนมีบทบาทหน้าที่ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการแนวนอนวิเคราะห์นโยบาย และศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการนิเทศ กำกับ ติดตามผลประเมินผลการดำเนินการแนวนอน รายงานการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานแนวนอนตามความเหมาะสม

2. คณะทำงานแนวนอน องค์กรประกอบคณะทำงานแนวนอน จัดตั้งขึ้นตามขนาดของสถานศึกษาและการจัดแบ่งลักษณะขอบข่ายงานแนวนอน ซึ่งแบ่งตามกระบวนการแนวนอน 5 งานหรืออาจจะแบ่งตามการคัดกรองกลุ่มผู้เรียน การจัดตั้งคณะทำงานให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะอนุกรรมการแนวนอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะทำงานแนวนอนมีบทบาทหน้าที่ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ / แผนปฏิบัติการ นิเทศ กำกับ ติดตามผลประเมินผลการดำเนินการแนวนอน รายงานการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการแนวนอน

3. ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินแนวนอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพจะต้องระดมสรรพกำลังทั้งในและนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนวนอนครูประจำชั้น ประจำวิชา ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสื่อมวลชนงานแนวนอนเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทุกฝ่ายมีบทบาทความรับผิดชอบร่วมกัน (กรมวิชาการ 2545 ข: 10) ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่ผู้บริหารมีอำนาจในการตัดสินใจและสั่งการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน ฉะนั้นผู้บริหารจึงมีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จของงานผู้บริหารที่ดีจึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบ คือเป็นผู้ริเริ่มหรือสนับสนุนส่งเสริมให้มี การจัดบริการแนวนอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการให้ครอบคลุมงานทั้งหมดจัดบุคลากรที่เหมาะสมกำหนดบทบาทความรับผิดชอบทุกฝ่ายอย่างชัดเจนจัดหาปัจจัย จัดสภาพแวดล้อม สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการติดตามกำกับดูแล เพื่อให้การดำเนินงานแนวนอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์กับเด็กทุกคนเป็นผู้แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองทั้งนี้ผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ

เป็นผู้อำนวยความสะดวกและกระตุ้น จูงใจให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและ มีการสร้างแรงจูงใจให้แรงเสริม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ทุกคนอย่างทั่วถึง เป็นแกนกลางในการประสานงานกับทุกฝ่ายและเป็นเสมือนวาทยากร (Conductor) ของวงดนตรี

2. บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษารองจากผู้บริหาร โดยมีบทบาทสำคัญดังนี้ เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนวเพื่อเสนอผู้บริหารตามนโยบายของสถานศึกษา โดยมีการสำรวจสภาพแวดล้อมและข้อมูลจากเด็กหรือผู้เรียนทุกคนในสถานศึกษา เพื่อให้การวางแผนและโครงการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเด็กและชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานการประสานงานและการติดตามประเมินผลในการจัดบริการแนะแนวให้ครอบคลุม 5 บริการ 3 ประเภท ตามแผนงานและโครงการที่กำหนด เป็นผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหรือบำบัดพิเศษ เฉพาะราย เฉพาะกลุ่ม เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเกินความสามารถของครูที่ปรึกษา หรือส่งต่อเด็กไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหากปัญหานั้นเกินความสามารถของตนเป็นผู้ทำแผนงานและดำเนินการในการพัฒนาครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา

3. บทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดและมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อเด็กกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้นครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาจึงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ การดูแลเด็กทั่วไป การศึกษาหาข้อมูลเพื่อการรู้จัก และคัดกรองเด็ก การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือโฮมรูม การให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง การประเมินคุณภาพพัฒนาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก

4. บทบาทหน้าที่ของครูทั่วไป เนื่องจากครูทุกคนมีหน้าที่สอนและดูแลเด็กอยู่แล้ว ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของครูทุกคนจึงมีดังต่อไปนี้ ช่วยกันดูแลให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดกับเด็กหรือไม่สร้างความกดดันให้เด็กเกิดปัญหาช่วยเหลือแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่เด็ก เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่างๆตามกำลังความสามารถโดยไม่เกี่ยงหรือปิดภาวะรับผิดชอบไปที่ ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาเท่านั้น สอนหรืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยใช้หลักการและวิธีการแนะแนวที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ ช่วยจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5. บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนเต็มที ฉะนั้นผู้ปกครองควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น และใช้วิธีเลี้ยงลูกที่ถูกต้องคือไม่ปล่อยปละละเลยเข้มงวดหรือทะนุถนอมจนเกินไป จนเด็กมีนิสัยไม่ดี ขาดความ

รับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างสภาพแวดล้อมประสบการณ์ให้เด็กได้สัมผัสกับตัวอย่างที่ดี ร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก โดยไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้สถานศึกษา ฝ่ายเดียว รวมทั้งเสียสละช่วยเหลือเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามกำลังความสามารถ

6. บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนเนื่องจากชุมชนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กและชุมชนที่จะเจริญได้ต้องประกอบด้วยประชากรที่มีคุณภาพ ฉะนั้นผู้นำชุมชนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ จัดสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กคือไม่มีตัวอย่างแห่งความเลวร้ายที่จะเป็นพิษภัยแก่เด็ก มีสถานที่และบรรยากาศที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในทางที่ดี ช่วยสอดส่องดูแลเด็กมิให้มั่วสุมทำพฤติกรรมที่ไม่ดี ช่วยพัฒนาสถานศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ในทุกด้านแก่สถานศึกษาเพื่อสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การแนะนำของสถานศึกษา จึงควรมีความชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น โดยมีจุดเน้นให้ครูทุกคนมีบทบาทในการแนะนำ ดังแผนภูมิ ระบบการดำเนินการแนะนำ

โดยสรุป แนวทางการบริหารจัดการแนะนำ ย่อมเป็นไปตามสภาพของผู้เรียนสภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษาและความพร้อมของสถานศึกษา ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีหลัก ระบบ ขั้นตอน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและที่สำคัญคือ การมีแผนงานหรือแผนปฏิบัติการทั้งเนื้อหาสาระและเทคนิคกระบวนการอย่างเป็นรูปธรรมที่สนองตอบจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน มีการมอบหมายงานให้ทุกคนรับผิดชอบ มีระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน กำกับติดตามและประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตลอดทั้งการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการเทคนิควิธี สร้างระบบการดูแลความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงาน ให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกัน เพื่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

6. ด้านวิชาการ

การแนะนำและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านวิชาการ นำเสนอเฉพาะประเด็นสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1. การผลิตผลงานวิชาการทางการแนะนำและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และ 2. การใช้ผลงานวิชาการทางการแนะนำและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ดังต่อไปนี้

1. การผลิตผลงานวิชาการทางการแนะนำและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ควรมีลักษณะที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการ สรุปสั้นๆ ได้ดังนี้

1.1 มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะนำและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งครอบคลุมประเภทต่างๆ ของผลงานวิชาการ ประเด็นสำคัญคือ มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะนำและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาหลากหลายประเภท ที่สำคัญมีอย่างน้อย 4 ประเภท ดังนี้

1) ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการแนะนำและ/หรือการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

2) เครื่องมือ กิจกรรม สื่อ หรือนวัตกรรม (Innovation) ทางการแนะแนวและ/หรือการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

3) บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความวิเคราะห์ หรือรายงานวิชาการ เกี่ยวกับการแนะแนวและ/หรือการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

4) หนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการเรียนการสอน และเอกสารคู่มือ เกี่ยวกับการแนะแนวและ/หรือการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

1.2 มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งครอบคลุมภารกิจ และขอบข่ายของการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ประเด็นสำคัญ คือ มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งครอบคลุมภารกิจทั้งด้านการบริหาร ด้านการบริการ และด้านวิชาการ อีกทั้งยังครอบคลุมขอบข่ายของการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ละด้านส่วนตัว-สังคม

1.3 มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีคุณภาพ ประเด็นสำคัญคือ มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยผู้ผลิตที่มีความรอบรู้ มีจรรยาบรรณ และมีประสบการณ์อย่างถูกต้อง เพียงพอในการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ รวมทั้งมีการใช้วิธีการผลิตที่ได้มาตรฐานสำหรับการผลิตผลงานวิชาการแต่ละประเภท เพื่อให้เกิดผลงานวิชาการที่เชื่อถือได้ มีคุณค่า ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและยาวนาน

1.4 มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณเพียงพอ ประเด็นสำคัญคือ มีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพิ่มขึ้นอยู่เสมอโดยไม่ขาดช่วง และมีการผลิตผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาประเภทต่างๆ ที่มีจำนวนเพียงพอกับความจำเป็น และความต้องการใช้ประโยชน์

2. การใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ควรมีลักษณะที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการ สรุปสั้นๆ ได้ดังนี้

2.1 มีการใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้เกิดประโยชน์ การใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อให้เกิดประโยชน์ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ สรุปได้ดังนี้

1) เพื่อสร้างเสริมความรู้ เช่น การใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ และเพิ่มพูนประสบการณ์เกี่ยวกับการ

แนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างกว้างขวาง คมชัด ลุ่มลึก ครอบคลุม เพียงพอ ทันสมัย และเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลได้ เป็นต้น

2) เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงาน มีตัวอย่าง เช่น

- ผู้ให้บริการการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (ในหน่วยนี้อาจเรียกสั้นๆ ว่า “ผู้ให้บริการ” หรือ “นักแนะแนว”) สามารถเรียนรู้แนวทางที่เชื่อถือได้ เทคนิค/วิธีการแปลกใหม่ทางเลือกที่หลากหลาย เครื่องมือและกิจกรรมที่มีคุณภาพ สื่อ หรือนวัตกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจจากผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน

- ผู้ให้บริการเรียนรู้การนำข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ ข้อดี-ข้อจำกัด เครื่องมือกิจกรรม สื่อ หรือนวัตกรรมต่างๆ จากผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาไปใช้ช่วยสร้างเสริมพัฒนา ป้องกันปัญหา และ/หรือแก้ไขปัญหาก็แก่ผู้รับบริการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

- บุคลากรกลุ่มสนับสนุนงานแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ผู้ประเมิน ผู้สนใจ สามารถใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการดำเนินงานการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างเป็นรูปธรรม

3) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานใหม่ เช่น การใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตนสร้างหรือพัฒนาขึ้นมาใหม่มาพัฒนาความก้าวหน้าในบทบาทหน้าที่ของตน ของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้ง เพื่อพัฒนาตนให้มีจิตวิญญาณของนักวิชาการที่รักการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ของตนเพื่อแผ่ให้แก่ผู้อื่นจากผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมา เป็นต้น

2.2 มีการใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง ประเด็นสำคัญคือ นักแนะแนวใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่เสมอจนเป็นธรรมชาติ เพื่อช่วยพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า มีความมั่นคงในอาชีพ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้ง มีคุณสมบัติของนักวิชาการที่ดีทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เช่น มีวิสัยทัศน์และตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล ความรู้ ความจริงอย่างมีเหตุผล เชื่อถือได้ มีจิตใจและโลกทัศน์ที่เปิดกว้าง มีความตื่นตัวทางวิชาการอยู่เสมอ มีแรงจูงใจในการพัฒนาความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ มีความยินดีอุทิศตนเพื่อสร้างสรรค์ผลงานใหม่ และแผ่ขยายความรู้ ประสบการณ์ที่มีคุณค่าทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาไปสู่ผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.3 มีการใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้สะดวก และประหยัด ประเด็นสำคัญคือ นักแนะแนวและผู้เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความสะดวกสบายในการเข้าถึงและใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาประเภทต่างๆ ได้ โดยมีข้อจำกัดน้อยทั้งผู้ใช้ที่อาศัยอยู่ใกล้ หรือไกลแหล่งผลิตและเผยแพร่ผลงานวิชาการ ผู้ใช้ที่มีประสบการณ์ ทักษะมากหรือน้อยในการใช้สื่อต่างๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ การใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยายังประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และแรงงาน ของผู้ใช้ได้อีกด้วย เช่น ผู้ใช้สามารถใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้จากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หนังสือ ตำรา เอกสาร วารสาร รายงาน จดหมายข่าว หนังสือพิมพ์ CD และ DVD เป็นต้น ซึ่งมีค่าใช้จ่ายน้อย (หรืออาจไม่มีค่าใช้จ่ายถ้าขอยืมใช้จากห้องสมุดของหน่วยงานรัฐหลายแห่งไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการใช้และการเก็บรักษา อีกทั้งยังสามารถนำผลงานวิชาการกลับมาใช้ซ้ำได้อีกตามความจำเป็นหรือความสนใจ และในเวลาที่สะดวก

5. มาตรฐานการแนะแนว

มาตรฐานการแนะแนวเพื่อการประกันคุณภาพการแนะแนวของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 15 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน (กรมวิชาการ 2546: 166-167) คือ

1. มาตรฐานการแนะแนวด้านผู้เรียน มี 4 มาตรฐาน 8 ตัวบ่งชี้ เน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และสามารถพึ่งตนเองได้ มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษาอาชีพและการทำงานชีวิตและสังคมมีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัวสังคม และสิ่งแวดล้อม

2. มาตรฐานการแนะแนวด้านกระบวนการมี 4 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้าน การจัดกิจกรรมและบริการแนะแนว การบริหารจัดการแนะแนวอย่างเป็นระบบ มีการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการแนะแนวที่เข้มแข็ง และส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนำผลมาพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

3. มาตรฐานการแนะแนวด้านปัจจัยมี 7 มาตรฐาน 19 ตัวบ่งชี้ เน้นการกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ครูแนะแนว ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ศาสนบุคคล สื่อมวลชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการใช้สื่อ เครื่องมือ และระบบข้อมูลสารสนเทศทางการแนะแนว

มาตรฐานการแนะแนว ทั้ง 15 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ เป็นแนวทางให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาคุณภาพการแนะแนว และการประเมินงานแนะแนว

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนรู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และสามารถพึ่งตนเองได้ ตัวบ่งชี้

1. รู้ความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง
2. รักและเห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเองและผู้อื่น
3. สามารถตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพและการงาน ชีวิตและสังคม ตัวบ่งชี้

1. แสวงหาข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา อาชีพและการงาน ชีวิตและสังคม
2. ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา อาชีพและการงาน ชีวิตและสังคม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้

1. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
2. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อมตัวบ่งชี้

1. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและบริการแนะแนว ตัวบ่งชี้

1. จัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ และการงาน ชีวิตและสังคม

2. จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
3. มีการจัดบริการแนะแนว

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการบริหารจัดการแนะแนวอย่างเป็นระบบ ตัวบ่งชี้

1. มีโครงสร้างการบริหารจัดการแนะแนวที่ชัดเจน
2. มีการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ
3. มีข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย

4. มีการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษาสร้างและพัฒนาเครือข่ายการแนะแนวที่เข้มแข็ง ตัวบ่งชี้

1. มีเครือข่ายการแนะแนวที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. มีการพัฒนาบุคลากรเครือข่ายการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
3. มีการประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายการแนะแนวกับหน่วยงาน บุคลากรทั้ง

ภายในและภายนอก

4. มีการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นเครือข่ายการแนะแนว

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนำผลมาพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้

1. มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการแนะแนว
2. มีการนำผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาใช้ในการพัฒนางานแนะแนว

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 9 ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถบริหารจัดการแนะแนวตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการแนะแนว
2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว

มาตรฐานที่ 10 ครูแนะแนว มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และเป็นแกนนำด้านจิตวิทยาการแนะแนว และการให้คำปรึกษา และมีคุณสมบัติวิชาชีพแนะแนว ตัวบ่งชี้

1. มีความถนัด ความเชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยาการแนะแนว และการให้คำปรึกษา
2. มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพแนะแนว
3. นำความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาขยายผลให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

มาตรฐานที่ 11 ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาและนำความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวไปบูรณาการในการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้

1. มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
2. ให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
3. นำความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวไปใช้ในการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 12 พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความสามารถในการดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และส่งเสริมพัฒนาให้บุตรหลานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตัวบ่งชี้

1. รู้จัก เข้าใจ และยอมรับบุตรหลานของตน

2. ให้ความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือบุคลากรของตนเองและบุคลากรของผู้อื่น

3. เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความประพฤติแก่บุคลากรในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 13 ศาสนบุคลล ชุมชน สื่อมวลชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนงานแนะแนว ตัวบ่งชี้

1. ให้ความรู้ ประสพการณ์ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามบทบาท หน้าที่

2. เป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานแนะแนว

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีและใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการแนะแนวเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ตัวบ่งชี้

1. มีระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคมเป็นปัจจุบัน

2. ใช้ข้อมูลสนเทศด้านการศึกษา อาชีพและการงาน ชีวิตและสังคม

3. มีการเชื่อมโยงการใช้ข้อมูลสนเทศร่วมกับหน่วยงานอื่น

มาตรฐานที่ 15 มีสถานที่จัดเก็บเอกสาร ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลและอุปกรณ์เครื่องมือ สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตัวบ่งชี้

1. มีศูนย์ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานผู้เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ร่วมกันได้

2. มีคู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อต่าง ๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียน โดยมีสถานที่จัดเก็บที่ง่ายต่อการนำไปใช้

แนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาสู่มาตรฐานแนะแนวระดับชาติโดยทั่วไปการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีจุดหมายสุดท้ายเพื่อนำผลไปพัฒนาให้ดีขึ้น ประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น สำหรับงานแนะแนวในสถานศึกษานั้น มิได้มุ่งหวังเพียงพัฒนาให้ดีขึ้นเท่านั้นหากแต่มีเป้าหมายอยู่ที่ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาขึ้นสู่มาตรฐานการแนะแนวระดับชาติ สถานศึกษาในประเทศไทยนั้นแตกต่างกันด้วยประการต่าง ๆ ได้แก่ ขนาด ทำเลที่ตั้ง ทรัพยากร ชุมชน ความสะดวกด้านการคมนาคม และอื่นๆสิ่งเหล่านี้มีผลทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาแตกต่างกันไป ผลงานแนะแนวในแต่ละสถานศึกษาก็ย่อมไม่เท่าเทียมกัน มากบ้างน้อยบ้างตามเหตุและปัจจัย ผลการประเมินแต่ละครั้งจะเป็นเสมือนเข็มทิศชี้ให้ผู้บริหารทราบว่าสถานศึกษาจะต้องปรับปรุงแก้ไข หรือส่งเสริมการบริหารงานแนะแนว ในด้านใดเมื่อมีการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม ในจุดนั้นๆแล้วการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาก็จะต้องดีมีประสิทธิภาพขึ้นเรื่อยๆนอกจากนั้นผลการประเมินยังจะใช้เป็นเงื่อนไขในการขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหน่วยเหนือและระดับชุมชนให้ร่วมกันให้ความร่วมมือ เพื่อยกระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาให้ขึ้นสู่มาตรฐานในระดับสูงขึ้นไปด้วยเพียงแต่ผู้บริหาร

จะต้องอำนวยการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกรอบและเกณฑ์ในการดำเนินงานแนะแนวระดับชาติ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้แล้วนั้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

ด้านผลผลิต

ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และจุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ ตลอดจนสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ผู้เรียนรู้จักศักยภาพและใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม ประเทศชาติได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิต ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะในการเรียนและการทำงานที่มีประสิทธิภาพตามวุฒิภาวะความถนัด ความสนใจ ผู้เรียนรู้จักเลือกตัดสินใจ และแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างเหมาะสม ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและบุคลิกภาพที่ดี ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงอบายมุข เช่น สารเสพติด การพนัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิตได้ทุกช่วงชีวิต ผู้เรียนทุกคนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดกับครู

ด้านกระบวนการ

มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างบุคคลภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการศึกษาสำรวจ ข้อมูล เกี่ยวกับตัวผู้เรียน และจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบทันสมัยอยู่เสมอ มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาคนต่าง ๆ เช่น ชุดกิจกรรมการรักและเห็นคุณค่าในตน ชุดกิจกรรมเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการเรียน ชุดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ และชุดกิจกรรมการสร้างเสริมวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม มีการจัดบริการข่าวสาร ข้อมูล สารสนเทศ ที่ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน และเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยให้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน แปลกใหม่ และน่าสนใจ จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ ศูนย์สุขภาพ พิพิธภัณฑสถาน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน แหล่งฝึกงาน อาชีพ สหกรณ์ มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และหลากหลายรูปแบบ มีการจัดโครงการ / งาน / กิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน อย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน มีการจัดโครงการ / งาน / กิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจมีการจัดกิจกรรมการเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างเหมาะสมและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้พบปะใกล้ชิดเพื่อสร้างความคุ้นเคย เช่น กิจกรรมรับศิษย์ใหม่ วันไหว้ครู วันเด็ก วันขึ้นปีใหม่ ด้านปัจจัยผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการแนะแนว ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของ

การแนะแนวและมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาการแนะแนว ครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินงานแนะแนว มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานแนะแนวโดยตรงมีแผนการดำเนินงานแนะแนวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีโครงการ / งาน / กิจกรรม ที่สนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและชุมชน มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานแนะแนวและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง มีเครื่องมือการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนที่หลากหลาย ทันสมัยและ มีการนำไปใช้มีศูนย์ปฏิบัติการแนะแนวของสถานศึกษา มีเครือข่ายการพัฒนาดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งนภา งามจบ (2548: 83-91) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาระบบงานประชาสัมพันธ์ 3 ด้าน คือ ด้านเครือข่ายภายใน งานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และงานบริการข้อมูล โดยมีผู้ร่วมศึกษาจำนวน 4 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการพัฒนางานตามวงจรพัฒนาระบบ และใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลด้วยหลักสามเส้า เขาพบว่า งานประชาสัมพันธ์ก่อนการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ซึ่งเมื่อให้ศึกษาเอกสาร และดูงานแล้วกลุ่มผู้ร่วมศึกษามีความรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาดำเนินการได้อย่างหลากหลาย ทำให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารมีความครอบคลุมและทั่วถึงมากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนคือ การร่วมข้อมูล ข่าวสารความครอบคลุมมากขึ้น เรายังเสนอว่า ควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรม ประชุมสัมมนา และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการวิจัยครั้งต่อไปเขาได้เสนอแนะว่าให้ศึกษากรอบงานที่ละด้าน และควรนำหลักการของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มาใช้ในกระบวนการพัฒนาระบบบ้าง

รจนา ชูหาด (2549: 84) ได้พัฒนาระบบสารสนเทศงานแนะแนว โรงเรียนบ้านวังโรงใหญ่ สามีคคี อำเภอสีกี้ว จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศงานแนะแนวตามกรอบงานด้านข้อมูลนักเรียน โดยใช้หลักการดำเนินการพัฒนาด้วย กระบวนการวิจัยปฏิบัติการช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาระบบ คือเกิดความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นปัจจุบันในการปฏิบัติงานมากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนคือ ความสมบูรณ์ ของฐานข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ และหลากหลายตามกรอบงานแนะแนว และเพื่อเป็นการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ โดยตรง เพื่อช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและเปลี่ยนแปลงข้อมูลในแฟ้มงานต่าง ๆ ให้พร้อมและเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ตามต้องการ

สุพัตร เกลื่อนการ (2548: 143) ศึกษาบริการแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว มีความเห็นว่าการบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ควรจัดเครื่องมือให้พร้อมและเป็นปัจจุบัน ควรมีสถานที่จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ บริการสนเทศควรจัดหลาย ๆ ด้านและหลายรูปแบบ บริการให้คำปรึกษา ควรจัดให้มีห้องเฉพาะในการให้คำปรึกษา ครูควรให้เกียรติและเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ บริการจัดวางตัวบุคคล ควรเลือกบุคคลที่มีความรู้ด้านแนะแนว โดยเฉพาะ มีมนุษยสัมพันธ์และแก้ปัญหาได้บริการติดตามและประเมินผลควรจัดเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง ควรนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

การศึ พันธุ (2549: 239 – 248) ได้ศึกษาปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 8 พบว่า

1. ด้านจัดบริการแนะแนวมีปัญหาดังต่อไปนี้คือ การจัดบริการรวบรวมข้อมูลครูแนะแนวมีปัญหาไม่มีเวลาในการทำระเบียบและพิมพ์แบบสำรวจปัญหาแบบประเมินตนเอง รวมทั้งไม่มีเวลาในการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี บริการสนเทศ ครูแนะแนวมีปัญหาขาดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดบุคคล บุคลากรที่มีความสามารถในการจัดทำอุปกรณ์ การจัดบริการให้คำปรึกษา ครูแนะแนวมีปัญหาขาดแบบสำรวจปัญหาและไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึง การจัดวางตัวบุคคล ครูแนะแนวมีปัญหาคือ ขาดข้อมูลในการคัดเลือกนักเรียนเข้าแผนการเรียน ทุนการศึกษา มีน้อยไม่เพียงพอ การจัดบริการติดตามผล การติดตามผล การช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นระบบระเบียบ การติดตามผลนักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษา ไม่สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอและการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาหรือออกจากโรงเรียนกลางคันมีปัญหา นักเรียนตอบแบบสอบถามคืนมาน้อยมาก

2. ด้านการสอนกิจกรรมแนะแนว พบว่า มีปัญหาดังนี้คือ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนเนื่องจากไม่มีคะแนนให้ ครูแนะแนวไม่สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ครบเนื้อหาของหลักสูตร

3. ด้านบริหารงานแนะแนว พบว่า มีปัญหาด้านต่างๆ ดังนี้ คือ ครูแนะแนวมีชั่วโมงสอนมากจนไม่มีเวลาทำงานแนะแนว จำนวนครูแนะแนวมีน้อย ไม่เพียงพอที่จะให้บริการนักเรียนได้ ทั้งถึง คณะครูไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ครูแนะแนว ไม่มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขาดงบประมาณ และสถานที่ในการดำเนินงาน

4. ด้านความคิดเห็นของบุคลากรต่างๆ ต่อครูแนะแนว สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อครูแนะแนวนั้น ผู้บริหารมีความเห็นว่า ครูแนะแนวควรปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองและประสานงานกับครูอื่น ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งผู้บริหารด้วย ส่วนคณะครูให้แสดงความเห็นต่อ

ครูแนะแนวว่า ครูแนะแนวควรกระตุ้นให้นักเรียนใช้บริการให้มากขึ้น ควรจัดทำแผนการสอน และแผนปฏิบัติงานให้เป็นระเบียบ และควรอยู่ประจำห้อง เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าพบได้สะดวก นอกจากนี้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อครูแนะแนวว่า โรงเรียนควรเพิ่มจำนวนครูแนะแนว เพื่อบริการนักเรียนให้มากขึ้น ครูแนะแนวควรปรับปรุงบุคลิกภาพ และควรเป็นกันเองกับนักเรียนมากกว่านี้ ควรเพิ่มบริการต่างๆ แก่ นักเรียนเป็นต้นว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ตลอดทั้งแหล่งทุนการศึกษา

สิริรัตน์ ฤทธิแสง (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าผู้บริหารโดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการประสานงานกับสถาบันและบุคลากรในชุมชน ด้านการเผยแพร่กิจกรรมแนะแนว ด้านประสานงานกับครู บุคลากรในโรงเรียน ด้านการประสานงานกับผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง และอีก 3 ด้านที่เหลืออยู่ในระดับมากคือด้านการประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน ด้านการจัดบริการแนะแนวให้แก่ นักเรียนและด้านการประเมินผลงานแนะแนวและการวิจัย ยกเว้นผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านการประสานงานกับผู้ปกครองและด้านการประสานงานกับสถาบันและบุคลากร ในชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านการประสานงานกับผู้ปกครอง และด้านการประสานงานกับสถาบันและบุคลากรในชุมชนแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานแนะแนวตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริหารและครูแนะแนวรับรู้สภาพการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ทั้ง 10 ด้าน ซึ่งได้แก่การวางแผน การจัดองค์การ การแต่งตั้งบุคลากร การดำเนินงาน การประเมินผล บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา การบริการจัดวางตัวบุคคลและ บริการติดตามผล ว่าอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก แต่รับรู้เรื่องปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนโดยภาพรวมแล้วพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้สภาพ การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน

สูงกว่าครูแนะแนวทุกด้านแต่ครูแนะแนวมีการรับรู้ปัญหา การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสูงกว่าผู้บริหารทุกด้านเช่นกัน

รัตนา เมืองจินดา (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว และขนาดของสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การบริหารบุคลากรแนะแนว การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการแนะแนว การเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรและการเรียนรู้ โดยใช้หลักการแนะแนวและการนิเทศติดตามและประเมินผล 2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เมื่อจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อนนท์ หันตุง (2542: 58-59) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แสดงบทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านการบริการให้คำปรึกษามากเป็นลำดับที่ 1 และแสดงบทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านงานบริการติดตามผลเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการดำรง ตำแหน่ง พบว่า บทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านงานบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่โดยส่วนรวมและรายด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อจำแนกตามการดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า บทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านงานบริการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่โดยส่วนรวมและรายด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิเรืองไร วงศ์วรรณ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนว ของผู้บริหารกับการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จสามารถดำเนินการได้ดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนเข้าใจและตระหนักถึง

ความสำคัญของงานแนะแนว และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง 2) จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวให้เป็นรูปธรรมและปฏิบัติงานแนะแนวอย่างจริงจัง รวมทั้งจัดให้มีครูแนะแนวอย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียน 3) จัดบุคลากรแนะแนวที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานแนะแนว และเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและครูในโรงเรียน 4) จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการแนะแนวให้กับครูประจำการทุกคน 5) ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้และเข้าใจเห็นความสำคัญของงานแนะแนว 6) จัดทัศนศึกษาดูงานเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนว 7) ใช้กระบวนการบริหารระบบวงจร PDCA ประกอบด้วย Plan การวางแผน Do การปฏิบัติ Check การตรวจสอบ และ Action การปรับปรุง ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในทุกกิจกรรมการบริหารของโรงเรียน

สมัย สมสงวน (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยพบว่า ความต้องการในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามประสบการณ์ของครูผู้สอน โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์สอนระหว่าง 21 – 30 ปี มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีลงมา 11 – 20 ปี และ 31 ปีขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยพบว่าครูที่สอนในเขตเทศบาลมีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการ มากกว่าครูที่สอนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพ และขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ชวลีกร แก้วระยับ (2548: 123-124) ได้ทำการศึกษา เรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททาสคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนว คือ สภาพการมีปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลที่มีต่อกันสภาพ การกำหนดเป้าหมายและการสั่งการ ลักษณะการควบคุมการปฏิบัติงาน ลักษณะการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและฝึกรอบรวม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามกรอบงานภารกิจงานแนะแนว 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการ และด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ระยะเวลาทำการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 1,089 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประชากรเป้าหมายคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 93 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 จำนวน 250 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งสิ้น 343 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของการศึกษา โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบริการ และด้านวิชาการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาซึ่งประกอบด้วยภารกิจงานแนะแนวในสถานศึกษาตามกรอบการดำเนินงานแนะแนว 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหาร
- 2) ด้านบริการ
- 3) ด้านวิชาการ

2. รวบรวมข้อคำถามในแต่ละด้านจัดทำเป็นร่างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่ศึกษา
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูโรงเรียนเทศบาลอำเภอเมืองเพชรบุรี จำนวน 50 คน
5. หาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม .936
6. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบปรับปรุงอีกครั้งจนเป็นที่พอใจ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาและสมบูรณ์ที่สุด นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4. การรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

- 4.1 ขอความร่วมมือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
- 4.2 ขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
- 4.3 ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยการส่งด้วยตนเองระหว่างเดือนมีนาคม 2557 แบบสอบถามที่ส่ง จำนวน 343 ฉบับ ได้รับกลับมา จำนวน 343 ฉบับ
- 4.4 นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่เพื่อจะใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
- 5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบ

แบบสอบถามโดยพิจารณาเกณฑ์ต่อไปนี้ การแปลผลของแบบสอบถามตอนที่ 2 กำหนดค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2546 : 38)

ค่าคะแนนระหว่าง 4.51–5.00 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนระหว่าง 3.51–4.50 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนระหว่าง 2.51–3.50 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนระหว่าง 1.51–2.50 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนระหว่าง 1.00–1.50 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามกรอบงาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการบริการ และด้านวิชาการ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

6. ระยะเวลาทำการวิจัย

ระยะเวลาทำการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 - 31 มีนาคม 2557

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะผู้บริหารและครูต่อบริการแนะแนว การนำเสนอนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สัญลักษณ์เพื่อให้เข้าใจตรงกันในผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D.. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df แทน ระดับชั้นของความอิสระ

MS แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน

SS แทน ค่าผลรวมกำลังสองของความแปรปรวน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม

Sig. แทน ค่าความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ตำแหน่งงาน
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของสถานศึกษา

โดยวิเคราะห์จำนวนความถี่และร้อยละดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = 343		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งงาน		
ผู้บริหารสถานศึกษา/ ผู้รักษาการณ์ใน ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา	93	27.12
ครู	250	72.88
รวม	343	100.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	50	14.58
5-10 ปี	55	16.03
11-20 ปี	102	29.74
มากกว่า 20 ปี	136	39.65
รวม	343	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็กมีนักเรียนทั้งหมดไม่เกิน 120 คน	200	58.30
สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มี นักเรียนทั้งหมดตั้งแต่ 121-300 คนขึ้นไป	143	41.70
รวม	343	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ตำแหน่งงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตำแหน่งครู (ร้อยละ 72.88) รองลงมาตำแหน่งผู้บริหาร (ร้อยละ 27.12)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 39.65) รองลงมา มีประสบการณ์ 11-20 ปี (ร้อยละ 29.74) และมีประสบการณ์ 5-10 ปี (ร้อยละ 16.03)

ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก (ร้อยละ 58.30) รองลงมาคือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ (ร้อยละ 41.70)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1

การศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.2- 4.6

ตารางที่ 4.2 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 โดยภาพรวม

ภารกิจงาน แนะแนว	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหาร	3.90 (0.47)	มาก	3.94 (0.46)	มาก	3.88 (0.47)	มาก
2. ด้านการบริการ	3.58 (0.39)	มาก	3.57 (0.39)	มาก	3.58 (0.40)	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ภารกิจงาน แนะแนว	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
3. ด้านวิชาการ	3.94 (0.50)	มาก	4.05 (0.50)	มาก	3.92 (0.51)	มาก
รวม	3.81 (0.43)	มาก	3.84 (0.42)	มาก	3.79 (0.43)	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 9 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.42) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.50) รองลงมาคือด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.94$, S.D. = 0.46) และด้านการบริการ ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.39) ตามลำดับ

ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ในภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.43) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิชาการ ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.51) รองลงมาคือด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.47) และด้านการบริการ ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.40) ตามลำดับ

ในภาพรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.43) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิชาการ ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.50) รองลงมาคือด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.47) และด้านการบริการ ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.39) ตามลำดับซึ่งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.3 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
ด้านการบริหาร

ด้านการบริหาร	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
1. การวิเคราะห์สภาพปัญหางานแนะ แนวของสถานศึกษา	3.79 (0.57)	มาก	3.77 (0.57)	มาก	3.80 (0.57)	มาก
2. การวิเคราะห์สภาพความต้องการ แนะแนวของสถานศึกษา	3.81 (0.54)	มาก	3.81 (0.54)	มาก	3.81 (0.54)	มาก
3. การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการแนะแนว	3.86 (0.66)	มาก	3.83 (0.70)	มาก	3.88 (0.64)	มาก
4. การทำแผนปฏิบัติงานแนะแนวโดย คำนึงถึงการจัดการบริหารแนะแนว 5 บริการอย่างครบถ้วน	3.87 (0.71)	มาก	3.96 (0.72)	มาก	3.84 (0.70)	มาก
5. การจัดวางโครงสร้างการบริหารงาน แนะแนวในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	3.89 (0.72)	มาก	3.94 (0.73)	มาก	3.88 (0.70)	มาก
6. การกำหนดแนวปฏิบัติในการ บริหารงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ	3.97 (0.70)	มาก	4.05 (0.69)	มาก	3.93 (0.70)	มาก
7. การวางแผนพัฒนาบุคลากรแนะแนว อย่างเป็นระบบ มีความหลากหลายและ ต่อเนื่อง	3.83 (0.75)	มาก	3.87 (0.79)	มาก	3.82 (0.73)	มาก
8. การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถด้านการแนะแนวอย่าง เหมาะสม	3.78 (0.70)	มาก	3.77 (0.70)	มาก	3.79 (0.70)	มาก
9. การสนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจ ในการปฏิบัติงานแนะแนว เช่นการให้ คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ	3.89 (0.60)	มาก	3.89 (0.63)	มาก	3.89 (0.59)	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการบริหาร	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
10. การสนับสนุนให้เกิดความก้าวหน้าแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ	3.89 (0.63)	มาก	3.90 (0.63)	มาก	3.88 (0.63)	มาก
11. การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว	4.15 (0.57)	มาก	4.24 (0.49)	มาก	4.11 (0.59)	มาก
12. การประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกในการปฏิบัติงานแนะแนว	3.87 (0.65)	มาก	3.96 (0.64)	มาก	3.83 (0.65)	มาก
13. การจัดหลักสูตรกิจกรรมแนะแนวโดยคำนึงถึงผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.91 (0.70)	มาก	3.98 (0.67)	มาก	3.88 (0.64)	มาก
14. การสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานแนะแนวตามแนวทางใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	3.99 (0.56)	มาก	3.96 (0.56)	มาก	4.01 (0.56)	มาก
15. การมุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนว ด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA)	3.99 (0.63)	มาก	4.09 (0.56)	มาก	3.96 (0.64)	มาก
16. การนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนวในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.94 (0.72)	มาก	4.09 (0.56)	มาก	3.90 (0.73)	มาก
17. การนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดแนวดำเนินงานแนะแนวทุกระยะที่ปฏิบัติงาน	4.00 (0.65)	มาก	4.08 (0.65)	มาก	3.97 (0.65)	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการบริหาร	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
18. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะแนว	3.77 (0.67)	มาก	3.81 (0.67)	มาก	3.76 (0.67)	มาก
19. การจัดงบประมาณไว้เพียงพอในการ ดำเนินงานแนะแนว	3.89 (0.72)	มาก	3.98 (0.72)	มาก	3.86 (0.72)	มาก
รวม	3.90 (0.47)		3.89 (0.72)		3.86 (0.70)	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ด้านการบริหาร ในภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.72) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.49) รองลงมา คือ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนวในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.70)

ครู มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ด้านการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.70) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.59) รองลงมา คือ การสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานแนะแนวตามแนวทางใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.67)

ในภาพรวมด้านการบริหารผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.47) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้บุคลากรใน

สถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.57) รองลงมา คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดแนวดำเนินงานแนะแนวทุกระยะ ที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.00$, S.D. =0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะแนว ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 4.4 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านการบริการ

ด้านการบริการ	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1. สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้ รวบรวมข้อมูล	3.81 (0.60)	มาก	3.87 (0.59)	มาก	3.79 (0.60)	มาก
2. ดำรวจข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยม บ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคม มิติ	2.82 (0.39)	ปาน กลาง	3.02 (0.47)	ปาน กลาง	3.00 (0.39)	ปาน กลาง
3. รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแฟ้มข้อมูล (ระเบียบสะสม)	2.94 (1.07)	ปาน กลาง	2.72 (1.26)	ปาน กลาง	3.03 (.97)	ปาน กลาง
งานการบริการสนเทศ						
4. รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่ น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็น ประโยชน์ต่อนักเรียน	2.39 (0.50)	น้อย	1.58 (0.48)	น้อย	1.59 (0.50)	น้อย
5. จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดย เอกสารห้องสมุดอาชีพ ป้ายนิเทศ เสียง ตามสาย วิทยุวิทยากรจากภายนอก จัด ปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา	3.79 (0.57)	มาก	3.77 (0.57)	มาก	3.80 (0.57)	มาก
งานการบริการสนเทศ						
6. ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลในการ จัดกิจกรรมแนะแนว	3.81 (0.54)	มาก	3.81 (0.54)	มาก	3.81 (0.54)	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการบริการ	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
งานบริการให้คำปรึกษา						
7. ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็น รายกลุ่ม รายบุคคล	3.86 (0.66)	มาก	3.83 (0.70)	มาก	3.88 (0.65)	มาก
8. จัดการประชุมพิจารณาการแก้ปัญหา นักเรียน	3.87 (0.71)	มาก	3.96 (0.72)	มาก	3.84 (0.70)	มาก
9. ติดตามผลผู้มารับบริการปรึกษา	3.89 (0.72)	มาก	3.94 (0.73)	มาก	3.88 (0.70)	มาก
10. จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียน สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	3.97 (0.70)	มาก	4.05 (0.70)	มาก	3.93 (0.70)	มาก
งานบริการจัดวางตัวบุคคล						
11. สำรวจปัญหาความต้องการ ความ สนใจเฉพาะด้านของนักเรียนเป็น รายบุคคล	3.83 (0.75)	มาก	3.87 (0.79)	มาก	3.82 (0.73)	มาก
12. จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้อง กับความต้องการ เช่น จัดหางานให้ นักเรียนยามว่างหรือปิดภาคเรียน	3.78 (0.70)	มาก	3.77 (0.70)	มาก	3.79 (0.70)	มาก
งานบริการจัดวางตัวบุคคล						
13. จัดหาทุนการศึกษา	3.89 (0.60)	มาก	3.89 (0.63)	มาก	3.89 (0.59)	มาก
14. จัดกลุ่มสนใจ ชุมนุมเพื่อสร้าง ประสบการณ์ในการทำงาน	3.89 (0.63)	มาก	3.90 (0.63)	มาก	3.88 (0.63)	มาก
งานบริการติดตามและประเมินผล						
15. สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการ ติดตามและประเมินผล	4.15 (0.57)	มาก	4.24 (0.49)	มาก	4.11 (0.59)	มาก
16. ติดตามผลการเรียนต่อของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	3.87 (0.65)	มาก	3.96 (0.62)	มาก	3.83 (0.65)	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการบริการ	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
งานบริการติดตามและประเมินผล						
17. ติดตามผลนักเรียนที่ได้รับบริการ แนะแนวตามรูปแบบต่างๆ ไปแล้ว	3.91 (0.65)	มาก	3.98 (0.67)	มาก	3.88 (0.64)	มาก
18. ติดต่อและประสานงานกับ ผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจและ ความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา	3.99 (0.56)	มาก	3.96 (0.56)	มาก	4.01 (0.56)	มาก
รวม	3.58 (0.39)		3.56 (0.37)		3.55 (0.57)	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.59) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแฟ้มข้อมูล (ระเบียบสะสม) ($\bar{X}=3.02$, S.D.=0.47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สืบหาข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ ($\bar{X}=3.00$, S.D.=0.39)

งานบริการสารสนเทศข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนว ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.54) รองลงมาคือ จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดยเอกสาร ห้องสมุดอาชีพ ป้ายนิเทศ เสียงตามสาย วิทยุวิทยากรจากภายนอก จัดปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับน้อยคือ รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ($\bar{X}=1.58$, S.D.=0.48)

งานบริการให้คำปรึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ จัดการประชุมพิจารณาการ

แก้ปัญหานักเรียน ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่ม รายบุคคล ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.70)

งานบริการจัดวางตัวบุคคลข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกลุ่มสนใจ ชุมชนเพื่อสร้าง ประสิทธิภาพในการทำงาน ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.63) รองลงมาคือ จัดหาทุนการศึกษา ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น จัดงานให้นักเรียนขามว่างหรือปิดภาคเรียน ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.70)

งานบริการติดตามและประเมินผล ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือ ในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=4.24$, S.D. =0.49) รองลงมา คือ ติดต่อและประสานงานกับ ผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจและความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.67)

ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.57)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดใน คือ สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.60) รองลงมาอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแฟ้มข้อมูล (ระเบียบสะสม) ($\bar{X}=3.03$, S.D.=0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สสำรวจข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ ($\bar{X}=3.00$, S.D.=0.39)

งานการบริการสนเทศข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลในการ จัดกิจกรรมแนะแนว ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.54) รองลงมาคือ จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดยเอกสาร ห้องสมุดอาชีพ ป้ายนิเทศ เสียงตามสาย เชิญวิทยากรจากภายนอก จัดปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับน้อย คือ รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ($\bar{X}=1.59$, S.D.=0.50)

งานบริการให้คำปรึกษา ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียน สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ ติดตามผลผู้มารับบริการ ปรึกษา ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครอง เป็นรายกลุ่ม รายบุคคล ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.65)

งานบริการจัดวางตัวบุคคลข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกลุ่มสนใจ ชุมชุมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.63) รองลงมาคือ จัดหาทุนการศึกษา ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น จัดงานให้นักเรียนยามว่างหรือปิดภาคเรียน ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.70)

งานบริการติดตามและประเมินผล ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.59) รองลงมา คือ ติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจและความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.65)

ในภาพรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.39)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.60) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแฟ้มข้อมูล (ระเบียบสะสม) ($\bar{X}=2.94$, S.D.=1.07) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สืบหาข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถามสัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ ($\bar{X}=2.82$, S.D.=0.39)

งานการบริการสนเทศข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนว ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.54) รองลงมาคือ จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดยเอกสารห้องสมุดอาชีพ ป้ายนิเทศ เสียงตามสาย เชิญวิทยากรจากภายนอก จัดปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับน้อย คือ รวบรวมความรู้ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ($\bar{X}=2.39$, S.D.=0.50)

งานบริการให้คำปรึกษา ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ ติดตามผลผู้มารับบริการปรึกษา ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครอง เป็นรายกลุ่ม รายบุคคล ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.66)

งานบริการจัดวางตัวบุคคลข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกลุ่มสนใจ ชุมชุมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.63) รองลงมาคือ จัดหาทุนการศึกษา ($\bar{X}=3.87$,

S.D.=0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น จัดงานให้นักเรียนยามว่างหรือปิดภาคเรียน ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.70)

งานบริการติดตามและประเมินผล ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือสร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.57) รองลงมา คือ ติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจและความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.87$, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 4.5 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต ด้านวิชาการ

ด้านวิชาการ	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
1. มีการทำวิจัยซึ่งเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ	3.99 (0.63)	มาก	4.09 (0.56)	มาก	3.96 (0.64)	มาก
2. มีการสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลรายบุคคลหรือรายกลุ่มไปใช้ในการวิจัย	3.97 (0.72)	มาก	4.08 (0.64)	มาก	3.97 (0.65)	มาก
3. มีกิจกรรมเพื่อการแนะแนวตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.00 (0.65)	มาก	4.08 (0.64)	มาก	3.97 (0.65)	มาก
4. มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว	3.77 (0.67)	มาก	3.81 (0.66)	มาก	3.76 (0.67)	มาก
5. มีคาบแนะแนวในหลักสูตรประถมศึกษา	3.89 (0.72)	มาก	3.98 (0.72)	มาก	3.86 (0.72)	มาก
6. กิจกรรมแนะแนวมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 คือ การศึกษา ประกอบอาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ	3.81 (0.60)	มาก	3.87 (0.59)	มาก	3.79 (0.60)	มาก
7. จัดให้มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา	4.14 (0.70)	มาก	4.22 (0.70)	มาก	4.11 (0.69)	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านวิชาการ	รวม		ผู้บริหาร		ครู	
	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล	\bar{X} S.D.	แปลผล
8. มีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรม แนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม	4.10 (0.67)	มาก	4.16 (0.71)	มาก	4.08 (0.64)	มาก
9. มีกิจกรรมโฮมรูมในชั้นประถมศึกษา ยังไม่เพียงพอที่ครูจะเข้าใจเด็ก	3.97 (0.59)	มาก	3.96 (0.54)	มาก	3.94 (0.57)	มาก
10. มีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมแนะ แนว	3.88 (0.56)	มาก	3.95 (0.54)	มาก	3.84 (0.56)	มาก
11. กิจกรรมแนะแนวมีความสำคัญจริง	3.95 (0.51)	มาก	4.00 (0.51)	มาก	3.93 (0.50)	มาก
รวม	3.95 (0.50)		3.91 (0.87)		3.89 (0.77)	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านวิชาการ ในภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ มีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.71) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ ต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.66)

ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านวิชาการ ในภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.69) รองลงมาคือ มีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ ต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.67)

ในภาพรวมด้านวิชาการผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.70) รองลงมาคือ มีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.67)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1

การวิเคราะห์เปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ตามกรอบงาน 3 ด้านคือ ด้านการบริหาร ด้านการบริการ และด้านวิชาการ โดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.6 – 4.11

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 จำแนกตามตำแหน่งงาน

ภารกิจงานแนะแนว	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ผู้บริหาร		ครู			
	สถานศึกษา n = 93		n = 250			
	\bar{X}	S.D..	\bar{X}	S.D..		
1. ด้านการบริหาร	3.94	0.46	3.88	0.47	1.051	.294
2. ด้านการบริการ	3.56	0.39	3.58	0.39	0.398	.691
3. ด้านวิชาการ	4.02	0.50	3.92	0.50	0.541	.106
รวม	3.84	0.42	3.79	0.42	0.906	.365

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ภารกิจงาน แนะแนว	ค่าเฉลี่ย							สาเหตุ ของความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี n=50	5-10 ปี n=55	11-20 ปี n=102	มากกว่า 20 ปี n=136									
1. ด้าน การบริหาร	3.95	3.71	3.90	3.96	ระหว่างกลุ่ม	3	2.558	.853	3.927*	.009			
					ภายในกลุ่ม	339	73.603	.217					
					รวม	342	76.160						
2. ด้าน การบริหาร	3.48	3.39	3.60	3.68	ระหว่างกลุ่ม	3	4.067	1.356	9.314*	.000			
					ภายในกลุ่ม	339	49.339	.146					
					รวม	342	53.406						
3. ด้าน วิชาการ	4.04	3.80	3.91	4.01	ระหว่างกลุ่ม	3	2.281	.760	2.996*	.031			
					ภายในกลุ่ม	339	86.030	.254					
					รวม	342	88.310						
รวม	3.82	3.63	3.80	3.88	ระหว่างกลุ่ม	3	2.484	.828	4.694*	.003			
					ภายในกลุ่ม	339	59.810	.176					
					รวม	342	62.294						

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน
ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน ด้านการบริหาร

ประสบการณ์ การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	11 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 5 ปี	3.95	-	.24	.05	.03
5 - 10 ปี	3.71		-	-.19*	.26
11 - 20 ปี	3.90			-	.06
มากกว่า 20 ปี	3.96				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน 5-10 ปี
กับประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว
ด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่มี
ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวมากกว่า
ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน
ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานด้านการบริการ

ประสบการณ์ การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	11 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 5 ปี	3.48	-	.09	-.12*	-.20
5 - 10 ปี	3.39		-	-.21	-.29
11 - 20 ปี	3.60			-	-.08
มากกว่า 20 ปี	3.68				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี กับประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ด้านการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวมากกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน ด้านวิชาการ

ประสบการณ์ การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	11 -20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 5 ปี	4.04	-	.24	.13	.03
5 - 10 ปี	3.80		-	-.11*	-.21
11 -20 ปี	3.91			-	.11
มากกว่า 20 ปี	4.01				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์

ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวมากกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยภาระกิจงานแนะแนวของโรงเรียน
ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ใน การ
ปฏิบัติงานในภาพรวม

ประสบการณ์	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	11 –20 ปี	มากกว่า 20 ปี
การทำงาน		3.82	3.63	3.80	3.88
น้อยกว่า 5 ปี	3.82	-	.19	.02	-.06
5 - 10 ปี	3.63		-	-17*	-.25
11 –20 ปี	3.80			-	.08
มากกว่า 20 ปี	3.88				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน 5-10 ปี
กับประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภาระกิจงานแนะแนวในภาพรวม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภาระกิจงานแนะแนวมากกว่าผู้บริหารและครูที่มี
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภารกิจงานแนะแนว	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig.
	เล็ก n = 200		กลางและใหญ่ n = 143			
	\bar{X}	S.D..	\bar{X}	S.D..		
1. ด้านการบริหาร	3.90	0.46	3.88	0.48	0.194	.846
2. ด้านการบริการ	3.56	0.39	3.60	0.39	1.097	.274
3. ด้านวิชาการ	3.96	0.50	3.93	0.53	0.519	.604
รวม	3.81	0.42	3.80	0.44	0.570	.954

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะผู้บริหารและครูต่อบริการแนะแนว

4.1 ผู้บริหาร เห็นความสำคัญต่อบริการแนะแนว จึงต้องการให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนว เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระในการประกอบอาชีพ และไม่เห็นความสำคัญในด้านการวางแผนการศึกษาของบุตรหลาน

4.2 ครู เห็นความสำคัญต่อบริการแนะแนว ต้องการให้มีคาบแนะแนวเพื่อทราบปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล และครูสามารถช่วยเสริมสร้างความรู้ การวางแผนการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัดความสามารถของผู้เรียนและการพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองเพื่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบริการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตำแหน่งครู (ร้อยละ 72.88) รองลงมาตำแหน่งผู้บริหาร (ร้อยละ 27.12) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 39.65) รองลงมา มีประสบการณ์ 11-20 ปี (ร้อยละ 29.74) และมีประสบการณ์ 5-10 ปี (ร้อยละ 16.03) และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก (ร้อยละ 58.30) รองลงมาคือ ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ (ร้อยละ 41.70)

1.2 ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารและด้านการบริการ ตามลำดับซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.2.1 ด้านการบริหาร ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว รองลงมา คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดแนวดำเนินงานแนะแนวทุกระยะที่ปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะแนว

1.2.2 ด้านการบริการ ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ใน คือ สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแฟ้มข้อมูล (ระเบียบสะสม) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สํารวจข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ

งานการบริการสนเทศ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนว รองลงมาคือ จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดยเอกสารห้องสมุดอาชีพ ป้ายนิเทศ เสียงตามสาย วิทยุวิทยากรจากภายนอก จัดปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับน้อย คือ รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบัน และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

งานบริการให้คำปรึกษา ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง รองลงมาคือ ติดตามผลผู้มารับบริการปรึกษา และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่ม รายบุคคล

งานบริการจัดวางตัวบุคคล ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดกลุ่มสนใจ ชุมชุมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการทำงาน รองลงมาคือ จัดหาทุนการศึกษาและข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น จัดหางานให้นักเรียนยามว่างหรือปิด ภาคเรียน

งานบริการติดตามและประเมินผล ข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล รองลงมา คือ ติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจและความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาและข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.3 ด้านวิชาการ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ควรจัดให้มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา รองลงมาคือ ควรมีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว

1.3 ผลการเปรียบเทียบภารกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

1.3.1 ภารกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

1.3.2 ภารกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

1.3.3 ภารกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะผู้บริหารและครูต่อบริการแนะแนว

ผู้บริหาร เห็นความสำคัญต่อบริการแนะแนว จึงต้องการให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนว เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระในการประกอบอาชีพ และไม่เห็นความสำคัญในด้านการวางแผนการศึกษาของบุตรหลาน

ครู เห็นความสำคัญต่อบริการแนะแนว ต้องการให้มีคาบแนะแนวเพื่อทราบปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล และครูสามารถช่วยเสริมสร้างความรู้ การวางแผนการศึกษาเพื่อการ

ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัดความสามารถของผู้เรียนและการพัฒนาปรับปรุง
บุคลิกภาพของตนเองเพื่อการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

2. อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่องภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สามารถ
อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ดังนี้ได้ดังนี้

**1. จากการศึกษาภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวม พบว่า
ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายผล
ในแต่ละด้านดังนี้**

1.1 ด้านการบริหาร ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงาน
แนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก งานแนะแนวเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริมดูแล
ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ผู้บริหารและครู
จึงต้องมีเจตคติ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะสามารถบริหารจัดการแนะแนวได้เป็นอย่างดี ส่งผล
ให้ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความร่วมมือใน
การปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมี
ความเข้าใจในเรื่องลักษณะขอบข่ายของการแนะแนวและกระบวนการบริหารงานแนะแนว
อย่างชัดเจน และสิ่งสำคัญคือ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวร่วมกันว่ามี
ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น
แก้ปัญหาเป็น ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข จึงส่งผลให้
ทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการแนะแนวในสถานศึกษา และทำให้การบริหารงานแนะแนว
ในสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 ข: 11-12)
 อีกทั้งผู้บริหารและครู มีการวางแผนการกำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารงานแนะแนวอย่างเป็น
ระบบดำเนินงานแนะแนว ด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเรื่องไ
วงศ์วรรณ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงานแนะแนว
ของผู้บริหารกับการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จสามารถดำเนินการได้ดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนเข้าใจและตระหนักถึง ความสำคัญของงานแนะแนว และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง 2) จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวให้เป็นรูปธรรมและปฏิบัติงานแนะแนวอย่างจริงจัง รวมทั้งจัดให้มีครูแนะแนวอย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียน 3) จัดบุคลากรแนะแนวที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานแนะแนวและเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและครูในโรงเรียน 4) จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการแนะแนวให้กับครูประจำการทุกคน 5) ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้และเข้าใจเห็นความสำคัญของงานแนะแนว 6) จัดทัศนศึกษาดูงานเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนว 7) ใช้กระบวนการบริหารระบบวงจร PDCA ประกอบด้วย Plan การวางแผน Do การปฏิบัติ Check การตรวจสอบ และ Action การปรับปรุง ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในทุกกิจกรรมการบริหารของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริรัตน์ ฤทธิแสง (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารโดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดบริการแนะแนว และความคิดเห็นด้านการประสานงานกับผู้ปกครองและด้านการประสานงานกับสถาบันและบุคลากร ในชุมชนอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริการ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครู ได้เห็นความสำคัญ ภารกิจการแนะแนว สถานศึกษาต้องนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสำรวจ วิจัย เกี่ยวกับผู้เรียน ความต้องการ สภาพปัญหาและความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบกับนโยบายการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่และของสถานศึกษา มาประมวลวิเคราะห์ สังเคราะห์ และพิจารณากำหนดกรอบภารกิจการแนะแนวตามหลักการแนะแนวโดยให้ครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานแนะแนวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นจะต้องอาศัย ความร่วมมือของสังคมเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ โดยคำนึงถึงเป้าหมายคือผู้เรียน และศักยภาพของสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างองค์กร นับว่ามีความสำคัญ เพราะการกำหนดโครงสร้างองค์กรจะทำให้มีการสร้างทิศทางนโยบาย แนวทางดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่าย การดำเนินการให้การจัดการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมตามภาระงานแนะแนว ได้แก่ บริการศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและ

ประเมิณผล สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ (2545:95) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเปรียบเทียบการรับรู้เรื่องดังกล่าวระหว่างผู้บริหาร และครูแนะแนวเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน แนะแนวผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วผู้บริหารและครูแนะแนวรับรู้สภาพการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 10 ด้าน ซึ่งได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การแต่งตั้งบุคลากร การดำเนินงานการประเมิณผล บริการศึกษา และรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษาบริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผลว่าอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันท์ หันทอง (2542: 58-59) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะผู้บริหาร โรงเรียนและครูแนะแนว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แสดงบทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านการบริการให้คำปรึกษามากเป็นลำดับที่ 1 และแสดงบทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านงานบริการติดตามผลเป็นลำดับสุดท้าย

1.3 ด้านวิชาการ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินการให้ครูให้มีการผลิต สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เช่น มีการทำวิจัย มีการสร้างเครื่องมือ กิจกรรมเพื่อการแนะแนว มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา ฯลฯ และการดำเนินงานเพื่อให้มีการใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในงานแนะแนว มีการใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครู ใช้ผลงานวิชาการทางการแนะแนว เพื่อช่วยพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า มีความมั่นคงในอาชีพ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีวิธีคิดและตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล ความรู้ ความจริงอย่างมีเหตุผล เชื่อถือได้ มีจิตใจและโลกทรรศน์ที่เปิดกว้าง มีความตื่นตัวทางวิชาการอยู่เสมอ มีแรงจูงใจในการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ และวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าอยู่เรื่อยไป สร้างสรรค์ผลงานใหม่ และแผ่ขยายความรู้ จัดกิจกรรมเพื่อการแนะแนวตามความแตกต่างระหว่างบุคคล มีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 คือ การศึกษา ประกอบอาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย สมสงวน (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยพบว่า ความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูสิทธิ์ แก้วระยับ (2548: 123-124) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารของ

ผู้บริหาร การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานแนะแนว ในสถานศึกษา ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนว คือ สภาพการมีปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลที่มีต่อกัน สภาพการกำหนดเป้าหมายและการสั่งการ ลักษณะการควบคุมการปฏิบัติงาน ลักษณะการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและฝึกอบรม

2. ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย สมสงวน (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยพบว่า ความต้องการในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าครูที่สอนในเขตเทศบาลมีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการ มากกว่าครูที่สอนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่งงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 แตกต่างกันโดย

ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว มากกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของอนนท์ หันทยุง (2542: 58-59) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า การดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า บทบาทการบริหารงานแนะแนวด้านงานบริการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย สมสงวน (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามประสบการณ์ของครูผู้สอนโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์สอนระหว่าง 21 – 30 ปี มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีลงมา 11 – 20 ปี และ 31 ปีขึ้นไป

2.3 ผลการเปรียบเทียบภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งใจ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติภารกิจงานแนะแนว ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เมืองจินดา (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต เมื่อจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย สมสงวน (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจใน การบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยพบว่าครูที่สอนในเขตเทศบาลมีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการ มากกว่าครูที่สอนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อจำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

3.1.1 ด้านการบริหาร

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวอย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงควรจัดการฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนว

ครู มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะแนว ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเพียงพอกับความจำเป็นสำหรับดำเนินงานการแนะแนว

3.1.2 ด้านการบริการ

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

- งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สํารวจข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีนโยบายสํารวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้มีระบบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

- งานการบริการสนเทศ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับน้อย คือ รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนดังนั้น ผู้บริหารควรให้ครูที่เกี่ยวข้องปรับปรุง นำเสนอความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัย จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาเพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลเพื่อทำการรวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

- งานบริการให้คำปรึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่ม รายบุคคล ดังนั้นจึงควรจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่ม รายบุคคล

- งานบริการจัดวางตัวบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น จัดหางานให้นักเรียนยามว่างหรือปิดภาคเรียน ดังนั้น จัดโครงการหารายได้ระหว่างปิดภาคเรียน

- **งานบริการติดตามและประเมินผล** ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานติดตามผลการศึกษาของนักเรียนโดยมีข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน

ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

- **งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล** ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ ดำรงข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ ดังนั้น ครูที่เกี่ยวข้องควรสำรวจข้อมูลนักเรียน โดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จัดทำระบบข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน

- **งานบริการสนเทศ** ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับน้อย คือ รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนดังนั้นผู้บริหารควรให้ครูที่เกี่ยวข้องปรับปรุง นำเสนอความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจทันสมัย

- **งานบริการให้คำปรึกษา** ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่ม รายบุคคล ดังนั้น ครูจึงควรให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครอง เป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม โดยมีการจดบันทึกการให้คำปรึกษา

- **งานบริการจัดวางตัวบุคคล** ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น ครูส่งเสริมจัดหางานให้นักเรียนยามว่างหรือปิดภาคเรียน โดยการประชาสัมพันธ์นักเรียนที่สนใจ เข้าร่วมโครงการหารายได้ระหว่างปิดภาคเรียน

- **งานบริการติดตามและประเมินผล** ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูมีการสำรวจข้อมูลของนักเรียน เกี่ยวกับที่อยู่ปัจจุบัน เบอร์โทรศัพท์ เพื่อติดตามผลการศึกษาของนักเรียนโดยมีข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน

3.1.3 ด้านวิชาการ

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านวิชาการข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว ดังนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับการบริการงานแนะแนวให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยให้ครูอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบทความเอกสาร ผลงาน และส่งเสริมให้มีเผยแพร่ผลงานวิชาการของครู

ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านวิชาการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว ดังนั้น ครูควรพัฒนาตนเองโดยเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนบทความ เอกสาร ผลงาน และเผยแพร่ผลงานวิชาการของตนเองเพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานแนะแนวแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการบริหารงานแนะแนวแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551) *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็ก และเยาวชน โดยสถานศึกษา พ.ศ. 2553* กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) *คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียน* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- _____. (2545) *คู่มือแนะแนวการจัดกิจกรรมตามแผนพัฒนาการแนะแนวชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- _____. (2545) *คู่มือบริหารจัดการแนะแนวเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- _____. (2545) *แผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการระยะที่ 2 พ.ศ. (2540-2544)* กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- _____. (2546) *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2546) *การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับที่ 1* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____. (2546) *คู่มือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพกระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2546) *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- _____. (2548) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- _____. (2549) *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2548) *เอกสารประกอบการศึกษด้วยตนเองหลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา* กรุงเทพมหานคร อรุณการพิมพ์
- เจียรนัยทรงชัยกุล (2547) “บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา หน่วยที่ 11* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์

- ชวลีกร แก้วระยับ (2548) “พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชูศรี วงศ์รัตน (2547) *เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย* นนทบุรี ไทเนรมิตกิจ
- _____ (2546) *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬา
- ธีรวุฒิ ประทุมพนรัตน์ (2549) *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2549) *การแนะแนวเบื้องต้น ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- นุชลี อุปกัย (2548) *การแนะแนวเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร ฟลิคส์เซ็นเตอร์
- ประหยัด ทองมาก (2549) “การจัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา* หน่วยที่ 9 หน้า 349-383 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- พนม ลีมอารีย์ (2553) *การแนะแนวเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร ชนะการพิมพ์
- ภารที พันธู (2549) “การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 8” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ภิญโญ สาธร (2553) *การบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศ.ส.การพิมพ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2550) *เอกสารประกอบคำบรรยายการบริหารกิจการนักเรียน นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550) *เอกสารการสอนชุดจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว หน่วยที่ 1-8* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รจนา ชูหาด (2549) “การพัฒนาระบบสารสนเทศสงานแนะแนวโรงเรียนบ้านวังใหญ่สามัคคี อำเภอสีคิ้วจังหวัดนครราชสีมา” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- รวิวรรณ ชินะตระกูล (2548) *หลักการแนะแนว* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์

- รัตนา เมืองจินดา (2553) “การศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- รุ่งนภา งามจบ (2548) “การพัฒนาระบบงานประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 2” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วิเรืองไร วงศ์วรรณ (2542) “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการนิเทศ) มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วัชรีย์ ทรัพย์มี (2548) *การแนะแนวในโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัฒนา พัชราวนิช (2548) *หลักการแนะแนว* กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- _____ (2549) *การแนะแนวเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ (2545) “การบริหารงานแนะแนวตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ (2550) *ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550* กรุงเทพมหานคร สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- สมัย สมสงวน (2545) “ความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย
- สิริรัตน์ ฤทธิแสง (2549) “บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุพัตร เกลื่อนการ (2548) “การศึกษาการบริการแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- เสริมสิริ วิศว์ดีลาภรณ์ (2550) *หลักการบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อนนท์ หันตยง (2542) “การศึกษาบทบาทการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร โรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาตามทัศนะผู้บริหาร โรงเรียนและครูแนะแนว สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว” ปรินญาณิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา
- อนนท์ อนันต์รังสี (2552) *หลักการแนะแนว* กรุงเทพมหานคร พีระพัธนา
- Gorton, Richard A.,(1997) *School Administrator and Supervisor: Leadership, Challenge and
Opportunities*. Dubuque : Brown Company Publishers
- Good , C.V. (1980). *Dictionary of Education*. New York: Me Graw – Hill Co.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

3. ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน

4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จนครบถ้วน

นางสาวชญะวีร์ ปรงประทีน

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงวิทยา
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. ตำแหน่งงาน

- ผู้บริหารสถานศึกษา/ ผู้รักษากรณีในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
- ครู

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5-10 ปี
- 11- 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

3. ขนาดของสถานศึกษา

- สถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนทั้งหมดไม่เกิน 120 คน
- สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนทั้งหมด ตั้งแต่ 121-300 คน
- สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียนทั้งหมดเกิน 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

คำชี้แจง กรุณาอ่านต่อไปนี้อย่างถี่ถ้วนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภารกิจงานแนะแนว	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการบริหารงาน					
1	การวิเคราะห์สภาพปัญหาทางงานแนะแนวของสถานศึกษา					
2	การวิเคราะห์สภาพความต้องการแนะแนวของสถานศึกษา					
3	การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการแนะแนว					
4	การทำแผนปฏิบัติงานแนะแนวโดยคำนึงถึงการจัดการบริหารแนะแนว 5 บริการ อย่างครบถ้วน					
5	การจัดวางโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน					
6	การกำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ					
7	การวางแผนพัฒนาบุคลากรแนะแนวอย่างเป็นระบบ มีความหลากหลายและต่อเนื่อง					

ข้อ	ภารกิจงานแนะแนว	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวอย่างเหมาะสม					
9	การสนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานแนะแนว เช่นการให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ					
10	การสนับสนุนให้เกิดความก้าวหน้าแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ					
11	การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะแนว					
12	การประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกในการปฏิบัติงานแนะแนว					
13	การจัดหลักสูตรกิจกรรมแนะแนวโดยคำนึงถึงผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
14	การสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานแนะแนวตามแนวทางใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน					
15	การมุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนวด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA)					
16	การนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนวในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
17	การนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดแนวดำเนินงานแนะแนวทุกระยะที่ปฏิบัติงาน					
18	การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะแนว					

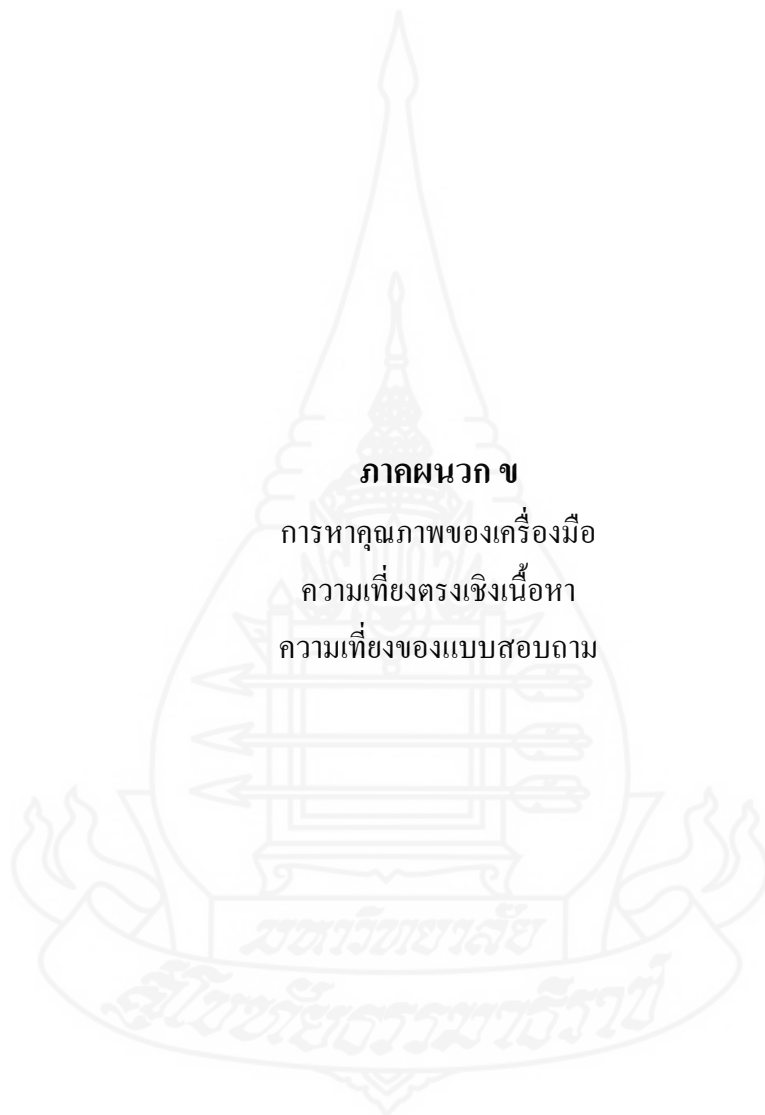
ข้อ	ภารกิจงานแนะแนว	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	การจัดงบประมาณไว้เพียงพอในการดำเนินงานแนะแนว					
	ด้านบริการ งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
20	สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้รวบรวมข้อมูล					
21	สำรวจข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ					
22	รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำเพิ่มข้อมูล (ระเบียบสะสม)					
	ด้านการบริการสารสนเทศ					
23	รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจ ทันสมัยเป็นปัจจุบันและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน					
24	จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดยเอกสารห้องสมุด อาชีพ ป้ายนิเทศ เสียงตามสาย วิทยุวิทยากรจากภายนอก จัดปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา					
25	ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลในการจัดกิจกรรมแนะแนว					
	งานบริการให้คำปรึกษา					
26	ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่มรายบุคคล					
27	จัดการประชุมพิจารณาการแก้ปัญหานักเรียน					
28	ติดตามผลผู้มารับบริการปรึกษา					
29	จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง					

ข้อ	ภารกิจงานแนะแนว	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านบริการ งานบริการจัดวางตัวบุคคล					
30	สำรวจปัญหาความต้องการ ความสนใจเฉพาะ ด้านของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
31	จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับ ความต้องการ เช่น จัดหางานให้นักเรียน ยามว่างหรือปิดภาคเรียน					
32	จัดหาทุนการศึกษา					
33	จัดกลุ่มสนใจ ชุมนุมเพื่อสร้าง ประสบการณ์ในการทำงาน					
	งานบริการติดตามและประเมินผล					
34	สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการ ติดตามและประเมินผล					
35	ติดตามผลการศึกษาต่อของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6					
36	ติดตามผลนักเรียนที่ได้รับ บริการแนะแนวตามรูปแบบต่าง ๆ ไปแล้ว					
37	ติดต่อและประสานงานกับ ผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจ และความก้าวหน้าในการแก้ไข ปัญหา					
	ด้านวิชาการ					
38	มีการทำวิจัยซึ่งเป็นการสร้าง องค์ความรู้ใหม่ๆ					
39	มีการสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวม ข้อมูลรายบุคคลหรือรายกลุ่มไป ใช้ในการวิจัย					
40	มีกิจกรรมเพื่อการแนะแนวตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล					

ข้อ	ภารกิจงานแนะแนว	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
41	มีการเขียนบทความเอกสาร ตำรา เพื่อใช้ผลงานหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแนะแนว					
42	มีคาบแนะแนวในหลักสูตรประถมศึกษา					
43	กิจกรรมแนะแนวมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 คือ การศึกษา ประกอบอาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ					
44	จัดให้มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา					
45	มีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม					
46	มีกิจกรรมโฮมรูมในชั้นประถมศึกษายังไม่เพียงพอที่ครูจะเข้าใจเด็ก					
47	มีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมแนะแนวด้วย					
48	กิจกรรมแนะแนวมีความสำคัญจริง					

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมืออย่างยิ่ง

ภาคผนวก ข

การหาคุณภาพของเครื่องมือ
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
ความเที่ยงของแบบสอบถาม

แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญในการหาความสอดคล้อง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1

- คำชี้แจง** โปรดพิจารณาแบบวัดแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน
- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบวัดข้อนั้น สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบวัดข้อนั้น สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบวัดข้อนั้น ไม่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม		คะแนนประเมิน			คะแนน ค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านการบริหาร	ด้านการบริหารงาน					
หมายถึงการบริหารงานแนะแนวเพื่อใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นไปอย่างเหมาะสม ได้แก่ การบริหารทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ งบประมาณ และการจัดการ	1	การวิเคราะห์สภาพปัญหาทางงานแนะแนวของสถานศึกษา	1	1	1	1
	2	การวิเคราะห์สภาพความต้องการแนะแนวของสถานศึกษา	1	1	1	1
	3	การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการแนะแนว	1	1	1	1
	4	การทำแผนปฏิบัติงานแนะแนวโดยคำนึงถึงการจัดการบริหารแนะแนว 5 บริการ อย่างครบถ้วน	1	1	1	1
	5	การจัดวางโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	1	1	1	1
	6	การกำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		คะแนนประเมิน			คะแนน ค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. การบริหารงาน แนะแนะ หมายถึง การบริหารของ หน่วยงานทางการ แนะแนะและการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นกระบวนการ บริหารแบบวงจร P- D-C-A 2. การบริหาร ทรัพยากรบุคคล หมายถึง การจัด วางตัวบุคคลให้ เหมาะสมกับงาน แนะแนะการสร้าง ขวัญกำลังใจการ ประสานความ ร่วมมือกับบุคลากร ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	7	การวางแผนพัฒนาบุคลากรแนะ แนะอย่างเป็นระบบ มีความ หลากหลายและต่อเนื่อง	1	1	1	1
	8	การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถด้านการแนะแนะ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1
	9	การสนับสนุนให้บุคลากรมีความ มั่นใจในการปฏิบัติงานแนะแนะ เช่นการให้คำปรึกษาให้ ข้อเสนอแนะ	1	1	1	1
	10	การสนับสนุนให้เกิด ความก้าวหน้าแก่บุคลากรที่ ปฏิบัติงานแนะแนะอย่างมี ประสิทธิภาพ	1	1	1	1
	11	การส่งเสริมให้บุคลากรใน สถานศึกษาทุกคนมีบทบาทหรือมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแนะ แนะ	1	1	1	1
	12	การประสานความร่วมมือกับ บุคลากรภายนอกในการ ปฏิบัติงานแนะแนะ	1	1	1	1
	13	การจัดหลักสูตรกิจกรรมแนะแนะ โดยคำนึงถึงผู้เรียนได้รับการ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		คะแนนประเมิน			คะแนน ค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
3. การบริหารทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ และอาคาร สถานที่ หมายถึง การมี วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ที่มี ปริมาณเพียงพอ และมี สภาพพร้อมใช้งานได้ อย่างเหมาะสม และทัน เหตุการณ์	14	การสนับสนุนให้บุคลากรใน สถานศึกษา มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน แนะแนวตามแนวทางใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	1	1	1	1
	15	การมุ่งเน้นคุณภาพของการ ดำเนินงานแนะแนว ด้วยวงจร คุณภาพ (PDCA)	1	1	1	1
	16	การนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลงานแนะแนวใน สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1
4. การบริหารงบประมาณ หมายถึง การบริหาร การเงิน มีงบประมาณ เพื่อใช้จ่ายเพียงพอกับ ความจำเป็นสำหรับ ดำเนินงานงานแนะแนว	17	การนำผลการประเมินไปใช้ใน การกำหนดแนวดำเนินงานแนะ แนวทุกระยะที่ปฏิบัติงาน	1	1	1	1
5. การบริหารจัดการ หมายถึง การใช้การ จัดการ วิธีการทำงาน ในการบริหาร ทรัพยากรต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาได้รับ ประโยชน์สูงสุด และ ประหยัดทรัพยากรการ บริหารมากที่สุด	18	การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการปฏิบัติงานแนะ แนว	1	0	1	0.67
	19	การจัดงบประมาณไว้เพียงพอ ในการดำเนินงานแนะแนว	1	1	1	1

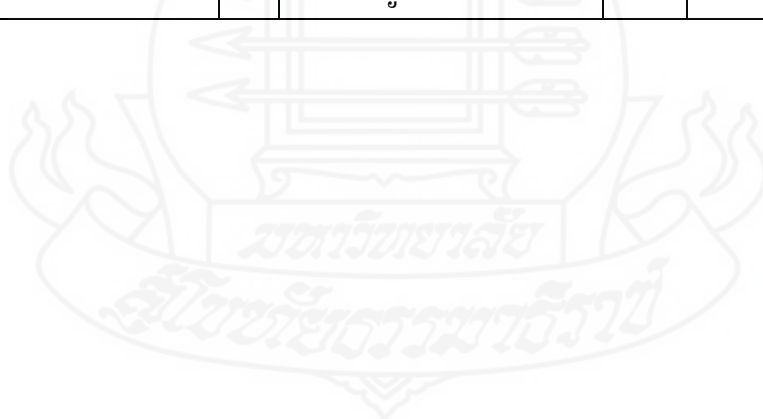
นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านบริการ งานบริการศึกษา รวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล หมายถึง การ ดำเนินการศึกษา รวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ และสภาพ แวดล้อม ของนักเรียนอย่างเป็น ระบบทั้งทางด้านความ ถนัด ความสนใจ สภาพ ความสัมพันธ์ของ ครอบครัว ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสอบถาม การ สัมภาษณ์ การเขียน ประวัติ การสำรวจ โครงการเยี่ยมบ้าน มี การบันทึกข้อมูลใน ระเบียบสะสม สมุด รายงานประจำตัวผู้เรียน และปรับข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน โดยขอความ ร่วมมือจากผู้ปกครอง นักเรียน	1	สร้างและจัดหาเครื่องมือเพื่อใช้ รวบรวมข้อมูล	1	1	1	1
	2	สำรวจข้อมูลโดยการสังเกต เยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ สังคมมิติ	1	1	1	1
	3	รวบรวมข้อมูลโดยจัดทำ แฟ้มข้อมูล (ระเบียบสะสม)	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
การบริการสารสนเทศ หมายถึง การ ดำเนินการให้ความ ช่วยเหลือนักเรียนด้าน ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และจำเป็นในการ ตัดสินใจครอบคลุม ข้อมูลเกี่ยวกับการ การศึกษา อาชีพ และ สังคม โดยนำเสนอใน รูปแบบอย่าง หลากหลายทั้งการจัด เสียงตามสาย ชมวีดีโอ เชิญวิทยากร จัด ทัศนศึกษา ศึกษาดูงาน นิทรรศการ จัดป้าย นิเทศ จัดเอกสาร แผ่นพับจัดกิจกรรม ปฐมนิเทศ และ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ	4	รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล ที่น่าสนใจทันสมัยเป็นปัจจุบัน และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	1	1	1	1
	5	จัดให้บริการข่าวสารข้อมูลโดย เอกสารห้องสมุดอาชีพ ป้าย นิเทศ เสียงตามสาย เชิญ วิทยากรจากภายนอก จัด ปฐมนิเทศ จัดทัศนศึกษา	1	1	1	1
	6	ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลใน การจัดกิจกรรมแนะแนว	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>งานบริการให้คำปรึกษา หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตสังคมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจแก่นักเรียน สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยหลักการและวิธีการต่าง ๆ ทั้งจัดเตรียมห้องหรือสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ จัดโครงการค่ายพุทธบุตรเพื่ออบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้คำปรึกษานักเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ครูต้องสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจมารับคำปรึกษา</p>	7	ให้คำปรึกษานักเรียน ผู้ปกครองเป็นรายกลุ่ม รายบุคคล	1	0	1	0.67
	8	จัดการประชุมพิจารณาการแก้ปัญหาแก่นักเรียน	1	1	1	1
	9	ติดตามผลผู้มารับบริการปรึกษา	1	1	1	1
	10	จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม	คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
งานบริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การดำเนินการช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยจัดให้สอดคล้องต่อเนื่องกับกระบวนการเรียนการสอน ความต้องการ ความสนใจและสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคนทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัวและสังคม โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ กิจกรรมชุมนุม สอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริมแนะแนวการศึกษาต่อ การศิษย์เก่าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชิญวิทยากร การจัดหาแหล่งทุน การสำรวจและการคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุน ตลอดจนให้นักเรียนรับประทานอาหารฟรีหรือซื้อในราคาถูกลง	11	สำรวจปัญหาความต้องการความสนใจเฉพาะด้านของนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1
	12	จัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เช่น จัดหางานให้นักเรียนยามว่างหรือปิดภาคเรียน	1	1	1	1
	13	จัดหาทุนการศึกษา	1	0	1	0.67
	14	จัดกลุ่มสนใจ ชุมนุมเพื่อสร้าง ประสบการณ์ในการทำงาน	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
งานบริการติดตามและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการติดตามผลและประเมินผลการจัดบริการ ทั้ง 2 บริการ ให้แก่นักเรียน ทั้งนักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคัน และนักเรียนที่ขาดเรียน บ่อยอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบประเมินจัดกล่องรับความคิดเห็น การโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การติดต่อกับบุคคลที่รู้จักหรือเกี่ยวข้อง	15	สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล	1	1	1	1
	16	ติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1	1	1	1
	17	ติดตามผลนักเรียนที่ได้รับบริการแนะแนวตามรูปแบบต่าง ๆ ไปแล้ว	1	1	1	1
	18	ติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทราบความพึงพอใจและความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา	1	1	1	1

นียมปฏิบัติกร	ข้อค้ถาม	คะแนนประเมิน			ค้ คะแนน IOC	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้ำนวิขการ หมายถึการค้เนินการ เพื่อให้มึการผลิต สร้องค้ ความรู้ใหม่ ๆ เช่น มึการทำ วิจัย มึการสร้างเครื่องมึ กิจกรรมาเพื่อการแนะแนว มึการเขียนบทควมเอกสาร ค้าร่า ฯลฯ และการ ค้เนินงานเพื่อให้มึการใช้ ผลงานหรือองค้ความรู้ ต่างๆ เพื่อประโยชน์ในงาน แนะแนว ด้้แก่	1	มึการทำวิจัยซึ่งเป็นการ สร้องค้ความรู้ใหม่ ๆ	1	1	1	1
	2	มึการสร้างเครื่องมึเพื่อ รวบรวมข้อมูลรายบุคคล หรือรายกลุ่มไปใช้ในการ วิจัย	0	1	1	0.67
	3	มึกิจกรรมเพื่อการแนะ แนวตามความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	0	1	1	0.67
	4	มึการเขียนบทควม เอกสาร ค้าร่า เพื่อใช้ ผลงานหรือองค้ความรู้ ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ใน การแนะแนว				
	5	มึคาบแนะแนวใน หลักสูตรประถมศึษา	0	1	1	0.67

นิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
กิจกรรมแนะแนว หมายถึง การดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแนะแนว ได้แก่ ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อม สามารถพัฒนาตนเองและปรับตัวเข้ากับสังคมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้และเป็นการจัดบริการต่าง ๆ ทั้ง 5 บริการที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันโดยครอบคลุมเนื้อหาที่ 3 ด้าน คือ การศึกษา การประกอบอาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ อันที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง นำตนเองได้ใช้ความสามารถและโอกาสของตนได้อย่างเหมาะสมที่สุด	6	กิจกรรมแนะแนวมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 3 คือ การศึกษา ประกอบอาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ	1	1	1	1
	7	มีกิจกรรมแนะแนวในชั่วโมงเรียนของประถมศึกษา	1	1	1	1
	8	มีการเตรียมแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม	0	1	1	0.67

นิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		คะแนนประเมิน			ค่า คะแนน IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
กิจกรรมโฮมรูม เป็นการ จัดเวลาในช่วงหนึ่ง ประมาณ 20 นาที หรือ 1 คาบการสอน เพื่อให้ครู ประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา ได้พบปะกัน หรือ จัด กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ให้กับนักเรียนในความ รับผิดชอบของตน โดยมี วัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน กับกิจกรรมแนะแนว	9	มีกิจกรรมโฮมรูมในชั้น ประถมศึกษายังไม่ เพียงพอที่ครูจะเข้าใจ เด็ก	0	1	1	0.67
	10	มีการวัดผลประเมินผล กิจกรรมแนะแนวด้วย	0	1	1	0.67
	11	กิจกรรมแนะแนวมี ความสำคัญจริง	0	1	1	0.67

ข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่ากิจกรรมโฮมรูมยังไม่เพียงพอหรือควรจัดให้มีคาบแนะแนวด้วยในระดับ
ประถมศึกษา ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม

Item Statistics			
ข้อที่	Mean	Std. Deviation	N
a1	3.82	0.596	50
a2	3.82	0.56	50
a3	3.9	0.647	50
a4	3.78	0.708	50
a5	3.82	0.691	50
a6	3.9	0.707	50
a7	3.82	0.748	50
a8	3.78	0.708	50
a9	3.92	0.601	50
a10	3.86	0.639	50
a11	4.12	0.627	50
a12	3.82	0.691	50
a13	3.84	0.618	50
a14	4.02	0.589	50
a15	3.92	0.695	50
a16	3.8	0.756	50
a17	3.9	0.678	50
a18	3.74	0.694	50
a19	3.8	0.728	50
b20	3.74	0.633	50
b21	4.04	0.727	50
b22	4.02	0.654	50
b23	3.92	0.601	50
b24	3.8	0.606	50

Item Statistics			
b25	3.92	0.528	50
b26	4.04	0.699	50
b27	3.9	0.647	50
b28	3.9	0.707	50
b29	3.98	0.742	50
b30	3.98	0.589	50
b31	3.68	0.768	50
b32	4.26	0.633	50
b33	3.96	0.57	50
b34	3.88	0.594	50
b35	4.36	0.663	50
b36	4.06	0.652	50
b37	4.08	0.724	50
c38	3.72	0.73	50
c39	3.8	0.67	50
c40	3.78	0.737	50
c41	3.58	0.835	50
c42	4.08	0.695	50
c43	3.86	0.729	50
c44	3.98	0.82	50
c45	3.82	0.941	50
c46	3.62	0.805	50
c47	3.82	0.825	50
c48	4.16	0.618	50

Cronbach's Alpha	
.937	ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/๗๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 มีนาคม 2557

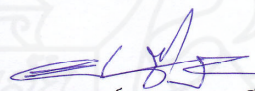
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

ด้วยนางสาวธัญญะวีร์ ปรงประทีน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาศึกษาศาสตร์
วิชาเอก การแนะแนวและการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษา
ค้นคว้าอิสระเรื่อง ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก ผู้บริหารและครูใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 085-7012366

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/28

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 มกราคม 2557

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมคิด อภารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวธัญญะวีร์ ประุงประทีน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ภารกิจการงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรนักศึกษา 085-7012366

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/28

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 มกราคม 2557

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ยุพิน โภณฑา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวธัญญะวีร์ ปรงประทีน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การปฏิบัติงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรนักศึกษา 085-7012366

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/28

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 มกราคม 2557

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมเกียรติ จิระประเสริฐวงศ์

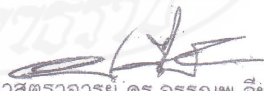
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวธัญญะวีร์ ปรงประทีน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ภารกิจงานแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรนักศึกษา 085-7012366

ภาคผนวก ง
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางยุพิน โกณณา	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. นายสมคิด อภารักษ์	อดีตหัวหน้าศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1
3. นายสมเกียรติ จิระประเสริฐวงศ์	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวชญะวรีร์ ประุงประทิน
วัน เดือน ปีเกิด	13 พฤษภาคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	กศ.บ การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526 กศ.ม การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2549 ศษ.ม ศึกษาสตรีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2556
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดเขาตะเครา (ประสพประชาสรรค์) อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดเขาตะเครา (ประสพประชาสรรค์)

